

# Europos Sąjungos oficialusis leidinys

# L 149



Leidimas  
lietuvių kalba

## Teisės aktai

52 tomas  
2009 m. birželio 12 d.

Turinys

I Aktai, priimti remiantis EB ir (arba) Euratomo steigimo sutartimis, kuriuos skelbti privaloma

### REGLAMENTAI

- ★ 2009 m. gegužės 25 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 492/2009, kuriuo panaikinama 14 nebeaktualių bendrosios žuvininkystės politikos srities reglamentų ..... 1
  
- 2009 m. birželio 11 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 493/2009, kuriuo nustatomos standartinės importo vertės, skirtos tam tikrų vaisių ir daržovių įvežimo kainai nustatyti ..... 4
  
- ★ 2009 m. birželio 3 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 494/2009, iš dalies keičiantis Reglamentą (EB) Nr. 1126/2008, priimančią tam tikrus tarptautinius apskaitos standartus pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1606/2002, kiek tai susiję su 27-uju tarptautiniu apskaitos standartu (TAS) <sup>(1)</sup> ..... 6
  
- ★ 2009 m. birželio 3 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 495/2009, iš dalies keičiantis Reglamentą (EB) Nr. 1126/2008, priimančią tam tikrus tarptautinius apskaitos standartus pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1606/2002, kiek tai susiję su 3-uju tarptautiniu finansinės atskaitomybės standartu (TFAS) <sup>(1)</sup> ..... 22
  
- ★ 2009 m. birželio 11 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 496/2009, iš dalies keičiantis Tarybos reglamentą (EB) Nr. 872/2004 dėl papildomų ribojančių priemonių Liberijai ..... 60

Kaina: 18 EUR

<sup>(1)</sup> Tekstas svarbus EEE

(Tęsinys antrajame viršelyje)

# LT

Aktai, kurių pavadinimai spausdinami paprastu šriftu, yra susiję su kasdieniu žemės ūkio reikalų valdymu ir paprastai galioja ribotą laikotarpį.

Visų kitų aktų pavadinimai spausdinami ryškesniu šriftu ir prieš juos dedama žvaigždutė.

II Aktai, priimti remiantis EB ir (arba) Euratomo steigimo sutartimis, kurių skelbti neprivaloma

SPRENDIMAI

Taryba

2009/447/EB:

- ★ 2009 m. gegužės 25 d. Tarybos sprendimas, kuriuo panaikinama Direktyva 83/515/EEB ir 11 nebeaktualių bendrosios žuvininkystės politikos srities sprendimų ..... 62

2009/448/EB:

- ★ 2009 m. gegužės 28 d. Tarybos sprendimas, iš dalies keičiantis Sprendimo 1999/70/EB dėl nacionalinių centrinių bankų išorės auditorių nuostatas dėl *De Nederlandsche Bank* išorės auditoriaus ..... 64

Komisija

2009/449/EB:

- ★ 2009 m. gegužės 13 d. Komisijos sprendimas dėl judriojo palydovinio ryšio paslaugų (MSS) teikimo europinių sistemų operatorių atrankos (pranešta dokumentu Nr. C(2009) 3746) ..... 65

2009/450/EB:

- ★ 2009 m. birželio 8 d. Komisijos sprendimas dėl išsamaus Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/87/EB I priede išvardytų aviacijos veiklos rūšių išaiškinimo (pranešta dokumentu Nr. C(2009) 4293) <sup>(1)</sup> ..... 69

2009/451/EB:

- ★ 2009 m. birželio 8 d. Komisijos sprendimas dėl Jungtinės Karalystės ketinimo pripažinti Tarybos reglamentą (EB) Nr. 4/2009 dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų pripažinimo ir vykdymo bei bendradarbiavimo išlaikymo prievolių srityje (pranešta dokumentu Nr. C(2009) 4427) ..... 73

2009/452/EB:

- ★ 2009 m. birželio 11 d. Komisijos sprendimas, nutraukti antisubsidijų tyrimą dėl importuojamo Jungtinių Amerikos Valstijų kilmės natrio metalo ..... 74

2009/453/EB:

- ★ 2009 m. birželio 11 d. Komisijos sprendimas, nutraukti antidempingo tyrimą dėl importuojamo Jungtinių Amerikos Valstijų kilmės natrio metalo ..... 76



<sup>(1)</sup> Tekstas svarbus EEE

## I

(Aktai, priimti remiantis EB ir (arba) Euratomo steigimo sutartimis, kuriuos skelbti privaloma)

## REGLAMENTAI

## TARYBOS REGLAMENTAS (EB) Nr. 492/2009

2009 m. gegužės 25 d.

## kuriuo panaikinama 14 nebeaktualių bendrosios žuvininkystės politikos srities reglamentų

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 37 straipsnį,

atsižvelgdama į 1985 m. Stojimo aktą, ypač į jo 162 straipsnį, 163 straipsnio 3 dalį, 164 straipsnio 2 dalį, 165 straipsnio 8 dalį, 349 straipsnio 5 dalį, 350 straipsnį, 351 straipsnio 5 dalį, 352 straipsnio 9 dalį ir 358 straipsnį,

atsižvelgdama į 2002 m. gruodžio 20 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2371/2002 dėl žuvų išteklių apsaugos ir tausojančio naudojimo pagal Bendrąją žuvininkystės politiką <sup>(1)</sup>, ypač į jo 20 straipsnį,

atsižvelgdama į 2003 m. Stojimo aktą, ypač į jo 24 straipsnį ir VI, VIII, IX bei XII priedus,

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę,

kadangi:

(1) Didžiausias dėmesys geresnės teisėkūros strategijoje, kurią įgyvendina Bendrijos institucijos, skiriamas Bendrijos teisės skaidrumui didinti. Atsižvelgiant į tai, tikslinga iš galiojančių teisės aktų sąrašo pašalinti tuos aktus, kurie nebeturi jokios galios.

(2) Toliau išvardyti oficialiai vis dar galiojantys su bendrąja žuvininkystės politika susiję reglamentai yra nebeaktualūs:

— 1982 m. gruodžio 21 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 31/83 dėl pakrantės žvejybos pramonės ir akvakultūros restruktūrizavimo laikinos bendrosios priemonės <sup>(2)</sup>. Šis reglamentas nebeturi galios, nes yra susijęs su Bendrijos investicinių projektų finansavimu 1982 m.;

— 1985 m. lapkričio 4 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 3117/85, nustatantis bendrąsias kompensacinių išmokų už sardines suteikimo taisykles <sup>(3)</sup>. Šis reglamentas nebeturi galios, nes buvo skirtas taikyti pereinamuoju laikotarpiu, Ispanijai įstojus į Europos Bendrijas;

— 1985 m. gruodžio 31 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 3781/85, nustatantis priemones, kurių imamasi operatoriams nesilaikant tam tikrų Ispanijos ir Portugalijos stojimo akte nurodytų žvejybos nuostatų <sup>(4)</sup>. Šis reglamentas nebeturi galios, nes yra skirtas taikyti pereinamuoju laikotarpiu, Ispanijai įstojus į Europos Bendrijas;

— 1987 m. spalio 19 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 3252/87 dėl mokslo tiriamojo darbo žuvininkystės sektoriuje koordinavimo ir skatinimo <sup>(5)</sup>. Šis reglamentas nebeturi galios, nes jo dalykui šiuo metu taikomas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 199/2008 dėl Bendrijos sistemos, skirtos duomenų rinkimui, tvarkymui ir naudojimui žuvininkystės sektoriuje bei paramai mokslinėms rekomendacijoms dėl bendros žuvininkystės politikos, sukūrimo <sup>(6)</sup>;

<sup>(2)</sup> OL L 5, 1983 1 7, p. 1.

<sup>(3)</sup> OL L 297, 1985 11 9, p. 1.

<sup>(4)</sup> OL L 363, 1985 12 31, p. 26.

<sup>(5)</sup> OL L 314, 1987 11 4, p. 17.

<sup>(6)</sup> OL L 60, 2008 3 5, p. 1.

<sup>(1)</sup> OL L 358, 2002 12 31, p. 59.

- 1990 m. gruodžio 4 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 3571/90, kuriuo numatomos įvairios priemonės, susijusios su bendrosios žuvininkystės politikos įgyvendinimu buvusioje Vokietijos Demokratinėje Respublikoje <sup>(1)</sup>. Šis reglamentas nebeturi galios, nes buvo skirtas taikyti pereinamuoju laikotarpiu po Vokietijos susivienijimo;
  - 1991 m. lapkričio 28 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 3499/91, numatantis Bendrijos tyrimų ir bandomųjų projektų, susijusių su žuvų išteklių Viduržemio jūroje apsauga ir valdymu, sistemą <sup>(2)</sup>. Šis reglamentas nebeturi galios, nes jo dalykui šiuo metu taikomas 2006 m. gruodžio 21 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1967/2006 dėl žuvų išteklių tausojančio naudojimo Viduržemio jūroje valdymo priemonių, iš dalies keičiantis Reglamentą (EEB) Nr. 2847/93 ir panaikinant Reglamentą (EB) Nr. 1626/94 <sup>(3)</sup>;
  - 1994 m. gegužės 30 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1275/94 dėl Ispanijos ir Portugalijos stojimo akto žuvininkystės skyrių pritaikomųjų pataisų <sup>(4)</sup>. Šis reglamentas nebeturi galios, nes buvo skirtas taikyti pereinamuoju laikotarpiu, Ispanijai įstojus į Europos Bendrijas;
  - 1999 m. birželio 24 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1448/1999, įvedantis pereinamąsias priemones dėl tam tikros Viduržemio jūros žūklės valdymo ir iš dalies keičiantis Reglamentą (EB) Nr. 1626/94 <sup>(5)</sup>. Šis reglamentas nebeturi galios, nes jo dalykui šiuo metu taikomas Reglamentas (EB) Nr. 1967/2006;
  - 2001 m. vasario 14 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 300/2001, kuriuo nustatomos 2001 m. taikytinos priemonės, skirtos menkių ištekliams Airijos jūroje (TJTT Villa zonoje) atkurti <sup>(6)</sup>. Šis reglamentas nebeturi galios, nes buvo skirtas laikotarpiui, kuris jau pasibaigęs;
  - 2001 m. gruodžio 17 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2561/2001, siekiantis skatinti kitur pritaikyti žvejybos laivus ir perkvalifikuoti žvejus, kurie iki 1999 m. priklausė nuo žvejybos sutarties su Maroku <sup>(7)</sup>. Šis reglamentas nebeturi galios, nes nacionalinio laivyno perskirstymo planai, kuriems jis buvo taikomas, jau nebetaikomi;
  - 2002 m. gruodžio 20 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2341/2002, kuriuo 2003 metams nustatomos tam tikrų žuvų išteklių ir žuvų išteklių grupių žvejybos galimybės ir susijusios sąlygos, taikomos Bendrijos vandenyse ir Bendrijos laivams vandenyse, kuriuose reikalaujama nustatyti žvejybos apribojimus <sup>(8)</sup>. Šis reglamentas nebeturi galios, nes buvo skirtas 2003 m. vykdytai žvejybos veiklai kontroliuoti;
  - 2002 m. gruodžio 20 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2372/2002, nustatantis konkrečias priemones kompensuoti nuo iš *Prestige* išsiliejusios naftos nukentėjusiai Ispanijos žuvininkystei, vėžiagyvių pramonei ir akvakulturai <sup>(9)</sup>. Šis reglamentas nebeturi galios, nes nacionalinė kompensavimo programa, kuriai jis buvo taikomas, jau baigėsi;
  - 2003 m. gruodžio 19 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2287/2003, nustatantis 2004 m. Bendrijos vandenyse ir vandenyse, kuriuose privaloma nustatyti žvejybos apribojimus, žvejojantiems Bendrijos laivams taikomas tam tikrų žuvų išteklių ir žuvų išteklių grupių bendrąsias žvejybos galimybes ir susijusias sąlygas <sup>(10)</sup>. Šis reglamentas nebeturi galios, nes yra skirtas 2004 m. vykdytai žvejybos veiklai kontroliuoti;
  - 2005 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 52/2006, nustatantis Baltijos jūroje 2006 m. taikomas tam tikrų žuvų išteklių ir žuvų išteklių grupių žvejybos galimybes ir susijusias sąlygas <sup>(11)</sup>. Šis reglamentas nebeturi galios, nes buvo skirtas 2006 m. vykdytai žvejybos veiklai kontroliuoti;
- (3) Siekiant teisinio saugumo ir aiškumo šiuos nebeaktualius reglamentas reikėtų panaikinti,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

#### 1 straipsnis

#### Reglamentų panaikinimas

Reglamentai (EEB) Nr. 31/83, (EEB) Nr. 3117/85, (EEB) Nr. 3781/85, (EEB) Nr. 3252/87, (EEB) Nr. 3571/90, (EEB) Nr. 3499/91, (EB) Nr. 1275/94, (EB) Nr. 1448/1999, (EB) Nr. 300/2001, (EB) Nr. 2561/2001, (EB) Nr. 2341/2002, (EB) Nr. 2372/2002, (EB) Nr. 2287/2003 ir (EB) Nr. 52/2006 yra panaikunami.

<sup>(8)</sup> OL L 356, 2002 12 31, p. 12.

<sup>(9)</sup> OL L 358, 2002 12 31, p. 81.

<sup>(10)</sup> OL L 344, 2003 12 31, p. 1.

<sup>(11)</sup> OL L 16, 2006 1 20, p. 184.

<sup>(1)</sup> OL L 353, 1990 12 17, p. 10.

<sup>(2)</sup> OL L 331, 1991 12 3, p. 1.

<sup>(3)</sup> OL L 409, 2006 12 30, p. 11.

<sup>(4)</sup> OL L 140, 1994 6 3, p. 1.

<sup>(5)</sup> OL L 167, 1999 7 2, p. 7.

<sup>(6)</sup> OL L 44, 2001 2 15, p. 12.

<sup>(7)</sup> OL L 344, 2001 12 28, p. 17.

2 straipsnis

**Įsigaliojimas**

Šis reglamentas įsigalioja septintą dieną nuo jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje, 2009 m. gegužės 25 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

J. ŠEBESTA

---

**KOMISIJOS REGLAMENTAS (EB) Nr. 493/2009****2009 m. birželio 11 d.****kuriuo nustatomos standartinės importo vertės, skirtos tam tikrų vaisių ir daržovių įvežimo kainai  
nustatyti**

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA,

atsižvelgdama į Europos Bendrijos steigimo sutartį,

atsižvelgdama į 2007 m. spalio 22 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1234/2007, nustatantį bendrą žemės ūkio rinkų organizavimą ir konkrečias tam tikriems žemės ūkio produktams taikomas nuostatas („Bendras bendro žemės ūkio rinkų organizavimo reglamentas“) <sup>(1)</sup>,atsižvelgdama į 2007 m. gruodžio 21 d. Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1580/2007, nustatantį Tarybos reglamentų (EB) Nr. 2200/96, (EB) Nr. 2201/96 ir (EB) Nr. 1182/2007 įgyvendinimo vaisių ir daržovių sektoriuje taisykles <sup>(2)</sup>, ypač į jo 138 straipsnio 1 dalį,

kadangi:

Reglamente (EB) Nr. 1580/2007, taikant daugiašalių derybų dėl prekybos Urugvajaus raunde rezultatus, yra numatyti kriterijai, kuriuos Komisija taiko nustatydamas standartinės importo iš trečiųjų šalių vertes produktams ir laikotarpiams, išvardytiems minėto reglamento XV priedo A dalyje,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

*1 straipsnis*

Reglamento (EB) Nr. 1580/2007 138 straipsnyje minimos standartinės importo vertės yra nustatytos šio reglamento priede.

*2 straipsnis*

Šis reglamentas įsigalioja 2009 m. birželio 12 d.

Šis reglamentas yra privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje, 2009 m. birželio 11 d.

*Komisijos vardu*

Jean-Luc DEMARTY

*Žemės ūkio ir kaimo plėtros generalinis direktorius*<sup>(1)</sup> OL L 299, 2007 11 16, p. 1.<sup>(2)</sup> OL L 350, 2007 12 31, p. 1.

## PRIEDAS

## Standartinės importo vertės, skirtos kai kurių vaisių ir daržovių įvežimo kainai nustatyti

(EUR/100 kg)

KN kodas	Trečiosios šalies kodas <sup>(1)</sup>	Standartinė importo vertė
0702 00 00	MA	37,3
	MK	35,9
	TR	46,6
	ZA	28,0
	ZZ	37,0
0707 00 05	JO	162,3
	MK	31,4
	TR	113,6
	ZZ	102,4
0709 90 70	TR	113,7
	ZZ	113,7
0805 50 10	AR	58,4
	TR	58,3
	ZA	53,0
	ZZ	56,6
0808 10 80	AR	78,3
	BR	73,1
	CL	92,4
	CN	102,4
	NA	101,9
	NZ	106,7
	US	118,7
	ZA	77,1
	ZZ	93,8
0809 10 00	TN	146,2
	TR	186,4
	ZZ	166,3
0809 20 95	TR	441,7
	ZZ	441,7

<sup>(1)</sup> Šalių nomenklatūra yra nustatyta Komisijos Reglamentu (EB) Nr. 1833/2006 (OL L 354, 2006 12 14, p. 19). Kodas „ZZ“ atitinka „kitas šalis“.

**KOMISIJOS REGLAMENTAS (EB) Nr. 494/2009****2009 m. birželio 3 d.**

**iš dalies keičiantis Reglamentą (EB) Nr. 1126/2008, priimtą tam tikrus tarptautinius apskaitos standartus pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1606/2002, kiek tai susiję su 27-uoju tarptautiniu apskaitos standartu (TAS)**

**(Tekstas svarbus EEE)**

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA,

nimo ir Komisiją informavo, kad ta nuomonė gerai subalansuota ir objektyvi.

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį,

- (4) Siekiant užtikrinti tarptautinių apskaitos standartų nuoseklumą, priėmus 27-ojo TAS pataisas, kartu taisomi 1-asis tarptautinis finansinės atskaitomybės standartas (TFAS), 4-asis TFAS, 5-asis TFAS, 1-asis TAS, 7-asis TAS, 14-asis TAS, 21-asis TAS, 28-asis TAS, 31-asis TAS, 32-asis TAS, 33-asis TAS, 39-asis TAS ir Nuolatinio aiškinimo komiteto (NAK) 7-asis aiškinimas.

atsižvelgdama į 2002 m. liepos 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1606/2002 dėl tarptautinių apskaitos standartų taikymo <sup>(1)</sup>, ypač į jo 3 straipsnio 1 dalį,

kadangi:

- (5) Todėl Reglamentas (EB) Nr. 1126/2008 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas.

(1) Komisijos reglamentu (EB) Nr. 1126/2008 <sup>(2)</sup> priimti tam tikri tarptautiniai standartai ir aiškinimai, galioję 2008 m. spalio 15 d.

- (6) Šiame reglamente numatytos priemonės atitinka Apskaitos reguliavimo komiteto nuomonę,

(2) 2008 m. sausio 10 d. Tarptautinių apskaitos standartų valdyba (TASV) paskelbė 27-ojo tarptautinio apskaitos standarto „Konsoliduotos ir atskiros finansinės ataskaitos“ pataisas (toliau – 27-ojo TAS pataisos). 27-ojo TAS pataisose nurodoma, kokiomis aplinkybėmis ūkio subjektas turi rengti konsoliduotas finansines ataskaitas, kaip patiriantis įmonės turi apskaityti savo nuosavybės dalies dukterinėse įmonėse pokyčius ir kaip dukterinės įmonės nuostoliai turi būti paskirstyti kontroliuojamai ir nekontroliuojamai dalims.

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

*1 straipsnis*

Reglamento (EB) Nr. 1126/2008 priedas iš dalies keičiamas taip:

(3) Pasikonsultavus su Europos finansinės atskaitomybės patariamąsios grupės (EFAPG) techninių ekspertų grupe (TEG) patvirtinama, kad 27-ojo TAS pataisos atitinka Reglamento (EB) Nr. 1606/2002 3 straipsnio 2 dalyje išdėstytus techninius priėmimo kriterijus. Pagal 2006 m. liepos 14 d. Komisijos sprendimą 2006/505/EB, įsteigiantį Nuomonės apie apskaitos standartus vertinimo grupę, kuri konsultuotų Komisiją Europos finansinės atskaitomybės patariamąsios grupės (EFAPG) nuomonių objektyvumo ir neutralumo klausimais <sup>(3)</sup>, Nuomonės apie apskaitos standartus vertinimo grupė apsvairstė EFAPG nuomonę dėl šių pataisų tvirti-

- 1) 27-asis tarptautinis apskaitos standartas (TAS) „Konsoliduotos ir atskiros finansinės ataskaitos“ iš dalies keičiamas, kaip nurodyta šio reglamento priede;

- 2) 1-asis tarptautinis finansinės atskaitomybės standartas (TFAS), 4-asis TFAS, 5-asis TFAS, 1-asis TAS, 7-asis TAS, 14-asis TAS, 21-asis TAS, 28-asis TAS, 31-asis TAS, 32-asis TAS, 33-asis TAS, 39-asis TAS ir Nuolatinio aiškinimo komiteto (NAK) 7-asis aiškinimas iš dalies keičiami pagal 27-ojo TAS pataisas, kaip nurodyta šio reglamento priede.

*2 straipsnis*

Visos įmonės šio reglamento priede pateiktas 27-ojo TAS pataisas taiko ne vėliau kaip nuo pirmųjų joms taikomų finansinių metų, prasidedančių po 2009 m. birželio 30 d., pradžios.

<sup>(1)</sup> OL L 243, 2002 9 11, p. 1.

<sup>(2)</sup> OL L 320, 2008 11 29, p. 1.

<sup>(3)</sup> OL L 199, 2006 7 21, p. 33.



*3 straipsnis*

Šis reglamentas įsigalioja trečią dieną nuo jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas yra privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje, 2009 m. birželio 3 d.

*Komisijos vardu*  
Charlie McCREEVY  
*Komisijos narys*

---

## PRIEDAS

## TARPTAUTINIAI APSKAITOS STANDARTAI

27-asis TAS	Konsoliduotos ir atskiros finansinės ataskaitos
-------------	---

## 27-ASIS TARPTAUTINIS APSKAITOS STANDARTAS

*Konsoliduotos ir atskiros finansinės ataskaitos*

## TAIKYMAS

- 1 Šis standartas turi būti taikomas rengiant ir pateikiant ūkio subjektų grupės, kurią kontroliuoja patrunuojanti įmonė, konsoliduotas finansines ataskaitas.
- 2 Šiame standarte nenagrinėjami verslo jungimų apskaitos metodai ir jų poveikis konsolidavimui, įskaitant verslo jungimo metu atsirandančių prestižą (žr. 3-įjį TFAS Verslo jungimai).
- 3 Šis standartas taip pat turi būti taikomas apskaitant investicijas į dukterines įmones, bendrai kontroliuojamus ūkio subjektus ir asocijuotąsias įmones, kai toks ūkio subjektas pasirenka ar pagal vietinį reglamentavimą iš jo yra reikalaujama pateikti atskiras finansines ataskaitas.

## APIBRĖŽIMAI

- 4 Šiame standarte vartojami terminai ir jų apibrėžtys:

*Konsoliduotos finansinės ataskaitos* – ūkio subjektų grupės finansinės ataskaitos, pateikiamos kaip vieno ūkio subjekto finansinės ataskaitos.

*Kontrolė* – teisė valdyti ūkio subjekto finansinę ir veiklos politiką, siekiant gauti naudos iš jo veiklos.

*Grupė* – patrunuojanti įmonė ir visos jos dukterinės įmonės.

*Nekontroliuojama dalis* – dukterinės įmonės nuosavybės dalis, tiesiogiai arba netiesiogiai nepriskirtina patrunuojančiai įmonei.

*Patrunuojanti įmonė* – ūkio subjektas, turintis vieną ar daugiau dukterinių įmonių.

*Atskiros finansinės ataskaitos* – patrunuojančios įmonės, investuotojo į asocijuotąją įmonę ar bendrai kontroliuojamo ūkio subjekto dalininko pateikiamos finansinės ataskaitos, kuriose investicijos apskaitomos tiesioginės teisės į nuosavybę principu, o ne ūkio subjekto, į kurį buvo investuota, paskelbtų rezultatų ir grynojo turto principu.

*Dukterinė įmonė* – įmonė, kurią kontroliuoja kitas ūkio subjektas (vadinamas patrunuojančia įmone). Į sąvoką įtraukiami ir juridinio statuso neturintys ūkio subjektai, pvz., valdomi partnerystės principu.

- 5 Patrunuojanti įmonė arba jos dukterinė įmonė gali būti investuotojai į asocijuotąją įmonę arba bendrai kontroliuojamo ūkio subjekto dalininkai. Tokiais atvejais pagal šį standartą rengiamos ir pateikiamos konsoliduotos finansinės ataskaitos taip pat turi atitikti 28-ojo TAS *Investicijos į asocijuotąsias įmones* ir 31-ojo TAS *Dalys bendrose įmonėse* reikalavimus.
- 6 5 straipsnyje aprašytam ūkio subjektui atskiros finansinės ataskaitos yra tos, kurios yra parengtos ir pateiktos papildomai prie 5 straipsnyje nurodytų finansinių ataskaitų. Atskiros finansinės ataskaitos neturi būti prijungiamos arba pateikiamos kartu su tomis ataskaitomis.
- 7 Ūkio subjekto, neturinčio dukterinių įmonių, asocijuotųjų įmonių arba dalininkui priklausančios dalies bendrai kontroliuojamame ūkio subjekte, finansinės ataskaitos nėra atskiros.
- 8 Pagal 10 straipsnį nuo konsoliduotų finansinių ataskaitų pateikimo atleista patrunuojanti įmonė gali pateikti vien tik atskiras finansines ataskaitas.

## KONSOLIDUOTŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ PATEIKIMAS

- 9 **Patrunuojanti įmonė (jeigu ji nėra 10 straipsnyje apibūdinta patrunuojanti įmonė) turi pateikti konsoliduotas finansines ataskaitas, kuriose savo investicijas į dukterines įmones konsoliduoja pagal šį standartą.**
- 10 **Patrunuojanti įmonė neprivalo teikti konsoliduotų finansinių ataskaitų tada ir tik tada, jeigu:**
  - a) patrunuojanti įmonė yra visiškai ar iš dalies kito ūkio subjekto kontroliuojama dukterinė įmonė, o jos kiti savininkai (įskaitant tuos, kurie kitu atveju neturėtų balsavimo teisių) yra informuoti ir neprieštarauja, kad patrunuojanti įmonė nepateiktų konsoliduotų finansinių ataskaitų;

- b) patrunuojančios įmonės skolos arba nuosavybės priemonėmis neprekiuojama atviroje rinkoje (šalies, užsienio vertybinių popierių biržose ar užbiržinės prekybos rinkoje, įskaitant vietinę ir regioninę rinkas);
- c) patrunuojanti įmonė neteikia vertybinių popierių komisijai ar kitai priežiūros institucijai savo finansinių ataskaitų dėl bet kokios klasės finansinių priemonių išplatavimo atviroje rinkoje; ir
- d) pagrindinė arba bet kuri tarpinė patrunuojančios įmonės patrunuojanti įmonė pateikia viešai skelbiamas konsoliduotas finansines ataskaitas, atitinkančias tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus.
- 11 Patrunuojanti įmonė, kuri, remdamasi 10 straipsniu, pasirenka neteikti konsoliduotų finansinių ataskaitų ir teikia tik atskiras finansines ataskaitas, vykdo 38–43 straipsnių reikalavimus.

#### KONSOLIDUOTŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ TAIKYMAS

- 12 Konsoliduotos finansinės ataskaitos turi apimti visas patrunuojančios įmonės dukterines įmones** <sup>(1)</sup>.
- 13 Manoma, kad kontrolė yra tada, kai patrunuojančiai įmonei tiesiogiai ar netiesiogiai per dukterines įmones priklauso daugiau kaip pusė ūkio subjekto balsavimo teisių, išskyrus atvejus, kai išskirtinėms aplinkybėms galima akivaizdžiai parodyti, kad tokia nuosavybė nėra kontrolė. Kontrolė yra ir tada, kai patrunuojančiai įmonei priklauso pusė ar mažiau ūkio subjekto balsavimo teisių, jeigu ji turi <sup>(2)</sup>:
- a) teisę į daugiau kaip pusę balsavimo teisių sudarius sutartį su kitais investuotojais;
- b) teisę valdyti ūkio subjekto finansinę ir veiklos politiką pagal įstatus arba sutartį;
- c) teisę skirti ar atšaukti didžiąją to ūkio subjekto direktorių valdybos ar jai prilygstančio valdymo organo narių dalį, kai ūkio subjektą kontroliuoja tokia valdyba ar valdymo organas; arba
- d) teisę turėti balsų daugumą direktorių valdybos ar jai prilygstančio valdymo organo susirinkimuose (kai ūkio subjektą kontroliuoja tokia valdyba ar valdymo organas).
- 14 Ūkio subjektas gali turėti akcijų variantų, pasirinkimo pirkti akcijas sandorių, skolos ar nuosavybės priemonių, konvertuojamų į paprastąsias akcijas, ar kitų panašių finansinių priemonių, kurias naudojant ar keičiant būtų gautos balsavimo teisės arba būtų sumažintos kitos šalies balsavimo teisės dėl minėto ūkio subjekto finansinės arba veiklos politikos sprendimų (potencialios balsavimo teisės). Į potencialias balsavimo teises, kuriomis gali būti pasinaudota ar kurios gali būti keičiamos, taip pat ir į kito ūkio subjekto turimas potencialias balsavimo teises atsižvelgiama vertinant, ar minėtas ūkio subjektas turi teisę valdyti kito ūkio subjekto finansinę ir veiklos politiką. Potencialios balsavimo teisės dabartiniu metu negali būti naudojamos ar keičiamos, jeigu, pavyzdžiui, jas galima bus naudoti (ar iškeisti) tik nuo tam tikros datos ateityje ar tik po tam tikro įvykio.
- 15 Vertindamas, ar potencialios balsavimo teisės suteikia kontrolės teisę, ūkio subjektas turi išnagrinėti visus faktus ir aplinkybes (įskaitant potencialių balsavimo teisių įgyvendinimo ir bet kokių kitų susitarimų pagal sutartis sąlygų atskirą ar bendrą įvertinimą), darančias įtaką potencialioms balsavimo teisėms, išskyrus vadovybės ketinimus ir finansinį pajėgumą šias teises įgyvendinti arba iškeisti.
- 16 Dukterinė įmonė negali būti nekonsoliduojama tik dėl to, kad investuotojas yra rizikos kapitalo įmonė, kolektyvinio investavimo fondas, patikėjimo fondas ar panašus ūkio subjektas.
- 17 Dukterinė įmonė negali būti nekonsoliduojama, kai jos verslo pobūdis skiriasi nuo kitų grupės ūkio subjektų. Konsoliduojant tokias dukterines įmones ir konsoliduotose finansinėse ataskaitose atskleidžiant papildomą informaciją apie skirtingą dukterinių įmonių verslo pobūdį, pateikiama susijusi informacija. Pavyzdžiui, informacija, kurios reikalaujama pagal 8-ąjį TFAS *Veiklos segmentai*, padeda nustatyti skirtingų veiklos krypčių vienoje grupėje svarbą.

#### KONSOLIDAVIMO PROCEDŪROS

- 18 Rengdamas konsoliduotas finansines ataskaitas, ūkio subjektas sujungia patrunuojančios įmonės ir jos dukterinių įmonių finansinių ataskaitų eilutes nuosekliai, sudėdamas turto, įsipareigojimų, nuosavybės, pajamų ir sąnaudų straipsnius. Kad konsoliduotose finansinėse ataskaitose informacija apie ūkio subjektų grupę būtų pateikiama kaip apie vieną ūkio subjektą, reikia:

<sup>(1)</sup> Jeigu įsigijimo metu dukterinė įmonė atitinka kriterijus, kad būtų priskiriama skirtam parduoti turtui pagal 5-ąjį TFAS *Ilgalaikis turtas, skirtas parduoti, ir nutraukta veikla*, ji turi būti apskaitoma pagal to standarto reikalavimus.

<sup>(2)</sup> Taip pat žr. NAK 12-ąjį aiškinimą *Konsolidavimas. Specialiosios paskirties ūkio subjektai*.

- a) eliminuoti patronuojančios įmonės investicijos į kiekvieną dukterinę įmonę balansinę vertę ir patronuojančiai įmonei priklausančią nuosavybės dalį kiekvienoje dukterinėje įmonėje (žr. 3-ąjį TFAS dėl susidarancio prestižo apskaitos tvarkos);
- b) identifikuoti nekontroliuojamas konsoliduotų dukterinių įmonių ataskaitinio laikotarpio pelno arba nuostolių dalis; ir
- c) konsoliduotų dukterinių įmonių nekontroliuojamas grynojo turto dalis identifikuoti atskirai nuo patronuojančios įmonės nuosavybės dalių jose. Nekontroliuojamas grynojo turto dalis sudaro:
- i) nekontroliuojamų dalių suma pagrindinio sujungimo dieną, apskaičiuota pagal 3-ąjį TFAS; ir
  - ii) nekontroliuojamų dalių suma, atspindinti nuosavybės pokyčius nuo sujungimo datos.
- 19 Kai yra potencialios balsavimo teisės, pelno arba nuostolių dalys ir nuosavybės pokyčiai, kurie paskirstomi patronuojančiai įmonei ir nekontroliuojamoms dalims, yra nustatomi pagal dabartines nuosavybės dalis ir neatspindi galimo potencialių balsavimo teisių įgyvendinimo arba iškeitimo.
- 20 Ūkio subjektų grupės vidaus likučiai, sandoriai, pajamos ir sąnaudos turi būti visiškai eliminuojami.**
- 21 Grupės vidaus likučiai ir sandoriai (taip pat pajamos, sąnaudos ir dividendai) visiškai eliminuojami. Pelnas ir nuostoliai, atsiradę dėl grupės vidaus sandorių ir pripažįstami turtu (pvz., atsargomis ir ilgalaikiu turtu), taip pat visiškai eliminuojami. Grupės vidaus nuostoliai gali reikšti, kad sumažėjo turto vertė, ir tą sumažėjimą reikia pripažinti konsoliduotose finansinėse ataskaitose. Laikiniesiems skirtumams, susidariusiems dėl grupės vidaus sandorių pelno ir nuostolių eliminavimo, taikomas 12-asis TAS *Pelno mokesčiai*.
- 22 Konsoliduotoms finansinėms ataskaitoms parengti naudojamos patronuojančiosios įmonės ir jos dukterinių įmonių finansinės ataskaitos turi būti parengtos tą pačią datą. Kai patronuojančios įmonės ir dukterinės įmonės ataskaitinio laikotarpio pabaiga skiriasi, dukterinė įmonė konsolidavimo tikslu parengia papildomas finansines ataskaitas, kurių data sutampa su patronuojančios įmonės finansinių ataskaitų data, išskyrus atvejį, kai to padaryti neįmanoma.**
- 23 Kai pagal 22 straipsnį dukterinės įmonės parengtų finansinių ataskaitų, naudojamų rengiant konsoliduotas finansines ataskaitas, data skiriasi nuo patronuojančios įmonės finansinių ataskaitų datos, turi būti atliekami reikšmingų sandorių ar įvykių, įvykstančių per laikotarpį tarp abiejų datų, poveikio koregavimai. Bet kuriuo atveju skirtumas tarp dukterinės ir patronuojančios įmonės ataskaitinio laikotarpio pabaigos negali būti ilgesnis kaip trys mėnesiai. Ataskaitinių laikotarpių trukmė ir tokie skirtumai tarp ataskaitinių laikotarpių pabaigos datų visais laikotarpiais turi būti vienodi.
- 24 Konsoliduotos finansinės ataskaitos turi būti parengiamos taikant vienodą panašių sandorių ir kitų įvykių panašiomis aplinkybėmis apskaitos politiką.**
- 25 Jeigu ūkio subjektų grupės narys panašių sandorių ir įvykių panašiomis aplinkybėmis apskaitai taiko kitokią apskaitos politiką negu yra taikoma konsoliduotose finansinėse ataskaitose, rengiant konsoliduotas finansines ataskaitas jo finansinės ataskaitos atitinkamai pakoreguojamos.
- 26 Dukterinės įmonės pajamos ir sąnaudos įtraukiamos į konsoliduotas finansines ataskaitas nuo įsigijimo datos, kaip nustatyta 3-iajame TFAS. Dukterinės įmonės pajamos ir sąnaudos turi būti pagrįstos turto ir įsipareigojimų vertėmis, pripažintomis patronuojančios įmonės konsoliduotose finansinėse ataskaitose įsigijimo datą. Pavyzdžiui, nusidėvėjimo sąnaudos, pripažintos konsoliduotoje bendrųjų pajamų ataskaitoje po įsigijimo datos, turi būti pagrįstos susijusio nudėvimojo turto, pripažinto konsoliduotose finansinėse ataskaitose įsigijimo datą, tikrosiomis vertėmis. Dukterinės įmonės pajamos ir sąnaudos pateikiamos konsoliduotose finansinėse ataskaitose iki datos, kurią patronuojanti įmonė nustoja kontroliuoti dukterinę įmonę.
- 27 Nekontroliuojamos dalys turi būti pateiktos konsoliduotoje finansinės būklės ataskaitoje, nuosavybės dalyje, atskirai nuo patronuojančios įmonės savininkų nuosavybės.**
- 28 Pelnas arba nuostoliai ir kiekvienas kitų bendrųjų pajamų komponentas priskiriami patronuojančios įmonės savininkams ir nekontroliuojamoms dalims. Visos bendrosios pajamos priskiriamos patronuojančios įmonės savininkams ir nekontroliuojamoms dalims, net jei dėl to nekontroliuojamose dalyse susidaro neigiamas likutis.
- 29 Jeigu dukterinė įmonė turi neapmokėtų kaupiamųjų privilegijuotųjų akcijų, kurios priskiriamos nuosavybei ir kurias valdo nekontroliuojamos dalys, patronuojanti įmonė savo pelno ar nuostolių dalį apskaičiuoja tik suderinusi su dukterinės įmonės privilegijuotųjų akcijų dividendais, nesvarbu, ar dividendai buvo paskelbti, ar ne.

- 30 Patronuojančios įmonės nuosavybės dalies pokyčiai dukterinėje įmonėje, dėl kurių neprarandama kontrolė, apskaitomi kaip nuosavybės sandoriai (t. y. sandoriai su savininkais kaip nuosavybės valdytojais).**
- 31 Tokiomis aplinkybėmis kontrolinių ir nekontroliuojamų dalių balansinės vertės turi būti pakoreguojamos, kad būtų atspindėti jų pokyčiai santykinėse dalyse dukterinėje įmonėje. Visi sumos, kuria pakoreguojamos nekontroliuojamos dalys, ir sumokėto arba gauto atlygio tikrosios vertės skirtumai turi būti tiesiogiai pripažįstami nuosavybėje ir priskiriami patronuojančios įmonės savininkams.

#### KONTROLĖS PRARADIMAS

- 32 Patronuojanti įmonė gali prarasti dukterinės įmonės kontrolę pasikeičiant absoliučios ar santykinės nuosavybės lygiams arba nepasikeičiant. Taip gali atsitikti, kai, pavyzdžiui, dukterinę įmonę pradeda kontroliuoti vyriausybė, teismas, administruojančios ar prižiūrinčios institucijos. Tai gali įvykti ir pagal sutartimi įformintą susitarimą.
- 33 Patronuojanti įmonė gali prarasti dukterinės įmonės kontrolę dviem arba daugiau susitarimų (sandorių). Tačiau kartais aplinkybės rodo, kad keletas susitarimų turėtų būti apskaitomi kaip vienas sandoris. Nustatydama, ar susitarimus apskaityti kaip vieną sandorį, patronuojanti įmonė gali apsvarstyti visus susitarimų terminus ir sąlygas bei jų ekonominį poveikį. Vienas arba daugiau iš šių punktų gali rodyti, kad patronuojanti įmonė turėtų keletą susitarimų apskaityti kaip vieną sandorį:
- jie sudaryti tuo pačiu metu arba kartu apsvarstant;
  - jie sudaro vieną sandorį, kuriuo siekiama bendro komercinio poveikio;
  - vieno susitarimo atsiradimas priklauso nuo bent vieno kito susitarimo atsiradimo;
  - vienas atskiras susitarimas nėra ekonomiškai pagrįstas, bet jį galima ekonomiškai pagrįsti apsvarstant kartu su kitais susitarimais. Vienas iš pavyzdžių, kai perleidžiamų akcijų kaina žemesnė už rinkos kainą ir kompensuojama vėlesniu perleidimu už aukštesnę nei rinkos kainą.
- 34 Jeigu patronuojanti įmonė praranda dukterinės įmonės kontrolę, ji:**
- nutraukia dukterinės įmonės turto (įskaitant prestižą) ir įsipareigojimų, atsižvelgiant į jų balansines vertes, pripažinimą kontrolės praradimo datą;**
  - nutraukia visų nekontroliuojamų dalių buvusioje dukterinėje įmonėje balansinės vertės pripažinimą kontrolės praradimo datą (įskaitant visus joms priskirtinus kitų bendrųjų pajamų komponentus);**
  - pripažįsta:**
    - iš sandorio, įvykio arba aplinkybių, dėl kurių buvo prarasta kontrolė, gauto atlygio, jei gautas, tikrąją vertę; ir**
    - jei sandoris, dėl kurio buvo prarasta kontrolė, apima dukterinės įmonės akcijų paskirstymą savininkams kaip nuosavybės valdytojams, tokį paskirstymą;**
  - pripažįsta bet kokią išlaikytą investiciją į buvusią dukterinę įmonę (jos tikrąją vertę kontrolės praradimo datą);**
  - 35 straipsnyje nurodytas sumas pergrupuoja į pelną arba nuostolius ar perkelia tiesiogiai į nepaskirstytąjį pelną, jei būtina pagal kitus TFAS; ir**
  - bet kokį gautą skirtumą pripažįsta kaip pelną arba nuostolius patronuojančiai įmonei priskirtiname pelne arba nuostoliuose.**
- 35 Jeigu patronuojanti įmonė praranda dukterinės įmonės kontrolę, patronuojanti įmonė turi apskaityti visas sumas, pripažintas kitose bendrosiose pajamose, susijusias su ta dukterine įmone, tuo pačiu pagrindu kaip jos būtų pripažįstamos, jeigu patronuojanti įmonė būtų tiesiogiai perleidusi susijusį turtą arba įsipareigojimus. Todėl, jei anksčiau kitose bendrosiose pajamose pripažintas pelnas arba nuostoliai būtų pergrupuoti į pelno (nuostolių) ataskaitą perleidžiant susijusį turtą arba įsipareigojimus, patronuojanti įmonė pergrupuoja pelną arba nuostolius iš nuosavybės į pelno (nuostolių) ataskaitą (pergrupuota suma) tada, kai praranda dukterinės įmonės kontrolę. Pavyzdžiui, jei dukterinė įmonė turi galimo perduoti finansinio turto, o patronuojanti įmonė praranda dukterinės įmonės kontrolę, patronuojanti įmonė turi pergrupuoti į pelno (nuostolių) ataskaitą anksčiau kitose bendrosiose pajamose pripažintą pelną arba nuostolius, susijusius su tuo turtu. Panašiai, jei anksčiau kitose bendrosiose pajamose pripažintas pelnas dėl perkainojimo perleidžiant turtą būtų perkeliamas tiesiai į nepaskirstytąjį pelną, patronuojanti įmonė pelną dėl perkainojimo perkelia tiesiai į nepaskirstytąjį pelną, kai praranda dukterinės įmonės kontrolę.

- 36 Praradus dukterinės įmonės kontrolę, visos išlaikytos investicijos į buvusią dukterinę įmonę ir visos buvusiai dukterinei įmonei mokėtinos ar iš jos gautinos sumos turi būti apskaitytos pagal kitus TFAS nuo kontrolės praradimo datos.
- 37 Bet kokių buvusioje dukterinėje įmonėje išlaikytųjų investicijų tikroji vertė kontrolės praradimo datą turi būti laikoma tikrąja verte pirminiam finansinio turto pripažinimui pagal 39-ąjį TAS *Finansinės priemonės. Pripažinimas ir vertinimas* arba, kai tinkama, savikaina pirminiam investicijų į asocijuotąją įmonę arba bendrai kontroliuojamą ūkio subjektą pripažinimui.

INVESTICIJŲ Į DUKTERINES ĮMONES, BENDRAI KONTROLIUOJAMUS ŪKIO SUBJEKTUS IR ASOCIJUOTĄSIAS ĮMONES APSKAITA ATSKIROSE FINANSINĖSE ATASKAITOSE

- 38 Kai ūkio subjektas rengia atskiras finansines ataskaitas, investicijas į dukterines įmones, bendrai kontroliuojamus ūkio subjektus ir asocijuotąsias įmones jis turi apskaityti:

- a) savikaina arba
- b) pagal 39-ąjį TAS.

Ūkio subjektas tokią pačią apskaitą turi taikyti kiekvienai investicijų rūšiai. Savikaina apskaitomos investicijos turi būti apskaitomos pagal 5-ąjį TFAS „Ilgalaikis turtas, skirtas parduoti, ir nutraukta veikla“, kai jos laikomos skirtomis parduoti (arba įtraukiamos į perleidžiamą grupę, kuri laikoma skirta parduoti) pagal 5-ąjį TFAS. Pagal 39-ąjį TAS apskaitomų investicijų vertinimas tokiomis aplinkybėmis nesikeičia.

- 38A Ūkio subjektas savo atskirose finansinėse ataskaitose dividendus iš dukterinės įmonės, bendrai kontroliuojamo ūkio subjekto ir asocijuotosios įmonės pripažįsta pelnu arba nuostoliais, kai nustatoma jo teisė gauti dividendus.
- 38B Kai patronuojanti įmonė reorganizuoja savo grupės struktūrą įsteigdama naują ūkio subjektą kaip savo patronuojančią įmonę pagal tokius kriterijus:
- a) naujoji patronuojanti įmonė įgyja pirminės patronuojančios įmonės kontrolę išleisdama nuosavybės priemones mainais į esamas pirminės patronuojančios įmonės nuosavybės priemones,
  - b) naujosios grupės ir pirminės grupės turtas ir įsipareigojimai prieš pat reorganizavimo dieną ir iš karto po jos yra tokie pat ir
  - c) pirminės patronuojančios įmonės savininkai prieš reorganizaciją turi tokią pat absoliučią ir santykinę pirminės grupės ir naujosios grupės grynojo turto dalį prieš pat reorganizavimo dieną ir iš karto po jos,

ir naujoji patronuojanti įmonė savo atskirose finansinėse ataskaitose apskaito savo investicijas į pirminę patronuojančią įmonę pagal 38 straipsnio a punktą, naujoji patronuojanti įmonė vertina savikainą balansine savo dalies nuosavybėje verte, reorganizavimo datą pirminės patronuojančios įmonės parodyta atskirose finansinėse ataskaitose.

- 38C Taip pat ir ūkio subjektas, kuris nėra patronuojanti įmonė, gali įsteigti naują ūkio subjektą kaip savo patronuojančią įmonę pagal 38B straipsnio kriterijus. 38B straipsnio reikalavimai tokioms reorganizacijoms taikomi vienodai. Tokiais atvejais nuorodos į pirminę patronuojančią įmonę ir pirminę grupę yra nuorodos į pirminį ūkio subjektą.
- 39 Šiame standarte nenurodoma, kurie ūkio subjektai turi parengti viešai skelbiamas atskiras finansines ataskaitas. 38 ir 40–43 straipsniai taikomi, kai ūkio subjektas parengia atskiras finansines ataskaitas, atitinkančias tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus. Pagal 9 straipsnį įmonė taip pat viešai paskelbia konsoliduotas finansines ataskaitas, išskyrus atvejį, kai galima pritaikyti 10 straipsnyje numatytą išimtį.
- 40 Investicijos į bendrai kontroliuojamus ūkio subjektus ir asocijuotąsias įmones, kurių apskaita konsoliduotose finansinėse ataskaitose tvarkoma pagal 39-ojo TAS reikalavimus, tokiu pačiu būdu turi būti apskaitomos ir atskirose investuotojo finansinėse ataskaitose.

## ATSKLEIDIMAS

- 41 Konsoliduotose finansinėse ataskaitose turi būti atskleidžiama ši informacija:
- a) patronuojančios ir dukterinės įmonių santykių pobūdis, kai patronuojanti įmonė nei tiesiogiai, nei netiesiogiai per dukterines įmones nevaldo daugiau kaip pusės balsavimo teisių;
  - b) priežastys, dėl kurių, tiesiogiai ar netiesiogiai per dukterines įmones turint daugiau kaip pusę balsavimo teisių ar potencialių balsavimo teisių, teisė kontroliuoti investicijų objektą nesuteikiama;
  - c) dukterinės įmonės finansinių ataskaitų ataskaitinio laikotarpio pabaiga, kai tokios finansinės ataskaitos naudojamos rengiant konsoliduotas finansines ataskaitas, bet dukterinės įmonės finansinių ataskaitų data arba ataskaitinis laikotarpis skiriasi nuo patronuojančios įmonės finansinių ataskaitų atitinkamos datos arba ataskaitinio laikotarpio; taip pat priežastys, kodėl naudojama kita data arba laikotarpis;
  - d) bet kokių reikšmingų apribojimų (pvz., atsirandančių dėl skolinimosi susitarimų arba priešišros reikalavimų), suvaržančių dukterinės įmonės galimybę perleisti lėšas patronuojančiai įmonei dividendų pavidalu arba atsiskaityti už paskolas ar avansus, dydis ir pobūdis;
  - e) grafikas, rodantis visų patronuojančios įmonės nuosavybės dalies pokyčių dukterinėje įmonėje poveikį, dėl kurio nėra prarandama patronuojančios įmonės savininkams priskirtinos nuosavybės kontrolė; ir
  - f) jeigu prarandama dukterinės įmonės kontrolė, patronuojanti įmonė turi atskleisti pelną arba nuostolius, jei yra, pripažįstamus pagal 34 straipsnį, ir:
    - i) pelno arba nuostolių, priskirtinų pripažįstant visas išlaikytąsias investicijas buvusioje dukterinėje įmonėje tikrąja verte kontrolės praradimo datą, dalį; ir
    - ii) straipsnio eilutę (-es) bendrųjų pajamų ataskaitoje, kurioje yra pripažintas pelnas arba nuostoliai (jei nepateikta atskirai bendrųjų pajamų ataskaitoje).
- 42 Patronuojanti įmonė, kuri, remdamasi 10 straipsniu, nusprendžia nerengti konsoliduotų finansinių ataskaitų, atskirose finansinėse ataskaitose turi atskleisti:
- a) faktą, kad finansinės ataskaitos yra atskiros finansinės ataskaitos; kad buvo pasinaudota leidimu nekonsoliduoti; taip pat ūkio subjekto, kurio konsoliduotos finansinės ataskaitos atitinka tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus ir yra paskelbtos viešai, pavadinimą, registracijos ar veiklos šalį; ir adresą, kur galima gauti šias konsoliduotas finansines ataskaitas;
  - b) svarbių investicijų į dukterines įmones, bendrai kontroliuojamus ūkio subjektus ir asocijuotąsias įmones sąrašą, įtraukiant tų įmonių pavadinimus, registracijos ar veiklos šalis, nuosavybės dalių santykį ir, jeigu skiriasi, turimų balsavimo teisių santykį jose; ir
  - c) b punkte išvardytų investicijų apskaitai taikomo metodo aprašymą.
- 43 Kai patronuojanti įmonė (kita nei apibūdinta 42 straipsnyje), dalininkas, turintis dalį bendrai kontroliuojamame ūkio subjekte, arba investuotojas į asocijuotąją įmonę parengia atskiras finansines ataskaitas, jose turi atskleisti:
- a) faktą, kad ataskaitos yra atskiros finansinės ataskaitos, taip pat priežastis, dėl kurių tokios ataskaitos parengtos, jeigu įstatymuose nereikalaujama jas rengti;
  - b) svarbių investicijų į dukterines įmones, bendrai kontroliuojamus ūkio subjektus ir asocijuotąsias įmones sąrašą, įtraukiant tų įmonių pavadinimus, registracijos ar veiklos šalis, nuosavybės dalių santykį ir, jeigu skiriasi, turimų balsavimo teisių santykį jose; ir



c) b punkte išvardytų investicijų apskaitai taikomo metodo aprašymą;

ir turi nurodyti pagal šio standarto 9 straipsnį arba 28-ąjį TAS ir 31-ąjį TAS parengtas finansines ataskaitas, su kuriomis yra susijusios.

#### ĮSIGALIOJIMO DATA IR PEREINAMOSIOS NUOSTATOS

- 44 Ūkio subjektas šį standartą turi taikyti 2005 m. sausio 1 d. arba vėliau prasidedantiems metiniams ataskaitiniams laikotarpiams. Rekomenduojama taikyti anksčiau. Jeigu ūkio subjektas taiko šį standartą laikotarpiui, prasidedančiam prieš 2005 m. sausio 1 d., jis turi atskleisti šį faktą.
- 45 Ūkio subjektas turi taikyti Tarptautinių apskaitos standartų valdybos 2008 m. padarytas 27-ojo TAS 4, 18, 19, 26–37 straipsnių ir 41 straipsnio e bei f punktų pataisas metiniams ataskaitiniams laikotarpiams, kurie prasideda 2009 m. liepos 1 d. arba vėliau. Leidžiama taikyti anksčiau. Tačiau ūkio subjektas neturi taikyti šių pataisų metiniams ataskaitiniams laikotarpiams, prasidedantiems anksčiau kaip 2009 m. liepos 1 d., nebent jis taip pat taiko 3-įjį TFAS (Tarptautinių apskaitos standartų valdybos persvarstytą 2008 m.). Jeigu ūkio subjektas taiko pataisus anksčiau nei nuo 2009 m. liepos 1 d., jis turi atskleisti šį faktą. Ūkio subjektas turi taikyti pataisus retrospektyviai, išskyrus:
- a) 28 straipsnio pataisą dėl visų bendrųjų pajamų priskyrimo patronuojančios įmonės savininkams ir nekontroliuojamoms dalims, net jei dėl to nekontroliuojamose dalyse susidaro nepakankamas likutis. Todėl ūkio subjektas neturi perskaičiuoti jokio pelno arba nuostolių priskyrimo ataskaitiniams laikotarpiams prieš pritaikant pataisą;
  - b) 30 ir 31 straipsnių dėl pokyčių dukterinės įmonės nuosavybės dalyse įgijus kontrolę apskaitos reikalavimus. Todėl 30 ir 31 straipsnių reikalavimai netaikomi pokyčiams, įvykusiems prieš ūkio subjektui pritaikant pataisus;
  - c) 34–37 straipsnių dėl dukterinės įmonės kontrolės praradimo reikalavimus. Ūkio subjektas neturi perskaičiuoti investicijų į buvusią dukterinę įmonę balansinės vertės, jeigu kontrolė buvo prarasta prieš pritaikant tas pataisus. Be to, ūkio subjektas neturi perskaičiuoti jokio pelno arba nuostolių, patirtų prarandant dukterinės įmonės kontrolę prieš pritaikant pataisus.
- 45A 2008 m. gegužės mėn. paskelbtu dokumentu „TFAS patobulinimas“ pataisytas 38 straipsnis. Šią pataisą ūkio subjektas turi taikyti metiniams ataskaitiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2009 m. sausio 1 d. ar vėliau, perspektyviai nuo tos dienos, kurią pirmą kartą taikė 5-ąjį TFAS. Leidžiama taikyti anksčiau. Jeigu ūkio subjektas pataisą taiko ankstesniam ataskaitiniam laikotarpiui, jis turi atskleisti šį faktą.
- 45B 2008 m. gegužės mėn. išleidus 1-ojo TFAS ir 27-ojo TAS pataisus „Investicijų į dukterines įmones, bendrai kontroliuojamus ūkio subjektus ir asocijuotąsias įmones savikaina“, standarto 4 straipsnyje išbraukta savikainos metodo apibrėžtis ir įtrauktas 38A straipsnis. Šias pataisus ūkio subjektas turi taikyti perspektyviai metiniams ataskaitiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2009 m. sausio 1 d. ar vėliau. Leidžiama taikyti anksčiau. Jeigu ūkio subjektas pataisus taiko ankstesniam ataskaitiniam laikotarpiui, jis turi atskleisti šį faktą ir kartu taikyti susijusias 18-ojo TAS, 21-ojo TAS ir 36-ojo TAS pataisus.
- 45C 2008 m. gegužės mėn. išleidus 1-ojo TFAS ir 27-ojo TAS pataisus „Investicijų į dukterines įmones, bendrai kontroliuojamus ūkio subjektus ir asocijuotąsias įmones savikaina“, standartas papildytas 38B ir 38C straipsniais. Šiuos straipsnius ūkio subjektas turi taikyti perspektyviai reorganizacijoms, įvykusioms metiniais ataskaitiniais laikotarpiais, prasidedančiais 2009 m. sausio 1 d. ar vėliau. Leidžiama taikyti anksčiau. Be to, ūkio subjektas gali pasirinkti 38B ir 38C straipsnius retrospektyviai taikyti ankstesnėms reorganizacijoms pagal tuos straipsnius. Tačiau jei ūkio subjektas pataiso kurią nors reorganizaciją, kad laikytųsi 38B arba 38C straipsnio, jis pagal tuos straipsnius pataiso ir visas vėlesnes reorganizacijas. Jeigu ūkio subjektas 38B arba 38C straipsnį taiko ankstesniam ataskaitiniam laikotarpiui, jis turi atskleisti šį faktą.

#### 27-OJO TAS (2003 M.) PANAIKINIMAS

- 46 Šis standartas pakeičia 27-ąjį TAS *Konsoliduotos ir atskiros finansinės ataskaitos* (persvarstytą 2003 m.).

## Priedėlis

**Kitų TFAS pataisos**

Šio priedo pataisos turi būti taikomos metiniams ataskaitiniams laikotarpiams, kurie prasideda 2009 m. liepos 1 d. arba vėliau. Jei ūkio subjektas taiko 27-ojo TAS pataisas ankstesniam ataskaitiniam laikotarpiui, pataisos turi būti taikomos ir tam ankstesniam laikotarpiui. Pataisytuose straipsniuose ištrintas tekstas yra pabrėžtas, o naujas tekstas pabrėžtas.

- A1. Šiuose tarptautiniuose finansinės atskaitomybės standartuose, taikomuose 2009 m. liepos 1 d., nuorodos į „mažumos dalis“ yra pakeičiamos į „nekontroliuojama dalis“ nurodytuose straipsniuose:

TFAS	straipsnis (-iai)
1-ASIS TFAS	B2(c)(i), B2(g)(i), B2(k)
4-ASIS TFAS	34(c)
1-ASIS TAS	54(q), 83(a)(i), 83(b)(i)
7-ASIS TAS	20(b)
14-ASIS TAS	16
21-ASIS TAS	41
32-ASIS TAS	AG29
33-ASIS TAS	A1

**1-asis TFAS Tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų taikymas pirmą kartą**

- A2. 1-asis TFAS taisytas taip, kaip nurodyta toliau.

26 straipsnis taisytas taip:

„26 Šis TFAS draudžia retrospektyviai taikyti kai kurias kitų TFAS nuostatas, susijusias su:

...

- c) vertinimais (31–34 straipsniai);
- d) turtu, grupuojamu kaip laikomu parduoti, ir nutraukta veikla (34A ir 34B straipsniai); ir
- e) kai kuriomis nekontroliuojamų nuosavybės dalių apskaitos nuostatomis (34C straipsnis).“

Po 34B straipsnio įtraukiama nauja antraštė ir 34C straipsnis:

**„Nekontroliuojamos dalys**

- 34C. Pirmą kartą standartus taikantis ūkio subjektas turi taikyti tokius 27-ojo TAS (Tarptautinių apskaitos standartų valdybos pataisyto 2008 m.) reikalavimus perspektyviai nuo TFAS taikymo pradžios datos:

- a) 28 straipsnio reikalavimas, kad visos bendrosios pajamos būtų priskiriamos patronuojančios įmonės savininkams ir nekontroliuojamoms dalims, net jei dėl to nekontroliuojamose dalyse susidaro nepakankamas likutis;
- b) 30 ir 31 straipsnių apskaitos reikalavimai, taikomi patronuojančios įmonės nuosavybės dalies dukterinėje įmonėje pokyčiams, dėl kurių kontrolė nėra prarandama; ir
- c) 34–37 straipsnių apskaitos reikalavimai, taikomi dukterinės įmonės kontrolės praradimui, ir susiję 5-ojo TFAS 8A straipsnio reikalavimai. [Pakeitimas padarytas paskelbus metinį patobulinimą].“

Tačiau, jeigu pirmą kartą standartus taikantis ūkio subjektas nusprendžia taikyti 3-ąjį TFAS (Tarptautinių apskaitos standartų valdybos persvarstytą 2008 m.) retrospektyviai anksčiau atliktiems verslo jungimams, jis taip pat turi taikyti 27-ąjį TAS (Tarptautinių apskaitos standartų valdybos pataisytą 2008 m.) pagal šio TFAS B1 straipsnį.

Papildomas šiuo 47J straipsniu:

„47J. 27-uoju TAS (Tarptautinių apskaitos standartų valdybos pataisytu 2008 m.) pataisyti 26 ir 34C straipsniai. Ūkio subjektas turi taikyti tas pataisas metiniams ataskaitiniams laikotarpiams, kurie prasideda 2009 m. liepos 1 d. arba vėliau. Jeigu ūkio subjektas taiko 27-ąjį TAS (pataisytą 2008 m.) ankstesniam ataskaitiniam laikotarpiui, pataisos turi būti taikomos ir tam ankstesniam laikotarpiui.“

#### **5-asis TFAS Ilgalaikis turtas, skirtas parduoti, ir nutraukta veikla**

A3. 5-asis TFAS taisomas taip, kaip nurodyta toliau.

33 straipsnis taisomas taip:

„33 Ūkio subjektas turi atskleisti:

a) ...

d) pajamų iš tęsiamos veiklos ir nutrauktos veiklos sumą, priskirtiną patronuojančios įmonės savininkams. Ši informacija gali būti pateikta bendrųjų pajamų ataskaitoje arba aiškinamuosiuose raštuose.“

Papildomas šiuo 44B straipsniu:

„44B. 27-uoju TAS (Tarptautinių apskaitos standartų valdybos pataisytu 2008 m.) įtrauktas 33 straipsnio d punktas. Ūkio subjektas turi taikyti tą pataisą metiniams ataskaitiniams laikotarpiams, kurie prasideda 2009 m. liepos 1 d. arba vėliau. Jeigu ūkio subjektas taiko 27-ąjį TAS (pataisytą 2008 m.) ankstesniam ataskaitiniam laikotarpiui, pataisa turi būti taikoma ir tam ankstesniam laikotarpiui. Pataisa turi būti taikoma retrospektyviai.“

#### **1-asis TAS Finansinių ataskaitų pateikimas**

A4. 1-ojo TAS (persvarstyto 2007 m.) 106 straipsnis taisomas taip:

„106 Ūkio subjektas turi pateikti nuosavo kapitalo pokyčių ataskaitą, joje nurodydamas:

a) visas bendrąsias pajamas per ataskaitinį laikotarpį, atskirdamas bendras sumas, kurios priskirtinos patronuojančios įmonės ir nekontroliuojamų dalių savininkams;

b) kiekvieno nuosavybės komponento atžvilgiu – retrospektyvaus taikymo poveikį arba retrospektyvų pataisymą, pripažįstamą pagal 8-ąjį TAS; ir

c) [panaikintas] ir

d) kiekvieno nuosavybės komponento balansinės vertės sutikrinimą ataskaitinio laikotarpio pradžioje ir pabaigoje, atskirai nurodant pasikeitimus, atsirandančius dėl:

i) pelno ar nuostolių;

ii) kiekvieno kitų bendrųjų pajamų straipsnio; ir

iii) sandorių su savininkais kaip nuosavybės valdytojais, rodančių atskirus įnašus ir paskirstymus savininkams bei nuosavybės dalių dukterinėse įmonėse pokyčius, kurie neturi įtakos kontrolės praradimui.“

Papildomas šiuo 139A straipsniu:

„139A. 27-uoju TAS (Tarptautinių apskaitos standartų valdybos pataisytu 2008 m.) pataisytas 106 straipsnis. Ūkio subjektas turi taikyti tą pataisą metiniams ataskaitiniams laikotarpiams, kurie prasideda 2009 m. liepos 1 d. arba vėliau. Jeigu ūkio subjektas taiko 27-ąjį TAS (pataisytą 2008 m.) ankstesniam ataskaitiniam laikotarpiui, pataisa turi būti taikoma ir tam ankstesniam laikotarpiui. Pataisa turi būti taikoma retrospektyviai.“

**7-asis TAS Pinigų srautų ataskaita**

A5. 7-asis TAS taisomas taip, kaip nurodyta toliau.

Antraštė prieš 39 straipsnį ir 39–42 straipsniai taisomi taip:

**„Nuosavybės dalių dukterinėse įmonėse ir kituose versluose pokyčiai**

- 39 Visi sukaupti pinigų srautai, atsirandantys dėl dukterinių įmonių arba kitų verslo vienetų kontrolės įgijimo arba praradimo, turi būti pateikti atskirai ir grupuojami kaip investicinė veikla.
- 40 Ūkio subjektas turi atskleisti, atsižvelgdamas į dukterinių įmonių ir kitų verslo vienetų kontrolės įgijimą ir praradimą per atskaitinį laikotarpį:
- bendrą sumokėtą arba gautą atlygį;
  - atlygio, kurį sudaro grynieji pinigai ir pinigų ekvivalentai, dalį;
  - grynųjų pinigų ir pinigų ekvivalentų dukterinėse įmonėse arba kituose verslo vienetuose, kurių kontrolę įgijo arba prarado, sumą; ir
  - turto ir išpareigojimų sumas, į kurias neįtraukti pinigai arba pinigų ekvivalentai dukterinėse įmonėse arba kituose verslo vienetuose, kurių kontrolė įgyta arba prarasta, apibendrintas pagal pagrindines kategorijas.
- 41 Atskirai pateikiant dukterinių įmonių ar kitų verslo vienetų kontrolės įgijimo ar praradimo pinigų srautų poveikį to paties straipsnio vienoje eilutėje, kartu su atskirai atskleidžiamomis įsigyto ar perleisto turto ar išpareigojimų sumomis, galima atskirti šiuos pinigų srautus nuo tų, kurie atsiranda dėl kitos pagrindinės, investicinės ir finansinės veiklos. Kontrolės praradimo pinigų srauto poveikis neatimamas iš kontrolės įgijimo pinigų srauto poveikio.
- 42 Atskirai pateikiant dukterinių įmonių ar kitų verslo vienetų kontrolės įgijimo ar praradimo pinigų srautų poveikį to paties straipsnio vienoje eilutėje, kartu su atskirai atskleidžiamomis įsigyto ar perleisto turto ar išpareigojimų sumomis, galima atskirti šiuos pinigų srautus nuo tų, kurie atsiranda dėl kitos pagrindinės, investicinės ir finansinės veiklos. Kontrolės praradimo pinigų srauto poveikis neatimamas iš kontrolės įgijimo pinigų srauto poveikio.“

Papildomas šiais 42A ir 42B straipsniais:

- „42A. Pinigų srautai, atsirandantys dėl dukterinės įmonės nuosavybės dalių pokyčių, kurie nesukelia kontrolės praradimo, priskiriami pinigų srautams, atsirandantiems dėl finansinės veiklos.
- 42B. Nuosavybės dalių pokyčiai dukterinėje įmonėje, dėl kurių kontrolė nėra prarandama, pvz., kai vėliau patronuojanti įmonė perka arba parduoda dukterinės įmonės nuosavybės priemones, apskaitomi kaip nuosavybės sandoriai (žr. 27-ąjį TAS *Konsoliduotos ir atskiros finansinės ataskaitos*, Tarptautinių apskaitos standartų valdybos pataisyta 2008 m.). Atitinkamai gaunami pinigų srautai grupuojami tokio pačiu būdu kaip kiti sandoriai su savininkais, aprašyti 17 straipsnyje.“

Papildomas šiuo 54 straipsniu:

- „54 27-uoju TAS (Tarptautinių apskaitos standartų valdybos pataisytu 2008 m.) pataisyti 39–42 straipsniai ir įtraukti 42A ir 42B straipsniai. Ūkio subjektas turi taikyti tas pataisas metiniams atskaitiniams laikotarpiams, kurie prasideda 2009 m. liepos 1 d. arba vėliau. Jeigu ūkio subjektas taiko 27-ąjį TAS (pataisyta 2008 m.) ankstesniam atskaitiniam laikotarpiui, pataisos turi būti taikomos ir tam ankstesniam laikotarpiui. Pataisos turi būti taikomos retrospektyviai.“

**21-asis TAS Užsienio valiutos kurso pasikeitimo įtaka**

A6. 21-asis TAS taisomas taip, kaip nurodyta toliau.

Pataisoma antraštė prieš 48 straipsnį ir įtraukiami 48A–48D straipsniai:

**„Užsienyje veikiančio ūkio subjekto perleidimas arba dalinis perleidimas**

48 ...

- 48A. Greta visos ūkio subjekto dalies užsienyje veikiančiame ūkio subjekte perleidimo, perleidžiant apskaitomi toliau nurodyti dalykai, net jei ūkio subjektas išsaugo dalį buvusioje dukterinėje, asocijuotojoje įmonėje arba bendrai kontroliuojamame ūkio subjekte:
- a) dukterinės įmonės, apimančios užsienyje veikiančią ūkio subjektą, kontrolės praradimas;
  - b) reikšmingos įtakos asocijuotajai įmonei, apimančiai užsienyje veikiančią ūkio subjektą, praradimas; ir
  - c) bendrai kontroliuojamo ūkio subjekto, apimančio užsienyje veikiančią ūkio subjektą, bendros kontrolės praradimas.
- 48B. Perleidžiant dukterinę įmonę, kuri apima užsienyje veikiančią ūkio subjektą, turi būti nutrauktas valiutos keitimo kurso skirtumų sukauptų sumų, susijusių su tuo užsienyje veikiančiu ūkio subjektu, kuris priskiriamas nekontroliuojamoms nuosavybės dalims, pripažinimas, bet nėra pergrupuojama į pelną arba nuostolius.
- 48C. Dukterinės įmonės, apimančios užsienyje veikiančią ūkio subjektą, dalinio perleidimo metu ūkio subjektas turi pakartotinai priskirti valiutos keitimo kurso skirtumų sukauptos sumos proporcingą dalį, pripažintą kitose bendrosiose pajamose, to užsienyje veikiančio ūkio subjekto nekontroliuojamoms nuosavybės dalims. Bet kokio kitokio užsienyje veikiančio ūkio subjekto dalinio perleidimo atveju ūkio subjektas turi pergrupuoti į pelną arba nuostolius tik valiutos keitimo kurso skirtumų sukauptos sumos proporcingą dalį, pripažintą kitose bendrosiose pajamose.
- 48D. Ūkio subjekto dalies užsienyje veikiančiame ūkio subjekte dalinis perleidimas yra bet koks ūkio subjekto nuosavybės dalies sumažėjimas užsienyje veikiančiame ūkio subjekte, išskyrus 48A straipsnyje nurodytus sumažėjimus, apskaitytus kaip perleidimas.“

Papildomas šiuo 60B straipsniu:

- „60B. 27-uju TAS (Tarptautinių apskaitos standartų valdybos pataisytu 2008 m.) įtraukti 48A–48D straipsniai. Ūkio subjektas turi taikyti tas pataisas metiniams ataskaitiniams laikotarpiams, kurie prasideda 2009 m. liepos 1 d. arba vėliau. Jeigu ūkio subjektas taiko 27-ąjį TAS (pataisytą 2008 m.) ankstesniam ataskaitiniam laikotarpiui, pataisos turi būti taikomos ir tam ankstesniam laikotarpiui.“

#### **28-asis TAS Investicijos į asocijuotąsias įmones**

- A7. 28-asis TAS taisomas taip, kaip nurodyta toliau.

18 ir 19 straipsniai taisomi taip:

- „18. Investuotojas nuosavybės metodo turi nenaudoti nuo tos datos, kai netenka reikšmingos įtakos asocijuotojoje įmonėje, ir nuo tos datos turi apskaityti investiciją pagal 39-ąjį TAS (su sąlyga, kad asocijuotoji įmonė netampa dukterine ar bendra įmone, kaip apibrėžta 31-ajame TAS). Netekdamas reikšmingos įtakos investuotojas turi įvertinti visų investicijų, kurios išlieka buvusioje asocijuotojoje įmonėje, tikrąją vertę. Investuotojas pelnu arba nuostoliais turi pripažinti visus skirtumus tarp:
- a) visų išlaikytų investicijų tikrosios vertės ir visų įplaukų, gautų perleidžiant asocijuotosios įmonės dalį; ir
  - b) investicijų balansinės vertės reikšmingos įtakos praradimo datą.
19. Kai investicija nustoja būti asocijuotąja įmone ir apskaitoma pagal 39-ąjį TAS, tikroji investicijų vertė tą datą, kai ji nustoja būti asocijuotąja įmone, laikoma jos tikrąja verte per pirmąją pripažinimą finansiniu turtu pagal 39-ąjį TAS.“

Papildomas šiuo 19A straipsniu:

- „19A. Jeigu investuotojas praranda reikšmingą įtaką asocijuotojoje įmonėje, jis turi apskaityti visas sumas, pripažintas kitose bendrosiose pajamose, susijusias su ta asocijuotąja įmone, tuo pačiu pagrindu kaip reikėtų pripažinti, jeigu asocijuotoji įmonė būtų tiesiogiai perleidusi susijusį turtą arba išpareigojimus. Todėl, jei anksčiau kitose bendrosiose pajamose pripažintas pelnas arba nuostoliai būtų pergrupuoti į pelno (nuostolių) ataskaitą perleidžiant susijusį turtą arba išpareigojimus, investuotojas pergrupuoja pelną arba nuostolius iš nuosavybės į pelno (nuostolių) ataskaitą (kaip pergrupuota suma) tada, kai praranda reikšmingą įtaką asocijuotojoje įmonėje. Pavyzdžiui, jei asocijuotoji įmonė turi galimo parduoti finansinio turto, o investuotojas praranda reikšmingą įtaką asocijuotojoje įmonėje, investuotojas turi pergrupuoti į pelno (nuostolių) ataskaitą anksčiau kitose bendrosiose pajamose pripažintą pelną arba nuostolius, susijusias su tuo turtu. Jei investuotojo nuosavybės dalis asocijuotojoje įmonėje yra sumažinta, bet investicija ir toliau yra asocijuotoji įmonė, investuotojas turi pergrupuoti į pelno (nuostolių) ataskaitą tik proporcingą anksčiau kitose bendrosiose pajamose pripažinto pelno arba nuostolių sumą.“

Papildomas šiuo 41B straipsniu:

- „41B. 27-uoju TAS (Tarptautinių apskaitos standartų valdybos pataisytu 2008 m.) pataisyti 18 ir 19 straipsniai ir įtrauktas 19A straipsnis. Ūkio subjektas turi taikyti tas pataisas metiniams ataskaitiniams laikotarpiams, kurie prasideda 2009 m. liepos 1 d. arba vėliau. Jeigu ūkio subjektas taiko 27-ąjį TAS (pataisytą 2008 m.) ankstesniam ataskaitiniam laikotarpiui, pataisos turi būti taikomos ir tam ankstesniam laikotarpiui.“

### **31-asis TAS Dalys bendrose įmonėse**

A8. 31-asis TAS taisomas taip, kaip nurodyta toliau.

45 straipsnis taisomas taip:

- „45 Kai investuotojas netenka bendros ūkio subjekto kontrolės, visos likusios investicijos turi būti apskaitomos pagal 39-ąjį TAS nuo tos datos, jeigu ankstesnis bendrai kontroliuojamas ūkio subjektas netampa dukterine arba asocijuotąja įmone. Nuo datos, kai bendrai kontroliuojamas ūkio subjektas tampa investuotojo dukterine įmone, investuotojas turi apskaityti savo dalį pagal 27-ąjį TAS ir 3-ąjį TFAS *Verslo jungimai* (Tarptautinių apskaitos standartų valdybos persvarstytą 2008 m.). Nuo datos, kai bendrai kontroliuojamas ūkio subjektas tampa investuotojo asocijuotąja įmone, investuotojas savo dalį turi apskaityti pagal 28-ąjį TAS. Praradęs bendrą kontrolę, investuotojas turi įvertinti visų investicijų, kurios lieka anksčiau bendrai kontroliuotame ūkio subjekte, tikrąją vertę. Investuotojas pelnu arba nuostoliais turi pripažinti visus skirtumus tarp:

- a) visų išlaikytų investicijų tikrosios vertės ir visų įplaukų, gautų perleidžiant bendrai kontroliuoto ūkio subjekto dalį; ir
- b) investicijų balansinės vertės bendros kontrolės praradimo datą.“

Papildomas šiais 45A ir 45B straipsniais:

- „45A. Kai investicija nustoja būti bendrai kontroliuojamu ūkio subjektu ir apskaitoma pagal 39-ąjį TAS, tikroji investicijos vertė tą datą, kai ji nustoja būti bendrai kontroliuojamu ūkio subjektu, laikoma jos tikrąja verte per pirminį pripažinimą finansiniu turtu pagal 39-ąjį TAS.

- 45B. Jeigu investuotojas praranda bendrą ūkio subjekto kontrolę, jis turi apskaityti visas sumas, pripažintas kitose bendrosiose pajamose, susijusias su tuo ūkio subjektu, tuo pačiu pagrindu kaip pripažintų, jeigu bendrai kontroliuojamas ūkio subjektas būtų tiesiogiai perleidęs susijusį turtą arba išsipareigojimus. Todėl, jei anksčiau kitose bendrosiose pajamose pripažintas pelnas arba nuostoliai būtų pergrupuoti į pelno (nuostolių) ataskaitą perleidžiant susijusį turtą arba išsipareigojimus, investuotojas pergrupuoja pelną arba nuostolius iš nuosavybės į pelno (nuostolių) ataskaitą (kaip pergrupuota suma) tada, kai praranda bendrą ūkio subjekto kontrolę. Pavyzdžiui, jei bendrai kontroliuojamas ūkio subjektas turi galimo parduoti finansinio turto, o investuotojas praranda bendrą ūkio subjekto kontrolę, investuotojas turi pergrupuoti į pelno (nuostolių) ataskaitą anksčiau kitose bendrosiose pajamose pripažintą pelną arba nuostolius, susijusius su tuo turtu. Jei investuotojo nuosavybės dalis bendrai kontroliuojamame ūkio subjekte yra sumažinta, bet investicija ir toliau yra bendrai kontroliuojamas ūkio subjektas, investuotojas turi pergrupuoti į pelno (nuostolių) ataskaitą tik proporcingą anksčiau kitose bendrosiose pajamose pripažinto pelno arba nuostolių sumą.“

Papildomas šiuo 58A straipsniu:

- „58A. 27-uoju TAS (Tarptautinių apskaitos standartų valdybos pataisytu 2008 m.) pataisytas 45 straipsnis, įtraukti 45A ir 45B straipsniai. Ūkio subjektas turi taikyti tas pataisas metiniams ataskaitiniams laikotarpiams, kurie prasideda 2009 m. liepos 1 d. Jeigu ūkio subjektas taiko 27-ąjį TAS (pataisytą 2008 m.) ankstesniam ataskaitiniam laikotarpiui, pataisos turi būti taikomos ir tam ankstesniam laikotarpiui.“

### **39-asis TAS Finansinės priemonės. Pripažinimas ir vertinimas**

A9. 39-asis TAS taisomas taip, kaip nurodyta toliau.

Paskutinis 102 straipsnio sakinytis taisomas taip:

- „102 ... Apsidraudimo priemonės pelnas arba nuostoliai, siejami su veiksmingąja apsidraudimo dalimi, pripažinti kitose bendrosiose pajamose, turi būti pergrupuoti iš nuosavybės į pelno (nuostolių) ataskaitą kaip pergrupuota suma (žr. 1-ąjį TAS (persvarstytą 2007 m.) pagal 21-ojo TAS 48–49 straipsnius, kai bus perleistas arba iš dalies perleistas užsienyje veikiantis ūkio subjektas.“

Papildomas šiuo 103E straipsniu:

„103E 27-uju TAS (Tarptautinių apskaitos standartų valdybos pataisytu 2008 m.) pataisytas 102 straipsnis. Ūkio subjektas turi taikyti tą pataisą metiniams ataskaitiniams laikotarpiams, kurie prasideda 2009 m. liepos 1 d. arba vėliau. Jeigu ūkio subjektas taiko 27-ąjį TAS (pataisytą 2008 m.) ankstesniam ataskaitiniam laikotarpiui, pataisa turi būti taikoma ir tam ankstesniam laikotarpiui.“

#### **NAK 7-asis aiškinimas Euro įvedimas**

A10. NAK 7-asis aiškinimas taisomas taip, kaip nurodyta toliau.

Skyriuje „Nuorodos“ pridedamas „27-asis TAS *Konsoliduotos ir atskiros finansinės ataskaitos* (pataisytas 2008 m.)“.

4 straipsnis taisomas taip:

„4 Konkrečiai tai reiškia, kad:

a) ...

b) sukaupti valiutų keitimo kursų skirtumai, susiję su užsienyje veikiančių ūkio subjektų finansinių ataskaitų duomenų perskaičiavimu, pripažįstami kitose bendrosiose pajamose, turi būti kaupiami nuosavybėje ir pergrupuoti iš nuosavybės į pelną arba nuostolius tik perleidžiant arba iš dalies perleidžiant užsienyje veikiančio ūkio subjekto grynąją investiciją; ir ...“

Po antrašte „Įsigaliojimo data“ įtraukiamas naujas straipsnis, po straipsniu, kuriame aprašoma 1-ojo TAS pataisų įsigaliojimo data:

„27-uju TAS (Tarptautinių apskaitos standartų valdybos pataisytu 2008 m.) pataisytas 4 straipsnio b punktas. Ūkio subjektas turi taikyti tą pataisą metiniams ataskaitiniams laikotarpiams, kurie prasideda 2009 m. liepos 1 d. arba vėliau. Jeigu ūkio subjektas taiko 27-ąjį TAS (pataisytą 2008 m.) ankstesniam ataskaitiniam laikotarpiui, pataisa turi būti taikoma ir tam ankstesniam laikotarpiui.“

---



## KOMISIJOS REGLAMENTAS (EB) Nr. 495/2009

2009 m. birželio 3 d.

iš dalies keičiantis Reglamentą (EB) Nr. 1126/2008, priimtą tam tikrus tarptautinius apskaitos standartus pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1606/2002, kiek tai susiję su 3-uoju tarptautiniu finansinės atskaitomybės standartu (TFAS)

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį,

atsižvelgdama į 2002 m. liepos 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1606/2002 dėl tarptautinių apskaitos standartų taikymo <sup>(1)</sup>, ypač į jo 3 straipsnio 1 dalį,

kadangi:

(1) Komisijos reglamentu (EB) Nr. 1126/2008 <sup>(2)</sup> priimti tam tikri tarptautiniai standartai ir aiškinimai, galioję 2008 m. spalio 15 d.

(2) 2008 m. sausio 10 d. Tarptautinių apskaitos standartų valdyba (TASV) paskelbė persvarstytą 3-ąjį tarptautinį finansinės atskaitomybės standartą (TFAS) *Verslo jungimai* (toliau – persvarstytas 3-asis TFAS). Persvarstytu 3-uoju TFAS nustatomi principai ir taisyklės, kaip išgyjantis ūkio subjektas jungiant verslą turi pripažinti ir įvertinti savo apskaitos dokumentuose įvairius su išgyjimo sandorio apskaitos tvarka susijusius elementus (kaip antai identifikuojamas turtas, prisiimti išsipareigojimai, nekontroliuojama dalis ir prestižas). Juo taip pat nustatoma, kokią informaciją apie tokius sandorius būtina atskleisti.

(3) Pasikonsultavus su Europos finansinės atskaitomybės patariamąsios grupės (EFAPG) techninių ekspertų grupe (TEG) patvirtinama, kad persvarstytas 3-asis TFAS atitinka Reglamento (EB) Nr. 1606/2002 3 straipsnio 2 dalyje išdėstytus techninius priėmimo kriterijus. Pagal 2006 m. liepos 14 d. Komisijos sprendimą 2006/505/EB, įsteigiantį Nuomonės apie apskaitos standartus vertinimo grupę, kuri konsultuotų Komisiją Europos finansinės atskaitomybės patariamąsios grupės (EFAPG) nuomonių objektyvumo ir neutralumo klausimais <sup>(3)</sup>, Nuomonės apie apskaitos standartus vertinimo grupė apsvaistė EFAPG nuomonę dėl standarto tvirtinimo ir Komisiją informavo, kad ta nuomonė gerai subalansuota ir objektyvi.

(4) Siekiant užtikrinti tarptautinių apskaitos standartų nuoseklumą, priėmus persvarstytą 3-ąjį TFAS, kartu taisomi 1-asis TFAS, 2-asis TFAS, 7-asis TFAS, 12-asis tarptautinis apskaitos standartas (TAS), 16-asis TAS, 28-asis TAS, 32-asis TAS, 33-asis TAS, 34-asis TAS, 36-asis TAS, 37-asis TAS, 38-asis TAS, 39-asis TAS ir Tarptautinio finansinės atskaitomybės aiškinimo komiteto (TFAAK) 9-asis aiškinimas.

(5) Todėl Reglamentas (EB) Nr. 1126/2008 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas.

(6) Šiame reglamente numatytos priemonės atitinka Apskaitos reguliavimo komiteto nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

## 1 straipsnis

Reglamento (EB) Nr. 1126/2008 priedas iš dalies keičiamas taip:

1) 3-asis tarptautinis finansinės atskaitomybės standartas (TFAS) *Verslo jungimai* pakeičiamas persvarstytu 3-uoju TFAS, kaip nustatyta šio reglamento priede;

2) 1-asis TFAS, 2-asis TFAS, 7-asis TFAS, 12-asis tarptautinis apskaitos standartas (TAS), 16-asis TAS, 28-asis TAS, 32-asis TAS, 33-asis TAS, 34-asis TAS, 36-asis TAS, 37-asis TAS, 38-asis TAS, 39-asis TAS ir Tarptautinio finansinės atskaitomybės aiškinimo komiteto (TFAAK) 9-asis aiškinimas iš dalies keičiami pagal 3-ojo TFAS pataisas, kaip nustatyta šio reglamento priede.

## 2 straipsnis

Visos įmonės šio reglamento priede pateiktą persvarstytą 3-ąjį TFAS taiko ne vėliau kaip nuo pirmųjų joms taikomų finansinių metų, prasidedančių po 2009 m. birželio 30 d., pradžios.

<sup>(1)</sup> OL L 243, 2002 9 11, p. 1.

<sup>(2)</sup> OL L 320, 2008 11 29, p. 1.

<sup>(3)</sup> OL L 199, 2006 7 21, p. 33.



*3 straipsnis*

Šis reglamentas įsigalioja trečią dieną nuo jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas yra privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje, 2009 m. birželio 3 d.

*Komisijos vardu*  
Charlie McCREEVY  
*Komisijos narys*

---

## PRIEDAS

## TARPTAUTINIAI APSKAITOS STANDARTAI

3-asis TFAS	Verslo jungimai
-------------	-----------------

## 3-ASIS TARPTAUTINIS FINANSINĖS ATSKAITOMYBĖS STANDARTAS

**Verslo jungimai**

## TIKSLAS

1. Šio TFAS tikslas – pagerinti ataskaitas teikiančio ūkio subjekto informacijos apie *verslo jungimą* ir jo poveikį finansinėse ataskaitose aktualumą, patikimumą ir palyginamumą. Siekiant tai įvykdyti, šiame TFAS nustatomi principai ir reikalavimai, kurių laikydamasis *įsigyjantis ūkio subjektas*:
  - a) pripažįsta ir įvertina savo finansinėse ataskaitose *identifikuojamą* įsigytą turtą, prisiimtus išpareigojimus ir *nekontroliuojamą dalį įsigyjamame ūkio subjekte*;
  - b) pripažįsta ir įvertina verslo jungimo metu įgytą *prestižą* arba pelną, gautą perkant pigiau nei rinkos kaina; ir
  - c) nustato, kokią informaciją atskleisti, kad finansinių ataskaitų vartotojai galėtų įvertinti verslo jungimo pobūdį ir finansinį poveikį.

## TAIKYMAS

2. Šis TFAS taikomas sandoriui arba kitam įvykiui, atitinkančiam verslo jungimo apibrėžimą. Šis TFAS netaikomas:
  - a) kuriant bendrą įmonę;
  - b) įsigyjant turto arba turto grupę, kuri nėra *verslas*. Tokiais atvejais įsigyjantis ūkio subjektas turi nustatyti ir pripažinti atskirą įsigytą identifikuojamą turtą (įskaitant turtą, kuris atitinka 38-ajame TAS *Nematerialusis turtas* esantį *nematerialiojo turto* apibrėžimą ir pripažinimo kriterijus) ir prisiimtus išpareigojimus. Grupės išlaidos turi būti paskirstytos atskiram identifikuojamam turtui ir išpareigojimams, remiantis jų santykinėmis *tikrosiomis* vertėmis pirkimo datą. Dėl tokio sandorio arba įvykio prestižas neturi padidėti;
  - c) jungiant bendrai valdomus ūkio subjektus arba verslo vienetus (B1–B4 straipsniuose pateikiamos susijusios taikymo rekomendacijos).

## VERSLO JUNGIMO IDENTIFIKAVIMAS

3. **Ūkio subjektas turi nustatyti, ar sandoris arba kitas įvykis yra verslo jungimas, taikydamas šiame TFAS pateiktą apibrėžimą, kuriame reikalaujama, kad įsigytas turtas arba prisiimti išpareigojimai būtų verslas. Jeigu įsigytas turtas nėra verslas, ataskaitas teikiantis ūkio subjektas turi apskaityti sandorį arba kitą įvykį kaip turto įsigijimą. B5–B12 straipsniuose pateikiamos verslo jungimo identifikavimo rekomendacijos ir verslo apibrėžimas.**

## ĮSIGIJIMO METODAS

4. **Ūkio subjektas turi apskaityti kiekvieną verslo jungimą taikydamas įsigijimo metodą.**
5. Taikant įsigijimo metodą būtina:
  - a) identifikuoti įsigyjantį ūkio subjektą;
  - b) nustatyti *įsigijimo datą*;
  - c) pripažinti ir įvertinti įsigytą identifikuojamą turtą, prisiimtus išpareigojimus ir visas nekontroliuojamas dalis įsigyjamame ūkio subjekte; ir
  - d) pripažinti ir įvertinti prestižą arba pelną, gautą perkant pigiau nei rinkos kaina.

**Įsigyjančio ūkio subjekto identifikavimas**

6. **Kiekviename verslo jungime vienas iš jungiamų ūkio subjektų turi būti identifikuojamas kaip įsigyjantis ūkio subjektas.**
7. Įsigyjančiam ūkio subjektui (ūkio subjektui, kuris įgyja įsigyjamo ūkio subjekto *kontrolę*) identifikuoti turi būti taikomos 27-ojo TAS *Konsoliduotos ir atskiros finansinės ataskaitos* rekomendacijos. Jei įvyko verslo jungimas, bet 27-ajame TAS aiškiai nenurodyta, kuris iš jungiamų ūkio subjektų yra įsigyjantis ūkio subjektas, nustatant reikia apsarstyti B14–B18 straipsnių veiksnius.

**Įsigijimo datos nustatymas**

8. **Įsigyjantis ūkio subjektas turi nustatyti įsigijimo datą, kurią jis įgyja įsigyjamo ūkio subjekto kontrolę.**

9. Data, kurią įsigyjantis ūkio subjektas įgyja įsigyjamo ūkio subjekto kontrolę, paprastai yra data, kurią įsigyjantis ūkio subjektas pagal įstatymus perduoda atlygi, įsigyja įsigyjamo ūkio subjekto turtą ir prisiima įsipareigojimus – uždarymo data. Tačiau įsigyjantis ūkio subjektas gali įgyti kontrolę datą, kuri yra ankstesnė arba vėlesnė nei uždarymo data. Pavyzdžiui, įsigijimo data yra ankstesnė nei uždarymo data, jeigu rašytiniame susitarime nustatyta, kad įsigyjantis ūkio subjektas įgyja įsigyjamo ūkio subjekto kontrolę prieš uždarymo datą. Įsigyjantis ūkio subjektas, nustatydamas įsigijimo datą, turi apsvarstyti visus susijusius faktus ir aplinkybes.

**Identifikuojamo įsigyto turto, prisiimtų įsipareigojimų ir visų nekontroliuojamų dalių įsigyjamame ūkio subjekte pripažinimas ir įvertinimas**

*Pripažinimo principas*

10. **Įsigijimo datą įsigyjantis ūkio subjektas turi pripažinti, atskirai nuo prestižo, identifikuojamą įsigytą turtą, prisiimtus įsipareigojimus ir visas įsigyjamo ūkio subjekto nekontroliuojamas dalis. Identifikuojamam įsigytam turtui ir prisiimtiems įsipareigojimams taikomos 11 ir 12 straipsniuose nustatytos sąlygos.**

*Pripažinimo sąlygos*

11. Kad galėtų būti pripažinti taikant įsigijimo metodą, identifikuojamas įsigytas turtas ir prisiimti įsipareigojimai įsigijimo datą turi atitikti turto ir įsipareigojimų apibrėžimus, pateiktus *Finansinių ataskaitų sudarymo ir pateikimo pagrinduose*. Pavyzdžiui, išlaidos, kurių įsigyjantis ūkio subjektas tikisi, bet nėra įpareigotas ateityje padengti dėl savo plano pasitraukti iš įsigyjamo ūkio subjekto vykdomos veiklos arba nutraukti darbo santykius su įsigyjamo ūkio subjekto darbuotojais ar perkelti juos į kitą vietą, įsigijimo datą nėra įsipareigojimai. Todėl įsigyjantis ūkio subjektas nepripažįsta šių išlaidų kaip įsigijimo metodo taikymo dalies. Tačiau įsigyjantis ūkio subjektas pripažįsta tas išlaidas savo finansinėse ataskaitose, kurios parengiamos po susijungimo, pagal kitus TFAS.
12. Be to, kad galėtų būti pripažinti taikant įsigijimo metodą, įsigytas identifikuojamas turtas ir prisiimti įsipareigojimai turi būti dalis to, kuo įsigyjantis ūkio subjektas ir įsigyjamas ūkio subjektas (arba jo ankstesni *savininkai*) apsikeitė sudarydami verslo jungimo sandorį, o ne atskirų sandorių rezultatas. Įsigyjantis ūkio subjektas turi taikyti 51–53 straipsnių rekomendacijas, norėdamas nustatyti, kuris įsigytas turtas arba prisiimti įsipareigojimai yra apsikeitimo siekiant įgyti įsigyjamą ūkio subjekto dalis, o kurie, jei yra, yra atskirų sandorių, apskaitytinų atsižvelgiant į jų pobūdį ir taikomus TFAS, rezultatas.
13. Įsigyjantiam ūkio subjektui taikant pripažinimo principą ir sąlygas, gali būti pripažintas kai kuris turtas ir įsipareigojimai, kurių įsigyjamas ūkio subjektas anksčiau savo finansinėse ataskaitose nepripažino kaip turto ir įsipareigojimų. Pavyzdžiui, įsigyjantis ūkio subjektas pripažįsta įsigytą identifikuojamą nematerialųjį turtą, pvz., prekės vardą, patentą arba ryšį su klientais, kurio įsigyjamas ūkio subjektas nepripažino kaip turto savo finansinėse ataskaitose, nes plėtojo jį viduje ir susijusias išlaidas priskirdavo sąnaudoms.
14. B28–B40 straipsniuose pateikiamos veiklos nuomos ir nematerialiojo turto pripažinimo rekomendacijos. 22–28 straipsniuose nustatyti identifikuojamo turto ir įsipareigojimų tipai, apimantys objektus, kuriems šiame TFAS numatytos pripažinimo principo ir sąlygų ribotos išimties.

*Verslo jungimo metu įsigyto identifikuojamo turto ir prisiimtų įsipareigojimų grupavimas arba apibrėžimas*

15. **Įsigijimo datą įsigyjantis ūkio subjektas turi sugrupuoti arba apibrėžti įsigytą identifikuojamą turtą ir prisiimtus įsipareigojimus; tai būtina, norint vėliau taikyti kitus TFAS. Įsigyjantis ūkio subjektas tokius grupavimus arba apibrėžimus turi atlikti remdamasis sutartinėmis, ekonominėmis sąlygomis, savo veiklos arba apskaitos politika bei kitomis tinkamomis sąlygomis, esančiomis įsigijimo datą.**
16. Kai kuriomis situacijomis TFAS nurodo skirtingą apskaitą; tai priklauso nuo to, kaip ūkio subjektas grupuoja arba apibrėžia tam tikrą turtą arba įsipareigojimus. Grupavimo ir apibrėžimų, kuriuos įsigyjantis ūkio subjektas gali atlikti, atsižvelgdamas į susijusias sąlygas, esančias įsigijimo datą, pavyzdžiai (sąrašas nėra baigtinis):
- a) tam tikro finansinio turto ir įsipareigojimų priskyrimas finansinio turto ir įsipareigojimų, apskaitomų tikrąja verte, kurios pokyčiai pripažįstami pelnu arba nuostoliais, grupei arba galimo parduoti ar laikomo iki termino pabaigos finansinio turto grupei pagal 39-ąjį TAS *Finansinės priemonės. Pripažinimas ir vertinimas*;
  - b) išvestinės finansinės priemonės kaip apsidraudimo priemonės apibrėžimas pagal 39-ąjį TAS; ir
  - c) įvertinimas, ar įterptoji išvestinė finansinė priemonė turėtų būti atskirta nuo pagrindinės sutarties pagal 39-ąjį TAS („grupavimo“ dalykas pagal tai kaip TFAS vartojamas tas terminas).

17. Šiame TFAS pateikiamos dvi 15 straipsnio principo išimtys:

- a) nuomos sutarties grupavimas kaip veiklos nuomos arba finansinės nuomos pagal 17-ąjį TAS *Nuoma*; ir
- b) sutarties grupavimas kaip draudimo sutarties pagal 4-ąjį TFAS *Draudimo sutartys*.

Įsigyjantis ūkio subjektas tas sutartis grupuoja sutarties įsigaliojimo pradžioje, remdamasis sutarčių sąlygomis ir kitais veiksniais (arba, jei sutarties sąlygos pakeistos taip, kad pasikeičia grupavimas, to pakeitimo data, kuri gali būti įsigijimo data).

*Vertinimo principas*

**18. Įsigyjantis ūkio subjektas turi įvertinti įsigytą identifikuojamą turtą ir prisiimtus įsipareigojimus tikroiomis vertėmis įsigijimo datą.**

19. Kiekvieno verslo jungimo atveju įsigyjantis ūkio subjektas turi įvertinti visas nekontroliuojamas įsigyjamo ūkio subjekto dalis tikrąja verte arba įsigyjamo ūkio subjekto identifikuojamo grynojo turto proporcinga nekontroliuojama dalimi.

20. B41–B45 straipsniuose pateikiamos tam tikro identifikuojamo turto ir nekontroliuojamos dalies įsigyjamame ūkio subjekte vertinimo rekomendacijos. 24–31 straipsniuose nustatyti identifikuojamo turto ir įsipareigojimų tipai, apimantys objektus, kuriems šiame TFAS numatytos vertinimo principo ribotos išimtys.

*Pripažinimo arba vertinimo principų išimtys*

21. Šiame TFAS pateikiamos ribotos pripažinimo ir vertinimo principų išimtys. 22–31 straipsniuose nustatytas tam tikras turtas ir įsipareigojimai, kuriems taikomos išimtys, ir tų išimčių pobūdis. Įsigyjantis ūkio subjektas turi apskaityti tą turtą ir įsipareigojimus, laikydamasis 22–31 straipsnių reikalavimų, pagal kuriuos kai kuris turtas ir įsipareigojimai:

- a) pripažįstami arba taikant pripažinimo sąlygas kartu su 11 ir 12 straipsnių sąlygomis, arba taikant kitų TFAS reikalavimus, kurie skiriasi nuo taikomo pripažinimo principo ir sąlygų;
- b) vertinami kita suma nei jų tikrosios vertės įsigijimo datą.

*Pripažinimo principo išimtis*

*Neapibrėžtieji įsipareigojimai*

22. 37-asis TAS *Atidėjiniai, neapibrėžtieji įsipareigojimai ir neapibrėžtasis turtas* neapibrėžtuosius įsipareigojimus apibrėžia kaip:

- a) dėl praeities įvykių galinčią atsirasti prievolę, kurios buvimą patvirtins tik vienas arba daugiau įvyksiančių (arba neįvyksiančių) ne visiškai ūkio subjekto kontroliuojamų neapibrėžtų būsimųjų įvykių; arba
- b) dabartinę prievolę, atsirandančią dėl praeities įvykių, bet nepripažįstamą, nes:
  - i) nėra tikėtina, kad šiai prievolei įvykdyti bus reikalingi ekonominę naudą teikiantys ištekliai; arba
  - ii) prievolės suma negali būti pakankamai patikimai nustatyta.

23. 37-ojo TAS reikalavimai netaikomi nustatant, kuriuos neapibrėžtuosius įsipareigojimus pripažinti įsigijimo datą. Vietoj to, įsigyjantis ūkio subjektas turi pripažinti įsigijimo datą prisiimtus neapibrėžtuosius verslo jungimo įsipareigojimus, jei tai yra dabartinė prievolė, atsirandanti dėl praeities įvykių, ir galima patikimai nustatyti jos tikrąją vertę. Todėl, priešingai 37-ajam TAS, įsigyjantis ūkio subjektas pripažįsta prisiimtus neapibrėžtuosius verslo jungimo įsipareigojimus įsigijimo datą, net jei nėra tikėtina, kad šiai prievolei įvykdyti bus reikalingi ekonominę naudą teikiantys ištekliai. 56 straipsnyje pateikiamos vėlesnės neapibrėžtųjų įsipareigojimų apskaitos rekomendacijos.

*Pripažinimo ir vertinimo principų išimtys*

*Pelno mokesčiai*

24. Įsigyjantis ūkio subjektas atidėtųjų mokesčių turtą arba įsipareigojimą, atsirandančius dėl verslo jungimo metu įsigyto turto arba prisiimtų įsipareigojimų, turi pripažinti ir įvertinti pagal 12-ąjį TAS *Pelno mokesčiai*.

25. Įsigyjantis ūkio subjektas gali išsigijimo ūkio subjekto laikinųjų skirtumų ir perkėlimo mokesčių poveikį išsigijimo datą arba poveikį, atsirandantį dėl išsigijimo, turi apskaityti pagal 12-ąjį TAS.

#### *Išmokos darbuotojams*

26. Įsigyjantis ūkio subjektas išpareigojimą (arba turtą, jei yra), susijusį su išsigijimo ūkio subjekto išmokų darbuotojams sutartimis, turi pripažinti ir įvertinti pagal 19-ąjį TAS *Išmokos darbuotojams*.

#### *Kompensacinis turtas*

27. Pardavėjas verslo jungimo metu gali pagal sutartį kompensuoti išgyjančiam ūkio subjektui neapibrėžtumo arba netikrumo padarinius, susijusius su visu tam tikru turtu ar išpareigojimu arba tik dalimi. Pavyzdžiui, pardavėjas gali kompensuoti išgyjančiam ūkio subjektui nuostolius, viršijančius nustatytą sumą, dėl išpareigojimo, atsirandančio dėl tam tikro neapibrėžtumo. Kitaip sakant, pardavėjas garantuos, kad išgyjančio ūkio subjekto išpareigojimas neviršys nustatytos sumos. Todėl išgyjantis ūkio subjektas išgyja ir kompensacinį turtą. Įsigyjantis ūkio subjektas turi pripažinti kompensacinį turtą tuo pačiu metu, kai pripažįsta kompensuojamą objektą, įvertintą tuo pačiu pagrindu kaip ir kompensuojamą objektą, esant poreikiui pataisyti vertę dėl sumų, kurių negalima atgauti. Todėl jei kompensavimas yra susijęs su turtu arba išpareigojimu, kurie pripažinti išsigijimo datą ir įvertinti tikrąja verte išsigijimo datą, išgyjantis ūkio subjektas turi pripažinti kompensacinį turtą išsigijimo datą, įvertintą jo tikrąja verte, buvusią išsigijimo datą. Tikrąja verte įvertintam kompensaciniam turtui, netikrumo dėl būsimų pinigų srautų poveikiai, susiję su galimybe surinkti atlygį, yra įtraukti į tikrosios vertės nustatymą ir atskira vertės pataisa nebūtina (B41 straipsnyje pateikiamos susijusios taikymo rekomendacijos).
28. Kai kuriomis aplinkybėmis kompensavimas gali būti susijęs su turtu arba išpareigojimu, kuris yra pripažinimo arba vertinimo principų išimtis. Pavyzdžiui, kompensavimas gali būti susijęs su neapibrėžtuju išpareigojimu, kuris nėra pripažintas išsigijimo datą, nes tada negalima patikimai nustatyti jo tikrosios vertės. Arba kompensavimas gali būti susijęs su turtu arba išpareigojimu, pavyzdžiui, atsirandančiu dėl išmokos darbuotojui, kuri įvertinama remiantis ne išsigijimo datos tikrąja verte. Tokiomis aplinkybėmis kompensacinis turtas turi būti pripažintas ir įvertintas taikant prielaidas, suderinamas su tomis, kurios taikomos vertinant kompensuojamą objektą, atsižvelgiant į vadovybės atliktą galimybės gauti kompensacinį turtą įvertinimą ir visus kompensuojamos sumos sutartinius apribojimus. 57 straipsnyje pateikiamos vėlesnės kompensacinio turto apskaitos rekomendacijos.

#### *Vertinimo principo išimtis*

##### *Pakartotinai įgytos teisės*

29. Įsigyjantis ūkio subjektas turi įvertinti pakartotinai įgytos teisės, pripažintos kaip nematerialusis turtas, vertę remdamasis likusiu susijusios sutarties galiojimo terminu, nepaisydamas to, ar rinkos dalyviai apsvaistytą galimus sutarties atnaujinimus nustatant jos tikrąją vertę. B35 ir B36 straipsniuose pateikiamos susijusios taikymo rekomendacijos.

##### *Mokėjimo akcijomis premijos*

30. Įsigyjantis ūkio subjektas išpareigojimą arba nuosavybės priemonę, susijusią su išsigijimo ūkio subjekto mokėjimo akcijomis premijų pakeitimu išgyjančio ūkio subjekto akcijomis mokamomis premijomis, turi įvertinti pagal 2-ajame TFAS *Mokėjimas akcijomis* aprašytą metodą. (Šiame TFAS to metodo rezultatas nurodomas kaip premijos „rinkos priemonė“).

##### *Parduoti laikomas turtas*

31. Įsigyjantis ūkio subjektas išgyja ilgalaikį turtą (arba perleidžiamą grupę), kuris išsigijimo datą grupuojamas kaip laikomas parduoti pagal 5-ąjį TFAS *Ilgalaikis turtas, skirtas parduoti, ir nutraukta veikla*, turi įvertinti tikrąja verte atėmus pardavimo išlaidas pagal to TFAS 15–18 straipsnius.

#### **Prestižo arba pelno, gauto perkant pigiau nei rinkos kaina, pripažinimas ir įvertinimas**

32. Įsigyjantis ūkio subjektas turi pripažinti prestižą išsigijimo datą, įvertintą kaip a perviršis b atžvilgiu, kaip pateikta toliau:

##### **a) nurodytų dalykų suma:**

- i) perleistas atlygis, įvertintas pagal šį TFAS, kuriame paprastai reikalaujama išsigijimo datą buvusios tikrosios vertės (žr. 37 straipsnį);

- ii) bet kokios nekontroliuojamos dalies išsigijamame ūkio subjekte suma, nustatyta pagal šį TFAS; ir

iii) kai verslo jungimas atliekamas etapais (žr. 41 ir 42 straipsnius) – įsigijimo datą buvusi tikroji įsigyjančio ūkio subjekto nuosavybės dalies įsigyjamame ūkio subjekte vertė;

**b) identifikuojamo įsigyto turto ir prisiimtų įsipareigojimų, įvertintų pagal šį TFAS, grynosios sumos įsigijimo datą.**

33. Verslo jungimo metu, kai įsigyjantis ūkio subjektas ir įsigyjamasis ūkio subjektas (arba ankstesni jo savininkai) apsieičia tik nuosavybės dalimis, įsigyjamasis ūkio subjekto nuosavybės dalių tikroji vertė įsigijimo datą gali būti įvertinta patikimiau nei įsigyjančio ūkio subjekto nuosavybės dalių tikroji vertė įsigijimo datą. Jei taip yra, įsigyjantis ūkio subjektas turi nustatyti prestižo vertę naudodamas įsigyjamasis ūkio subjekto įsigijimo datą buvusią nuosavybės dalių tikrąją vertę, o ne perleistų nuosavybės dalių tikrąją vertę įsigijimo datą. Siekiant nustatyti prestižo vertę verslo jungimo metu, kai neperleidžiamas joks atlygis, įsigyjantis ūkio subjektas turi naudoti įsigijimo datą buvusią įsigyjančio ūkio subjekto dalies įsigyjamame ūkio subjekte tikrąją vertę, nustatytą taikant vertinimo būdą, o ne įsigijimo datą buvusią tikrąją perleisto atlygio vertę (32 straipsnio a ir i punktai). B46–B49 straipsniuose pateikiamos susijusios taikymo rekomendacijos.

*Pirkimas pigiau nei rinkos kaina*

34. Kartais įsigyjantis ūkio subjektas pirks pigiau nei rinkos kaina; tai toks verslo jungimas, kai 32 straipsnio b punkto suma viršija 32 straipsnio a punkte nurodytas sumas. Jeigu tas perviršis išlieka pritaikius 36 straipsnio reikalavimus, įsigyjantis ūkio subjektas turi pripažinti gautą pelną pelno (nuostolių) ataskaitoje įsigijimo datą. Pelnas turi būti priskirtas įsigyjančiam ūkio subjektui.
35. Pirkimas pigiau nei rinkos kaina galimas, pavyzdžiui, verslo jungimo metu, kai tai yra priverstinis pardavimas, kuriame pardavėjas veikia verčiamas. Tačiau dėl pripažinimo arba vertinimo išimčių, taikomų tam tikriems 22–31 straipsniuose aptartiems objektams, gali reikėti pripažinti perkant pigiau nei rinkos kaina gaunamą pelną (arba pakeisti pripažinto pelno sumą).
36. Prieš pripažindamas perkant pigiau nei rinkos kaina gaunamą pelną, įsigyjantis ūkio subjektas turi pakartotinai įvertinti, ar teisingai nustatė visą įsigytą turtą ir visus prisiimtus įsipareigojimus, taip pat turi pripažinti visą papildomą turtą arba įsipareigojimus, nustatytus atliekant tokią peržiūrą. Tada įsigyjantis ūkio subjektas turi peržiūrėti procedūras, naudojamas siekiant įvertinti sumas, kurias šis TFAS reikalauja pripažinti įsigijimo datą, išvardytiems dalykams:

- a) identifikuojamas įsigytas turtas ir prisiimti įsipareigojimai;
- b) nekontroliuojama dalis įsigyjamame ūkio subjekte, jei yra;
- c) etapais atlikto verslo jungimo atveju įsigyjančio ūkio subjekto anksčiau įsigyjamame ūkio subjekte turėtos nuosavybės dalis; ir
- d) perleistas atlygis.

Peržiūros tikslas yra įsitikinti, ar vertinimai tinkamai atspindi visą įsigijimo datą turimą informaciją.

*Perleistas atlygis*

37. Verslo jungimo metu perleistas atlygis turi būti vertinamas tikrąja verte, kuri apskaičiuojama kaip įsigyjančio ūkio subjekto perduoto turto tikrųjų verčių įsigijimo datą suma, įsigyjančio ūkio subjekto prisiimti įsipareigojimai ankstesniems įsigyjamasis ūkio subjekto savininkams ir įsigyjančio ūkio subjekto išleistos nuosavybės dalys. (Tačiau bet kuri įsigyjančio ūkio subjekto mokėjimo akcijomis premijų, pakeistų į premijas, kurias gauna įsigyjamasis ūkio subjekto darbuotojai, dalis, įtraukta į atlygį, perleidžiamą verslo jungimo metu, turi būti įvertinta pagal 30 straipsnį, o ne tikrąją vertę.) Galimų atlygio formų pavyzdžiai: pinigai, kitas turtas, verslas arba įsigyjančio ūkio subjekto dukterinė įmonė, *neapibrėžtasis atlygis*, paprastosios arba privilegijuotosios nuosavybės priemonės, pasirinkimo sandoriai, varantai ir *kolektyvinio investavimo ūkio subjektų* narių dalys.
38. Perleistas atlygis gali apimti įsigyjančio ūkio subjekto turtą arba įsipareigojimus, kurių balansinės vertės skiriasi nuo įsigijimo datą buvusiu tikrųjų verčių (pavyzdžiui, įsigyjančio ūkio subjekto nepiniginis turtas arba verslo vienetas). Jei taip yra, įsigyjantis ūkio subjektas turi pakartotinai įvertinti perleistą turtą arba įsipareigojimus, atsižvelgdamas į jų tikrąsias vertes įsigijimo datą, ir pripažinti gautą pelną arba nuostolius, jei yra, pelno (nuostolių) ataskaitoje. Tačiau kartais perleistas turtas arba įsipareigojimai išlieka sujungtajame ūkio subjekte po verslo jungimo (pavyzdžiui, todėl, kad turtas arba įsipareigojimai buvo perleisti įsigyjamam ūkio subjektui, o ne jo ankstesniems savininkams), todėl įsigyjantis ūkio subjektas išlaiko jų kontrolę. Tokioje situacijoje įsigyjantis ūkio subjektas turi įvertinti tą turtą ir įsipareigojimus jų balansine verte, buvusią prieš pat įsigijimo datą, ir neturi pripažinti pelno arba nuostolių savo kontroliuojamo turto arba įsipareigojimų pelno (nuostolių) ataskaitoje prieš verslo jungimą ir po jo.

### Neapibrėžtasis atlygis

39. Atlygis, kurį įsigyjantis ūkio subjektas perleidžia mainais už įsigyjamą ūkio subjektą, apima visą turtą arba išpareigojimus, atsirandančius iš neapibrėžtojo atlygio susitarimo (žr. 37 straipsnį). Įsigyjantis ūkio subjektas turi pripažinti neapibrėžtojo atlygio tikrąją vertę, buvusią įsigijimo datą, kaip atlygio, perleisto mainais už įsigyjamą ūkio subjektą, dalį.
40. Įsigyjantis ūkio subjektas turi grupuoti prievolę mokėti neapibrėžtąjį atlygį kaip išpareigojimą arba kaip nuosavybę, remdamasis nuosavybės priemonės ir finansinio išpareigojimo apibrėžimu, pateiktu 32-ojo TAS *Finansinės priemonės. Pateikimas* 11 straipsnyje, arba kitais taikomais TFAS. Įsigyjantis ūkio subjektas turi priskirti turtui teisę susigrąžinti anksčiau perleistą atlygį, jei laikomasi nustatytų sąlygų. 58 straipsnyje pateikiamos vėlesnės neapibrėžtojo atlygio apskaitos rekomendacijos.

### Papildomos įsigijimo metodo taikymo tam tikriems verslo jungimo tipams rekomendacijos

#### *Etapais atliekamas verslo jungimas*

41. Įsigyjantis ūkio subjektas kartais įgyja įsigyjamo ūkio objekto, kuriame turi nuosavybės dalį, kontrolę prieš pat įsigijimo datą. Pavyzdžiui, 20X1 m. gruodžio 31 d. ūkio subjektas A valdo 35 % dydžio nekontroliuojamą ūkio subjekto B nuosavybės dalį. Tą datą ūkio subjektas A nuperka papildomą 40 % dydžio ūkio subjekto B dalį ir taip įgyja ūkio subjekto B kontrolę. Šiame TFAS toks sandoris vadinamas etapais atliktu verslo jungimu, kartais – etapiniu įsigijimu.
42. Per etapais atliekamą verslo jungimą įsigyjantis ūkio subjektas turi pakartotinai įvertinti įsigyjamame ūkio subjekte anksčiau turėtą nuosavybės dalį jos tikrąja verte įsigijimo datą ir gautą pelną arba nuostolius, jei yra, pripažinti pelno (nuostolių) ataskaitoje. Ankstesniuose ataskaitiniuose laikotarpiuose įsigyjantis ūkio subjektas galėjo pripažinti savo nuosavybės dalies įsigyjamame ūkio subjekte vertės pokyčius kitose bendrosiose pajamose (pavyzdžiui, todėl, kad investicijos buvo grupuojamos kaip galimos parduoti). Jei taip, suma, pripažinta kitose bendrosiose pajamose, turi būti pripažinta remiantis tuo pačiu pagrindu, kaip būtų reikalaujama, jei įsigyjantis ūkio subjektas būtų tiesiogiai perdavęs anksčiau turėtą nuosavybės dalį.

#### *Verslo jungimas, atliktas neperleidžiant atlygio*

43. Įsigyjantis ūkio subjektas kartais įgyja įsigyjamo ūkio subjekto kontrolę neperleisdamas atlygio. Tokiems jungimams taikomas verslo jungimo apskaitos įsigijimo metodas. Tokios aplinkybės yra:
- Įsigyjamas ūkio subjektas atperka pakankamą skaičių savo akcijų, kad esamas investuotojas (įsigyjantis ūkio subjektas) įgytų kontrolę.
  - Nustoja galioti mažumos veto teisės, kurios anksčiau įsigyjantiam ūkio subjektui neleido kontroliuoti įsigyjamo ūkio subjekto, kuriame įsigyjantis ūkio subjektas turėjo daugumą balsavimo teisių.
  - Įsigyjantis ūkio subjektas ir įsigyjamas ūkio subjektas sutinka sujungti savo verslo vienetus remdamiesi tik sutartimi. Įsigyjantis ūkio subjektas už įsigyjamo ūkio subjekto kontrolę neperleidžia jokio atlygio ir įsigyjamame ūkio subjekte neturi jokių nuosavybės dalių įsigijimo datą arba anksčiau. Verslo jungimų, atliktų remiantis tik sutartimi, pavyzdžiai apima dviejų verslo vienetų sujungimą naudojant sujungimo susitarimą arba sukuriant įmonę, kuri listinguojama dviejose biržose.
44. Verslo jungime, kuris atliktas remiantis tik sutartimi, įsigyjantis ūkio subjektas turi priskirti įsigyjamo ūkio subjekto savininkams įsigyjamo ūkio subjekto grynojo turto, pripažinto pagal šį TFAS, sumą. Kitaip sakant, įsigyjamo ūkio subjekto nuosavybės dalys, kurios priklauso ne įsigyjantiam ūkio subjektui, yra nekontroliuojama dalis įsigyjantio ūkio subjekto finansinėse ataskaitose, kurios parengiamos po sujungimo, net jeigu visos nuosavybės dalys įsigyjamame ūkio subjekte priskiriamos nekontroliuojamai daliai.

### Vertinimo laikotarpis

45. Jeigu pirminė verslo jungimo apskaita nebaigta ataskaitinio laikotarpio, per kurį įvyksta jungimas, pabaigoje, įsigyjantis ūkio subjektas turi savo finansinėse ataskaitose pranešti apie laikinas turto ir išpareigojimų sumas, kurių apskaita nebaigta. Vertinimo laikotarpio metu įsigyjantis ūkio subjektas turi retrospektyviai pakoreguoti laikinas sumas, kurios pripažintos įsigijimo datą, kad būtų atspindėta nauja informacija, gauta apie faktus ir aplinkybes, egzistavusias įsigijimo datą ir, jei žinoma, galėjusias daryti įtaką tą datą pripažintų sumų vertinimui. Vertinimo laikotarpio metu įsigyjantis ūkio subjektas taip pat turi pripažinti papildomą turtą arba išpareigojimus, jeigu gaunama naujos informacijos apie faktus ir aplinkybes, egzistavusias įsigijimo datą ir, jei žinoma, galėjusias daryti įtaką pripažįstant turtą ir išpareigojimus tą datą. Vertinimo laikotarpis pasibaigia tada, kai įsigyjantis ūkio subjektas gauna ieškomos informacijos apie faktus ir aplinkybes, egzistavusias įsigijimo datą, arba sužino, kad daugiau informacijos gauti negalima. Tačiau vertinimo laikotarpis neturi būti ilgesnis kaip vieneri metai nuo įsigijimo datos.



46. Vertinimo laikotarpis yra laikotarpis po įsigijimo datos, per kurį įsigyjantis ūkio subjektas gali pakoreguoti laikinas sumas, pripažintas verslo jungimui. Vertinimo laikotarpis suteikia įsigyjančiam ūkio subjektui pakankamai laiko gauti informaciją, kuri reikalinga toliau nurodytiems dalykams nustatyti ir įvertinti įsigijimo datą pagal šio TFAS reikalavimus:
- įsigytas identifikuojamas turtas, prisiimti įsipareigojimai ir visos nekontroliuojamos dalys įsigyjamame ūkio subjekte;
  - už įsigyjamą ūkio subjektą perleistas atlygis (arba kita suma, naudota prestižui įvertinti);
  - etapais atlikto verslo jungimo atveju, įsigyjančio ūkio subjekto anksčiau įsigyjamame ūkio subjekte turėtos nuosavybės dalis; ir
  - gautas prestižas arba pelnas perkant pigiau nei rinkos kaina.
47. Įsigyjantis ūkio subjektas turi apsvarstyti visus susijusius veiksnius, svarbius nustatant, ar dėl informacijos, gautos po įsigijimo datos, reikėtų pakoreguoti laikinas pripažintas sumas arba ar ta informacija yra susijusi su įvykiais, kurie įvyko po įsigijimo datos. Susiję veiksniai apima papildomos informacijos gavimo datą ir tai, ar įsigyjantis ūkio subjektas gali nustatyti laikinų sumų pakeitimo priežastį. Tikėtina, kad netrukus po įsigijimo datos gauta informacija geriau atspindės įsigijimo datą egzistavusias aplinkybes nei keletu mėnesių vėliau gauta informacija. Pavyzdžiui, turto pardavimas trečiajai šaliai netrukus po įsigijimo datos už sumą, kuri žymiai skiriasi nuo laikinos tą datą nustatytos tikrosios vertės, veikiausiai rodytų laikinosios sumos klaidą, nebent galima nustatyti įvykį, kuris pakeitė tikrąją vertę.
48. Įsigyjantis ūkio subjektas pripažįsta laikinos sumos, pripažintos identifikuojamam turtui (įsipareigojimams), padidėjimą (sumažėjimą) mažindamas (didindamas) prestižą. Tačiau per vertinimo laikotarpį gauta nauja informacija kartais gali lemti daugiau nei vieno turto ar įsipareigojimo laikinos sumos koregavimą. Pavyzdžiui, įsigyjantis ūkio subjektas galėjo būti prisiėmęs įsipareigojimą atlyginti žalą, susijusią su nelaimingu atsitikimu vienoje iš įsigyjamo ūkio subjekto gamyklų, kurios daliai arba jai visai taikomas įsigyjamo ūkio subjekto įsipareigojimo draudimo polisas. Jeigu įsigyjantis ūkio subjektas vertinimo laikotarpio metu gauna naujos informacijos apie to įsipareigojimo tikrąją vertę įsigijimo datą, prestižo koregavimas, sąlygojamas laikinos įsipareigojimo pripažintos sumos pokyčio, būtų padengtas (visas arba iš dalies) atitinkamo prestižo koregavimo, atliekamo dėl laikinos sumos, pripažintos iš draudiko gaunamam ieškiniui, pokyčio.
49. Vertinimo laikotarpio metu įsigyjantis ūkio subjektas turi pripažinti laikinų sumų koregavimus taip, lyg verslo jungimo apskaita būtų baigta įsigijimo datą. Vadinas, prireikus įsigyjantis ūkio subjektas turi peržiūrėti ankstesnių ataskaitinių laikotarpių lyginamąją informaciją, pateiktą finansinėse ataskaitose, taip pat atlikti bet kokius nusidėvėjimo, amortizacijos arba kito pajamų poveikio pakeitimus, pripažintus baigiant pirminę apskaitą.
50. Pasibaigus vertinimo laikotarpiui, įsigyjantis ūkio subjektas turi peržiūrėti verslo jungimo apskaitą tik tam, kad pataisytų klaidas pagal 8-ąjį TAS Apskaitos politika, apskaitinių įvertinimų keitimas ir klaidos.

#### Nustatymas, kas yra verslo jungimo sandorio dalis

51. Įsigyjantis ūkio subjektas ir įsigyjamas ūkio subjektas gali turėti anksčiau egzistavusių ryšių arba kitų susitarimų prieš prasidedant deryboms dėl verslo jungimo arba jie gali sudaryti susitarimą derybų metu, atskirai nuo verslo jungimo. Bet kuriuo atveju įsigyjantis ūkio subjektas turi nustatyti visas sumas, kurios nėra dalis to, kuo įsigyjantis ūkio subjektas ir įsigyjamas ūkio subjektas (arba jo ankstesni savininkai) apsikeitė verslo jungimo metu, t. y. sumas, kurios nėra mainų siekiant įsigyti įsigyjamą ūkio subjektą dalis. Įsigyjantis ūkio subjektas taikydamas įsigijimo metodą turi pripažinti tik atlygį, perleistą už įsigyjamą ūkio subjektą ir įsigytą turtą bei prisiimtus įsipareigojimus mainais už įsigyjamą ūkio subjektą. Atskiri sandoriai turi būti apskaitomi pagal susijusius TFAS.
52. Įsigyjančio ūkio subjekto, jo vardu ir visų pirma jo arba sujungtojo ūkio subjekto naudai, o ne įsigyjamo ūkio subjekto (arba jo ankstesnių savininkų) naudai, prieš sujungimą sudarytas sandoris veikiausiai yra atskiras sandoris. Pateikiami atskirų sandorių, kurie neturi būti įtraukiami taikant įsigijimo metodą, pavyzdžiai:
- sandoris, kuris iš esmės nustato anksčiau egzistavusių įsigyjančio ir įsigyjamo ūkio subjektų santykius;
  - sandoris, kuriuo įsigyjamo ūkio subjekto darbuotojams arba ankstesniems savininkams atlyginama už būsimas paslaugas; ir
  - sandoris, kuris įsigyjamam ūkio subjektui arba jo ankstesniems savininkams kompensuoja įsigyjančio ūkio subjekto su įsigijimu susijusias išlaidas.

*Su įsigijimu susijusios išlaidos*

53. Su įsigijimu susijusios išlaidos yra išlaidos, kurias įsigyjantis ūkio subjektas patiria per verslo jungimą. Šias išlaidas sudaro tarpininkavimo mokesčiai; konsultavimo, advokato, apskaitos, vertinimo ir kiti mokesčiai specialistams; bendrosios administracinės išlaidos, įskaitant vidaus įsigijimų skyriaus išlaikymo išlaidas, ir skolos bei nuosavybės vertybinių popierių registravimo ir išleidimo mokesčiai. Įsigyjantis ūkio subjektas turi apskaityti su įsigijimu susijusias išlaidas kaip sąnaudas tais atskaitiniais laikotarpiais, kai patiriamos sąnaudos ir gaunamos paslaugos, išskyrus vieną išimtį. Skolos arba nuosavybės vertybinių popierių išleidimo išlaidos turi būti pripažįstamos pagal 32-ąjį TAS ir 39-ąjį TAS.

## VĖLESNIS VERTINIMAS IR APSKAITA

54. **Apskritai įsigyjantis ūkio subjektas vėliau turi įvertinti ir apskaityti įsigytą turtą, prisiimtus arba gautus įsipareigojimus bei verslo jungimo metu išleistas nuosavybės priemones pagal kitus tam turtui ir įsipareigojimams, atsižvelgiant į jų pobūdį, taikomus TFAS. Tačiau šiame TFAS pateikiamos rekomendacijos, taikomos vėlesniam verslo jungimo metu įsigyto turto, prisiimtų arba gautų įsipareigojimų bei išleistų nuosavybės priemonių vertinimui ir apskaitai:**

- a) pakartotinai įgytos teisės;
- b) neapibrėžtieji įsipareigojimai, pripažinti įsigijimo datą;
- c) kompensacinis turtas; ir
- d) neapibrėžtasis atlygis.

**B63 straipsnyje pateikiamos susijusios taikymo rekomendacijos.****Pakartotinai įgytos teisės**

55. Pakartotinai įgyta teisė, pripažinta kaip nematerialusis turtas, turi būti amortizuojama per likusį sutarties, kuria teisė buvo suteikta, galiojimo laikotarpį. Įsigyjantis ūkio subjektas, kuris vėliau parduoda pakartotinai įgytą teisę trečiajai šaliai, nustatydamas pardavimo pelną arba nuostolius turi įtraukti nematerialiojo turto balansinę vertę.

**Neapibrėžtieji įsipareigojimai**

56. Po pirminio pripažinimo ir tol, kol įsipareigojimas įvykdomas, atšaukiamas arba baigiasi jo terminas, įsigyjantis ūkio subjektas turi vertinti neapibrėžtąjį įsipareigojimą, pripažintą verslo jungimo metu, didesniąja iš šių sumų:

- a) suma, kuri būtų pripažinta pagal 37-ąjį TAS; ir
- b) iš pradžių pripažinta suma, atėmus, jei tinkama, sukauptos amortizacijos sumą, pripažįstama pagal 18-ąjį TAS *Pajamos*.

Šis reikalavimas netaikomas sutartims, apskaitytoms pagal 39-ąjį TAS.

**Kompensacinis turtas**

57. Kiekvieno vėlesnio atskaitinio laikotarpio pabaigoje įsigyjantis ūkio subjektas turi įvertinti kompensacinį turtą, kuris buvo pripažintas įsigijimo datą, tuo pačiu pagrindu kaip ir kompensuojamas įsipareigojimas arba turtas, kurio sumai taikomi kokie nors sutarties apribojimai, o kompensacinį turtą, kuris vėliau nėra vertinamas remiantis tikrąja verte, – vadovybės atliktu galimybės gauti kompensacinį turtą įvertinimu. Įsigyjantis ūkio subjektas turi nutraukti kompensacinio turto pripažinimą tik tada, kai gauna turtą, jį parduoda arba kitaip praranda teisę į jį.

**Neapibrėžtasis atlygis**

58. Kai kurie neapibrėžtojo atlygio, kurį įsigyjantis ūkio subjektas pripažįsta po įsigijimo datos, tikrosios vertės pokyčiai gali būti papildomos informacijos, kurią įsigyjantis ūkio subjektas gavo po tos datos apie įsigijimo datą egzistavusius faktus ir aplinkybes, išdava. Tokie pokyčiai yra vertinimo laikotarpio koregavimai pagal 45–49 straipsnius. Tačiau pokyčiai, atliekami dėl įvykių po įsigijimo datos, pvz., pajamų tikslo įvykdymo, nustatytos akcijos kainos pasiekimo arba tyrimo bei plėtros projekto svarbaus etapo pasiekimo, nėra vertinimo laikotarpio koregavimai. Neapibrėžtojo atlygio tikrosios vertės pokyčius, kurie nėra vertinimo laikotarpio koregavimai, įsigyjantis ūkio subjektas turi apskaityti taip:

- a) neapibrėžtasis atlygis, grupuojamas kaip nuosavybė, neturi būti pakartotinai vertinamas, o jo vėlesnis mokėjimas turi būti apskaitomas nuosavybės dalyje;

- b) neapibrėžtasis atlygis, grupuojamas kaip turtas arba kaip įsipareigojimas, kuris:
- yra finansinė priemonė ir patenka į 39-ojo TAS taikymo sritį, turi būti vertinamas tikrąja verte, o bet koks gautas pelnas arba nuostoliai pripažįstami pelno (nuostolių) ataskaitoje ar kitose bendrosiose pajamose pagal tą TFAS;
  - nepatenka į 39-ojo TAS taikymo sritį, turi būti apskaitomas pagal 37-ąjį TAS arba kitus TFAS, kaip tinkama.

#### ATSKLEIDIMAS

**59. Įsigyjantis ūkio subjektas turi atskleisti informaciją, kuri leistų jo finansinių ataskaitų vartotojams įvertinti verslo jungimo pobūdį bei finansinį poveikį, kai verslo jungimas atliktas:**

- einamojo ataskaitinio laikotarpio metu; arba**
  - pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui, bet prieš gaunant įgaliojimą paskelbti finansines ataskaitas.**
60. Siekdamas įvykdyti 59 straipsnyje nurodytą tikslą, įsigyjantis ūkio subjektas turi atskleisti B64–B66 straipsniuose nurodytą informaciją.
- 61. Įsigyjantis ūkio subjektas turi atskleisti informaciją, leidžiančią jo finansinių ataskaitų vartotojams įvertinti einamąjį ataskaitinį laikotarpį pripažintų koregavimų finansinį poveikį, kuris yra susijęs su verslo jungimais, atliktais tuo laikotarpiu arba ankstesniais ataskaitiniais laikotarpiais.**
62. Siekdamas įvykdyti 61 straipsnyje nurodytą tikslą, įsigyjantis ūkio subjektas turi atskleisti B67 straipsnyje nurodytą informaciją.
63. Jeigu šiame ir kituose TFAS reikalaujami tam tikri atskleidimai neatitinka 59 ir 61 straipsniuose nustatytų tikslų, įsigyjantis ūkio subjektas turi atskleisti bet kokią papildomą informaciją, reikalingą tiems tikslams pasiekti.

#### ĮSIGALIOJIMO DATA IR PEREINAMOSIOS NUOSTATOS

##### Įsigaliojimo data

64. Šis TFAS turi būti perspektyviai taikomas verslo jungimams, kurių įsigijimo data sutampa arba yra po pirmo metinio ataskaitinio laikotarpio, prasidedančio 2009 m. liepos 1 d. arba vėliau, pradžios. Leidžiama taikyti anksčiau. Tačiau šis TFAS turi būti taikomas tik nuo metinio ataskaitinio laikotarpio, kuris prasideda 2007 m. birželio 30 d. arba vėliau, pradžios. Jeigu ūkio subjektas taiko šį TFAS anksčiau nei nuo 2009 m. liepos 1 d., jis turi atkelti tą faktą ir tuo pačiu metu taikyti 27-ąjį TAS (Tarptautinių apskaitos standartų valdybos pataisyta 2008 m.).

##### Pereinamasis laikotarpis

65. Turtas ir įsipareigojimai, atsirandantys dėl verslo jungimų, kurių įsigijimo datos yra ankstesnės nei šio TFAS taikymo data, neturi būti koreguojami taikant šį TFAS.
66. Ūkio subjektas, pvz., kolektyvinio investavimo ūkio subjektas, kuris dar netaikė 3-ojo TFAS ir turėjo vieną arba daugiau verslo jungimų, kurie buvo apskaitomi taikant pirkimo metodą, turi taikyti B68 ir B69 straipsniuose pateiktas pereinamojo laikotarpio nuostatas.

##### Pelno mokesčiai

67. Verslo jungimams, kurių įsigijimo data ankstesnė nei šio TFAS taikymo data, įsigyjantis ūkio subjektas perspektyviai turi taikyti 12-ojo TAS 68 straipsnio reikalavimus su šiuo TFAS padarytais pakeitimais. Tuo norima pasakyti, kad įsigyjantis ūkio subjektas neturi taisyti apskaitos dėl ankstesnių verslo jungimų, anksčiau pripažinto atidėtųjų mokesčių turto pakeitimų. Tačiau nuo šio TFAS taikymo datos pripažinto atidėtųjų mokesčių turto pakeitimus įsigyjantis ūkio subjektas turi pripažinti kaip pelno arba nuostolių koregavimą (arba, jei reikalaujama 12-ajame TAS, ne pelno arba nuostolių).

#### 3-OJO TFAS (2004 M.) PANAIKINIMAS

68. Šis TFAS pakeičia 3-ąjį TFAS *Verslo jungimai* (išleistą 2004 m.).

## A priedas

## Sąvokų apibrėžimai

Šis priedas yra neatskiriama šio TFAS dalis.

<b>įsigyjamas ūkio subjektas</b>	Verslo vienetas arba verslo vienetai, kurių kontrolę <b>įsigyjantis ūkio subjektas</b> įgyja <b>verslo jungimo</b> metu.
<b>įsigyjantis ūkio subjektas</b>	Ūkio subjektas, įgyjantis <b>įsigyjamo ūkio subjekto</b> kontrolę.
<b>įsigijimo data</b>	Data, kada <b>įsigyjantis ūkio subjektas</b> įgyja <b>įsigyjamo ūkio subjekto</b> kontrolę.
<b>verslas</b>	Bendras veiklos ir turto junginys, kurį galima valdyti siekiant gauti pelno dividendų, mažesnių išlaidų arba kitokios ekonominės naudos pavidalu tiesiogiai investuotojams arba kitiems savininkams, nariams arba dalyviams.
<b>verslo jungimas</b>	Sandoris arba kitas įvykis, kurio metu <b>įsigyjantis ūkio subjektas</b> įgyja vieno arba daugiau <b>verslų</b> kontrolę. Sandoriai, kartais vadinami „tikraisiais jungimais“ arba „lygių subjektų jungimais“, taip pat yra <b>verslo jungimai</b> šiame TFAS vartojama reikšme.
<b>neapibrėžtasis atlygis</b>	Paprastai <b>įsigyjancio ūkio subjekto</b> prievolė perleisti papildomą turtą arba <b>nuosavybės dalis</b> ankstesniems <b>įsigyjamo ūkio objekto</b> savininkams kaip mainų siekiant įgyti <b>įsigyjamo ūkio subjekto kontrolę</b> dalis, jei įvyksta nustatyti būsimi įvykiai arba įvykdomos sąlygos. Tačiau neapibrėžtasis atlygis taip pat gali suteikti <b>įsigyjanciam ūkio subjektui</b> teisę susigrąžinti anksčiau perleistą atlygį, jei įvykdomos nustatytos sąlygos.
<b>kontrolė</b>	Teisė valdyti ūkio subjekto finansinę ir veiklos politiką, siekiant gauti naudos iš šio ūkio subjekto veiklos.
<b>nuosavybės dalys</b>	Šiame TFAS terminas <i>nuosavybės dalys</i> daugiausia vartojamas įvardyti pagrindines investuotojui priklausančių ūkio subjektų nuosavybės dalis ir savininko, nario arba dalyvio dalis <b>kolektyvinio investavimo ūkio subjektuose</b> .
<b>tikroji vertė</b>	Suma, už kurią gali būti apsieista turtu arba kuria gali būti užskaitytas tarpusavio įsipareigojimas tarp nusimanančių, ketinančių šalių sudarant nesusijusių šalių sandorį.
<b>prestižas</b>	Turtas, nusakantis būsimą ekonominę naudą, atsirandančią dėl kito turto, įsigyto <b>verslo jungimo</b> metu, kuris nėra atskirai nustatomas ir pripažįstamas.
<b>identifikuojamas</b>	Turtas yra <i>identifikuojamas</i> , jeigu: <ul style="list-style-type: none"> <li>a) gali būti išskirtas, t. y. gali būti atskirtas arba atidalintas nuo ūkio subjekto ir parduodamas, perleidžiamas, licencijuojamas, nuomojamas arba iškeičiamas, atskirai arba kartu su susijusia sutartimi, identifikuojamu turtu arba įsipareigojimu, nepaisant to, ar ūkio subjektas ketina tai daryti; arba</li> <li>b) atsiranda dėl sutartinių arba kitokių juridinių teisių, neatsižvelgiant į tai, ar tas teises galima perleisti arba atskirti nuo ūkio subjekto ar nuo kitų teisių ir įsipareigojimų.</li> </ul>
<b>nematerialusis turtas</b>	Identifikuojamas nepiniginis turtas, neturintis fizinio pavidalo.
<b>kolektyvinio investavimo ūkio subjektas</b>	Ūkio subjektas, išskyrus investuotojui priklausančią ūkio subjektą, kuris suteikia dividendų, mažesnes išlaidas arba kitokios ekonominės naudos tiesiogiai jo <b>savininkams</b> , nariams arba dalyviams. Pavyzdžiui, savidraudos draugija, kredito unija ir jungtinis ūkio subjektas yra kolektyvinio investavimo ūkio subjektai.
<b>nekontroliuojama dalis</b>	Dukterinės įmonės nuosavybės dalis, tiesiogiai arba netiesiogiai nepriskirtina patronuojančiai įmonei.
<b>savininkai</b>	Šiame TFAS terminas <i>savininkai</i> daugiausia vartojamas investuotojui priklausančių ūkio subjektų ir jų savininkų arba narių <b>nuosavybės dalių</b> valdytojams arba <b>kolektyvinio investavimo ūkio subjektų</b> dalyviams įvardyti.

## B priedas

## Taikymo rekomendacijos

Šis priedas yra neatskiriama šio TFAS dalis.

## BENDRO PAVALDUMO ŪKIO SUBJEKTŲ VERSLO JUNGIMAI (2 STRAIPSNIO C PUNKTO TAIKYMAS)

- B1. Šis TFAS netaikomas bendro pavaldumo ūkio subjektams arba verslams jungti. Bendro pavaldumo ūkio subjektų arba verslų jungimas – tai verslo jungimas, kai visus besijungiančius ūkio subjektus arba verslo vienetus prieš verslo jungimą ir po jo kontroliuoja ta pati šalis arba šalys, ir ta kontrolė nėra laikina.
- B2. Asmenų grupė turi būti laikoma kontroliuojančia ūkio subjektą, kai pagal sutartimi įformintus susitarimus jie turi teisę kartu valdyti ūkio subjekto finansinę ir veiklos politiką, siekdami naudos iš jo veiklos. Todėl šis TFAS nėra taikomas verslo jungimui, kai ta pati asmenų grupė pagal sutartimi įformintus susitarimus turi bendrą teisę valdyti kiekvieno iš besijungiančių ūkio subjektų finansinę ir veiklos politiką, siekdami gauti naudos iš tų ūkio subjektų veiklos, ir tas bendras valdymas nėra laikinas.
- B3. Ūkio subjektą gali kontroliuoti asmuo arba pagal sutartimi įformintą susitarimą veikianti asmenų grupė, ir šis asmuo arba grupė gali nesilaikyti TFAS nustatytų finansinės atskaitomybės reikalavimų. Todėl besijungiantys ūkio subjektai nebūtinai turi būti įtraukiami į tas pačias konsoliduotas finansines ataskaitas, kad verslo jungimas būtų laikomas bendro pavaldumo ūkio subjektų sujungimu.
- B4. Kiekvieno iš besijungiančių ūkio subjektų nekontroliuojamos dalys prieš verslo jungimą ir po jo nėra svarbios nustatant, ar jungiamus ūkio subjektus kontroliuoja ta pati šalis. Panašiai ir faktas, kad vienas iš besijungiančių ūkio subjektų yra dukterinė įmonė, kuri nebuvo įtraukta į konsoliduotas finansines ataskaitas, neturi lemiamos reikšmės nustatant, ar jungiami ūkio subjektai pavaldūs vienai šaliai.

## VERSLO JUNGIMO IDENTIFIKAVIMAS (3 STRAIPSNIO TAIKYMAS)

- B5. Šiame TFAS verslo jungimas apibrėžiamas kaip sandoris arba kitas įvykis, per kurį įsigyjantis ūkio subjektas įgyja vieno arba daugiau verslų kontrolę. Įsigyjantis ūkio subjektas gali įgyti įsigyjamo ūkio subjekto kontrolę įvairiais būdais, pavyzdžiui:
- perleisdamas pinigus, pinigų ekvivalentus arba kitokį turtą (įskaitant verslą sudarantį grynąjį turtą);
  - prisiimdamas įsipareigojimus;
  - išleisdamas nuosavybės dalis;
  - pateikdamas daugiau kaip vieno tipo atlygį; arba
  - neperleisdamas atlygio, įskaitant rėmimąsi tik sutartimi (žr. 43 straipsnį).
- B6. Verslo jungimas gali būti grupuojamas įvairiais būdais dėl teisinių, apmokestinimo arba kitų priežasčių (sąrašas nėra baigtinis):
- vienas arba daugiau verslo vienetų tampa įsigyjančio ūkio subjekto dukterinėmis įmonėmis arba vieno ar daugiau verslo vienetų grynasis turtas teisėtai sujungiamas su įsigyjančiu ūkio subjektu;
  - vienas besijungiantis ūkio subjektas perduoda savo grynąjį turtą arba jo savininkai perduoda savo nuosavybės dalis kitam besijungiančiam ūkio subjektui arba jo savininkams;
  - visi besijungiantys ūkio subjektai perduoda savo grynąjį turtą arba tų ūkio subjektų savininkai perduoda savo nuosavybės dalis naujai sukurtam ūkio subjektui (kartais vadinama sujungimo sandoriu (angl. *roll-up* arba *put-together transaction*); arba
  - vieno iš besijungiančių ūkio subjektų ankstesnių savininkų grupė įgyja sujungtojo ūkio subjekto kontrolę.

## VERSLO APIBRĖŽIMAS (3 STRAIPSNIO TAIKYMAS)

- B7. Verslą sudaro ištekliai ir procesai, taikomi tiems ištekliams, galintys sukurti produkciją. Nors verslo vienetai paprastai sukuria produkciją, ji nėra būtina, kad bendrą veiklą būtų galima pavadinti verslu. Trys verslo elementai apibrėžiami taip:

- a) **Ištekliai:** Bet koks ekonominis išteklius, kuris sukuria arba turi galimybę sukurti produkciją, kai jam taikomas vienas arba daugiau procesų. Pavyzdžiai gali būti ilgalaikis turtas (įskaitant nematerialųjį turtą arba teises naudoti ilgalaikį turtą), intelektinė nuosavybė, galimybė gauti prieigą prie reikalingų medžiagų arba teisės ir darbuotojai.
- b) **Procesas:** Bet kokia sistema, standartas, protokolas, konvencija arba taisyklė, kurie, kai taikomi ištekliams, sukuria arba gali sukurti produkciją. Pavyzdžiai gali būti strateginio valdymo procesai, darbo procesai ir išteklių valdymo procesai. Šie procesai paprastai yra dokumentuojami, bet organizuota darbo jėga, turinti būtinų taisyklių ir konvencijų laikymosi įgūdžių bei patirties, gali sukurti reikiamus procesus, kuriuos galima taikyti ištekliams, siekiant sukurti produkciją. (Apskaita, sąskaitų išrašymas, algalapiai ir kitos administravimo sistemos paprastai nėra procesai, naudojami produkcijai sukurti.)
- c) **Produkcija:** Išteklių ir tiems ištekliams taikomų procesų, dėl kurių gaunamas arba gali būti gaunamas pelnas dividendų, mažesnių išlaidų arba kitokios tiesioginės ekonominės naudos investuotojams arba kitiems savininkams, nariams ar dalyviams pavidalu, rezultatas.
- B8. Kad būtų galima valdyti siekiant nustatytų tikslų, integruotiems veiklos ir turto junginiams reikia dviejų esminių elementų – išteklių ir tiems ištekliams taikomų procesų, kurie visi kartu yra arba bus naudojami produkcijai kurti. Tačiau verslui nėra reikalingi visi ištekliai arba procesai, kuriuos pardavėjas naudojo vykdydamas tą verslo veiklą, jei rinkos dalyviai gali įsigyti verslą ir tęsti produkcijos gamybą, pavyzdžiui, integruodami į verslą savo išteklius ir procesus.
- B9. Verslo elementų pobūdis įvairiose pramonės šakose ir atsižvelgiant į ūkio subjekto operacijų (veiklos) struktūrą skiriasi, įskaitant ūkio subjekto plėtros etapą. Įkurtame versle dažnai yra daug skirtingų išteklių tipų, procesų ir produkcijos, o nauji verslai dažnai turi nedaug išteklių ir procesų, o kartais tik vieną produktą. Beveik visi verslai taip pat turi ir išpareigojimų, bet verslui jie nėra būtini.
- B10. Integruotas veiklos ir turto junginys kūrimo etape gali neturėti produkcijos. Jei taip, įsigyjantis ūkio subjektas turėtų apsvarstyti kitus veiksnius, siekdamas nustatyti, ar tai verslas. Šie veiksniai apima (sąrašas nėra baigtinis), ar junginys:
- a) yra pradėjęs suplanuotą pagrindinę veiklą;
  - b) turi darbuotojų, intelektinės nuosavybės ir kitų išteklių bei procesų, kurie galėtų būti taikomi tiems ištekliams;
  - c) planuoja gaminti produkciją; ir
  - d) turės klientų, kurie pirsks produkciją.
- Ne visi šie veiksniai turi būti tam tikrame integruotame kūrimo etapo veiklos ir turto junginyje, kad jį būtų galima laikyti verslu.
- B11. Nustatant, ar tam tikras turto ir veiklos junginys yra verslas, turėtų būti remiamasi tuo, ar integruotą junginį rinkos dalyvis galės valdyti kaip verslą. Vadinasi, vertinant, ar tam tikras junginys yra verslas, nesvarbu, ar pardavėjas valdė junginį kaip verslą ir ar įsigyjantis ūkio subjektas ketina valdyti junginį kaip verslą.
- B12. Jeigu nėra priešingų įrodymų, tam tikras turto ir veiklos junginys, kuriam būdingas prestižas, turi būti laikomas verslu. Tačiau verslas gali prestižo ir neturėti.

#### ĮSIGYJANČIO ŪKIO SUBJEKTO IDENTIFIKAVIMAS (6 IR 7 STRAIPSNIŲ TAIKYMAS)

- B13. Įsigyjančiam ūkio subjektui – ūkio subjektui, kuris įgyja įsigyjamo ūkio subjekto kontrolę – identifikuoti turi būti taikomos 27-ojo TAS *Konsoliduotos ir atskiros finansinės ataskaitos* rekomendacijos. Jei įvyko verslo jungimas, bet 27-ojo TAS taikymo rekomendacijose aiškiai nenurodyta, kuris iš jungiamų ūkio subjektų yra įsigyjantis ūkio subjektas, nustatant reikia apsvarstyti B14–B18 straipsnių veiksnius.
- B14. Verslo jungime, kuris visų pirma vykdomas perleidžiant pinigų arba kitą turtą ar prisiimant išpareigojimus, įsigyjantis ūkio subjektas paprastai yra ūkio subjektas, kuris perleidžia pinigų arba kitą turtą ar prisima išpareigojimus.



- B15. Verslo jungime, kuris visų pirma vykdomas apsieičiant nuosavybės dalimis, įsigyjantis ūkio subjektas paprastai yra ūkio subjektas, išleidžiantis savo nuosavybės dalis. Tačiau kai kuriuose verslo jungimuose, kurie paprastai vadinami „atvirkštiniais įsigijimais“, išleidžiantis ūkio subjektas yra įsigyjamas ūkio subjektas. B19–B27 straipsniuose pateikiamos atvirkštinių įsigijimų apskaitos rekomendacijos. Verslo jungime, kuriame apsieičiama nuosavybės dalimis, identifikuojant įsigyjantį ūkio subjektą taip pat reikia apsvarstyti kitus susijusius faktus ir aplinkybes, įskaitant:
- a) *santykines balsavimo teises sujungtajame ūkio subjekte po verslo jungimo* – įsigyjantis ūkio subjektas paprastai yra besijungiantis ūkio subjektas, kurio savininkai kaip grupė išlaiko arba gauna didžiausią dalį balsavimo teisių sujungtajame ūkio subjekte. Nustatydamas, kuri savininkų grupė išlaiko arba gauna didžiausią balsavimo teisių dalį, ūkio subjektas turi apsvarstyti bet kokių neįprastų arba specialių balsavimo susitarimų ir pasirinkimo sandorių, varantų arba konvertuojamų vertybinių popierių buvimą.
  - b) *didelės mažumos balsų dalies sujungtajame ūkio subjekte buvimą, jeigu joks kitas savininkas arba organizuota savininkų grupė neturi reikšmingos balsų dalies* – įsigyjantis ūkio subjektas paprastai yra besijungiantis ūkio subjektas, kurio vienas savininkas arba organizuota savininkų grupė turi didžiausią mažumos balsų dalį sujungtajame ūkio subjekte.
  - c) *sujungtojo ūkio subjekto valdymo organo sudarymą* – įsigyjantis ūkio subjektas paprastai yra besijungiantis ūkio subjektas, kurio savininkai turi galimybę išrinkti, paskirti arba pašalinti didžiąją dalį sujungtojo ūkio subjekto valdymo organo narių.
  - d) *sujungtojo ūkio subjekto vyriausiosios vadovybės sudarymą* – įsigyjantis ūkio subjektas paprastai yra besijungiantis ūkio subjektas, kurio (ankstesnė) vadovybė vyrauja sujungtojo ūkio subjekto valdyme.
  - e) *apsikeitimo nuosavybės dalimis sąlygas* – įsigyjantis ūkio subjektas paprastai yra besijungiantis ūkio subjektas, kuris moka premiją, viršijančią kito besijungiančio ūkio subjekto arba ūkio subjektų nuosavybės dalių tikrąją vertę prieš sujungimą.
- B16. Įsigyjantis ūkio subjektas paprastai yra besijungiantis ūkio subjektas, kurio santykinis dydis (pavyzdžiui, vertinant turtą, pajamas arba pelną) yra žymiai didesnis nei kito besijungiančio ūkio subjekto arba ūkio subjektų.
- B17. Kai verslo jungime dalyvauja daugiau kaip du ūkio subjektai, nustatant įsigyjantį ūkio subjektą reikia atsižvelgti ir į kitus dalykus, pvz., kuris iš besijungiančių ūkio subjektų inicijavo jungimą, taip pat – santykinį besijungiančių ūkio subjektų dydį.
- B18. Naujas verslui sujungti sudarytas ūkio subjektas nebūtinai yra įsigyjantis ūkio subjektas. Jei nuosavybės dalimis, siekiant atlikti verslo jungimą, išleisti sudaromas naujas ūkio subjektas, tada vienas iš besijungiančių ūkio subjektų, egzistavusių prieš sujungiant verslą, taikant B13–B17 straipsnių rekomendacijas, turi būti identifikuojamas kaip įsigyjantis ūkio subjektas. Priešingai, naujas ūkio subjektas, perleidžiantis pinigus arba kitą turtą ar kaip atlygį prisiimantis įsipareigojimus, gali būti įsigyjantis ūkio subjektas.

#### ATVIRKŠTINIAI ĮSIGIJIMAI

- B19. Atvirkštinis įsigijimas įvyksta, kai vertybinius popierius išleidžiantis ūkio subjektas (įteisintas įsigyjantis ūkio subjektas) identifikuojamas kaip įsigyjamas ūkio subjektas apskaitos tikslais, remiantis B13–B18 straipsnių rekomendacijomis. Ūkio subjektas, kurio nuosavybės dalys yra įsigyjamos (įteisintas įsigyjamas ūkio subjektas) turi būti įsigyjantis ūkio subjektas apskaitos tikslais, kad sandoris būtų laikomas atvirkštiniu įsigijimu. Pavyzdžiui, atvirkštiniai įsigijimai kartais įvyksta, kai privatusis ūkio subjektas nori tapti viešuoju ūkio subjektu, bet nenori registruoti savo nuosavybės dalių. Kad tai atliktų, privatusis ūkio subjektas susitars, kad viešasis ūkio subjektas įsigytų jo nuosavybės dalis mainais už viešojo ūkio subjekto nuosavybės dalis. Šiame pavyzdyje viešasis ūkio subjektas yra **įteisintas įsigyjantis ūkio subjektas**, nes jis išleido savo nuosavybės dalis, o privatusis ūkio subjektas yra **įsigyjamas ūkio subjektas**, nes buvo įsigytos jo nuosavybės dalys. Tačiau B13–B18 straipsnių rekomendacijų taikymas identifikuojant lemia, kad:
- a) viešasis ūkio subjektas yra **įsigyjamas ūkio subjektas** apskaitos tikslais (apskaitinis įsigyjamas ūkio subjektas); ir
  - b) privatusis ūkio subjektas yra **įsigyjantis ūkio subjektas** apskaitos tikslais (apskaitinis įsigyjantis ūkio subjektas).

Apskaitinis įsigyjamas ūkio subjektas turi atitikti verslo apibrėžimą, kad sandoris būtų apskaitomas kaip atvirkštinis įsigijimas, ir taikyti visus šio TFAS pripažinimo ir vertinimo principus, įskaitant reikalavimą pripažinti prestižą.

### Perleisto atlygio vertinimas

- B20. Atvirkštinio įsigijimo metu apskaitinis įsigyjantis ūkio subjektas įsigyjamam ūkio subjektui paprastai neišleidžia jokio atlygio. Vietoj to, apskaitinis įsigyjamas ūkio subjektas paprastai išleidžia savo akcijas, skirtas apskaitinio įsigyjancio ūkio subjekto savininkams. Atitinkamai, atlygio, kurį apskaitinis įsigyjantis ūkio subjektas perleido dėl savo dalies apskaitiniame įsigyjamame ūkio subjekte, tikroji vertė įsigijimo datą yra pagrįsta nuosavybės dalių skaičiumi, kurį įteisinta dukterinė įmonė būtų turėjusi išleisti, kad įteisintos patronuojančios įmonės savininkai turėtų vienodą nuosavybės dalį (procentine išraiška) sujungtajame ūkio subjekte, kuris sukuriama atliekant atvirkštinį įsigijimą. Tokiu būdu apskaičiuota nuosavybės dalių skaičiaus tikroji vertė gali būti naudojama kaip mainais už įsigyjamą ūkio subjektą perleisto atlygio tikroji vertė.

### Konsoliduotų finansinių ataskaitų parengimas ir pateikimas

- B21. Konsoliduotos finansinės ataskaitos, parengtos po atvirkštinio įsigijimo, yra išleidžiamos su įteisintos patronuojančios įmonės (apskaitinio įsigyjamo ūkio subjekto) pavadinimu, bet aiškinamuosiuose raštuose aprašomos kaip įteisintos dukterinės įmonės (apskaitinio įsigyjancio ūkio subjekto) finansinių ataskaitų tęsinys su vienu koregavimu, kuriuo retrospektyviai pataisomas apskaitinio įsigyjancio ūkio subjekto juridinis kapitalas, kad būtų atspindėtas apskaitinio įsigyjamo ūkio subjekto juridinis kapitalas. Koregavimas reikalingas, kad būtų parodytas įteisintos patronuojančios įmonės (apskaitinio įsigyjamo ūkio subjekto) kapitalas. Tose konsoliduotose finansinėse ataskaitose pateikta lyginamoji informacija taip pat retrospektyviai pataisoma, siekiant parodyti įteisintos patronuojančios įmonės (apskaitinio įsigyjamo ūkio subjekto) juridinį kapitalą.
- B22. Kadangi konsoliduotos finansinės ataskaitos parodo įteisintos dukterinės įmonės finansinių ataskaitų tąsą, išskyrus jos kapitalo struktūrą, konsoliduotos finansinės ataskaitos rodo:
- įteisintos dukterinės įmonės (apskaitinio įsigyjancio ūkio subjekto) turtą ir išpareigojimus, pripažintus ir įvertintus, atsižvelgiant į jų balansines vertes prieš sujungimą;
  - įteisintos patronuojančios įmonės (apskaitinio įsigyjamo ūkio subjekto) turtą ir išpareigojimus, pripažintus ir įvertintus pagal šį TFAS;
  - įteisintos dukterinės įmonės (apskaitinio įsigyjancio ūkio subjekto) nepaskirstytąjį pelną ir kitus nuosavybės likučius prieš verslo jungimą;
  - sumą, konsoliduotose finansinėse ataskaitose pripažintą kaip išleistos nuosavybės dalys, nustatytą pridėdant išleistą įteisintos dukterinės įmonės (apskaitinio įsigyjancio ūkio subjekto) nuosavybės dalį iš karto prieš verslo jungimą prie įteisintos patronuojančios įmonės (apskaitinio įsigyjamo ūkio subjekto) tikrosios vertės, nustatytos pagal šį TFAS. Tačiau nuosavybės struktūra (t. y. išleistų nuosavybės dalių skaičius ir tipas) rodo įteisintos patronuojančios įmonės (apskaitinio įsigyjamo ūkio subjekto) nuosavybės struktūrą, įskaitant nuosavybės dalis, kurias įteisinta patronuojanti įmonė išleido dėl sujungimo. Atitinkamai, įteisintos dukterinės įmonės (apskaitinio įsigyjancio ūkio subjekto) nuosavybės struktūra yra tikslinama taikant įsigijimo sutartyje nustatytą mainų koeficientą, kad būtų parodytas įteisintos patronuojančios įmonės (apskaitinio įsigyjamo ūkio subjekto) per atvirkštinį įsigijimą išleistų akcijų skaičius;
  - įteisintos dukterinės įmonės (apskaitinio įsigyjancio ūkio subjekto) nekontroliuojamos proporcingos dalies nepaskirstytojo pelno ir kitų nuosavybės dalių balansines vertes prieš sujungimą, kaip aptarta B23 ir B24 straipsniuose.

### Nekontroliuojama dalis

- B23. Atvirkštinio įsigijimo metu kai kurie įteisinto įsigyjamo ūkio subjekto (apskaitinio įsigyjancio ūkio subjekto) savininkai negali keisti savo nuosavybės dalių į įteisintos patronuojančios įmonės (apskaitinio įsigyjamo ūkio subjekto) nuosavybės dalis. Šie savininkai konsoliduotose finansinėse ataskaitose po atvirkštinio įsigijimo laikomi nekontroliuojama dalimi. Taip yra todėl, kad įteisinto įsigyjamo ūkio subjekto savininkai, kurie savo nuosavybės dalių nekeičia į įteisinto įsigyjancio ūkio subjekto nuosavybės dalis, turi teisę tik į įteisinto įsigyjamo ūkio subjekto, o ne sujungtojo ūkio subjekto, veiklos rezultatus ir grynąjį turtą. Atvirkščiai, net jei įteisintas įsigyjantis ūkio subjektas yra įsigyjamas ūkio subjektas apskaitos tikslais, įteisinto įsigyjancio ūkio subjekto savininkai turi teisę į sujungtojo ūkio subjekto rezultatus ir grynąjį turtą.
- B24. Įteisinto įsigyjamo ūkio subjekto turtas ir išpareigojimai vertinami ir pripažįstami konsoliduotose finansinėse ataskaitose jų balansinėmis vertėmis prieš sujungimą (žr. B22 straipsnio a punktą). Todėl atvirkštinio įsigijimo metu nekontroliuojama dalis rodo nekontroliuojamą proporcingą akcininkų dalį įteisinto įsigyjamo ūkio subjekto grynojo turto balansinėse vertėse prieš sujungimą, net jei nekontroliuojamos dalys kituose įsigijimuose vertinamos jų tikrosiomis vertėmis įsigijimo datą.



**Pelnas, tenkantis vienai akcijai**

- B25. Kaip pažymėta B22 straipsnio d punkte, nuosavybės struktūra, pateikta konsoliduotose finansinėse ataskaitose, parengtose po atvirkštinio įsigijimo, rodo įteisinto įsigyjančio ūkio subjekto (apskaitinio įsigyjamą ūkio subjekto) nuosavybės struktūrą, įskaitant nuosavybės dalis, kurias įteisintas įsigyjantis ūkio subjektas išleido verslo jungimui įvykdyti.
- B26. Skaičiuojant per atvirkštinio įsigijimo laikotarpį išleistų paprastųjų akcijų skaičiaus svertinį vidurkį (pelno, tenkančio vienai akcijai, skaičiavimo daliklis):
- a) paprastųjų akcijų, išleistų nuo to laikotarpio pradžios iki įsigijimo datos, skaičius turi būti apskaičiuojamas remiantis įteisinto įsigyjamą ūkio subjekto (apskaitinio įsigyjančio ūkio subjekto) per ataskaitinį laikotarpį išleistų paprastųjų akcijų skaičiaus svertiniu vidurkiu, padaugintu iš mainų koeficiento, nustatyto sujungimo sutartyje; ir
  - b) nuo įsigijimo datos iki to ataskaitinio laikotarpio pabaigos išleistų paprastųjų akcijų skaičius turi būti faktinis per tą laikotarpį išleistų įteisinto įsigyjančio ūkio subjekto (apskaitinio įsigyjamą ūkio subjekto) paprastųjų akcijų skaičius.
- B27. Pagrindinis pelnas, tenkantis vienai akcijai, kiekvieną lyginamąjį laikotarpį prieš įsigijimo datą, pateiktą konsoliduotose finansinėse ataskaitose, po atvirkštinio įsigijimo turi būti apskaičiuotas padalijant:
- a) įteisinto įsigyjamą ūkio subjekto pelną arba nuostolius, kiekvieną iš tų laikotarpių priskiriamus paprastiesiems akcininkams, iš
  - b) įteisinto įsigyjamą ūkio subjekto išleistų paprastųjų akcijų istorinio svertinio vidurkio, padauginto iš įsigijimo sutartyje nustatyto mainų koeficiento.

**TAM TIKRO ĮSIGYTO TURTO IR PRISIIMTŲ ĮSIPAREIGOJIMŲ PRIPAŽINIMAS (10–13 STRAIPSNŲ TAIKYMAS)****Veiklos nuoma**

- B28. Įsigyjantis ūkio subjektas neturi pripažinti jokio turto arba įsipareigojimų, susijusių su veiklos nuoma, kurioje įsigyjamą ūkio subjektas yra nuomininkas, išskyrus B29 ir B30 straipsnių reikalavimus.
- B29. Įsigyjantis ūkio subjektas turi nustatyti, ar kiekvienos veiklos nuomos, kurioje įsigyjamą ūkio subjektas yra nuomininkas, sąlygos yra palankios ar nepalankios. Įsigyjantis ūkio subjektas turi pripažinti nematerialųjį turtą, jeigu veiklos nuomos sąlygos yra palankios, atsižvelgiant į rinkos sąlygas, ir pripažinti įsipareigojimus, jei sąlygos yra nepalankios, atsižvelgiant į rinkos sąlygas. B42 straipsnyje pateikiamos turto, susijusio su veiklos nuoma, kur įsigyjamą ūkio subjektas yra nuomotojas, tikrosios vertės nustatymo įsigijimo datą rekomendacijos.
- B30. Identifikuojamas nematerialusis turtas gali būti susietas su veiklos nuoma, kuri gali būti įrodoma rinkos dalyvių pasiryžimu mokėti nuomos kainą, net jeigu ji atitinka rinkos sąlygas. Pavyzdžiui, vartų nuoma oro uoste arba mažmeninės prekybos ploto nuoma pagrindinėje prekybos vietoje galėtų suteikti patekimą į rinką arba kitą būsimą ekonominę naudą, kuri vertinama kaip identifikuojamas nematerialusis turtas, pavyzdžiui, kaip ryšiai su klientais. Tokioje situacijoje įsigyjantis ūkio subjektas turi pripažinti susijusį identifikuojamą nematerialųjį turtą pagal B31 straipsnį.

**Nematerialusis turtas**

- B31. Įsigyjantis ūkio subjektas turi pripažinti, atskirai nuo prestižo, identifikuojamą nekilnojamąjį turtą, įsigytą verslo jungimo metu. Nematerialusis turtas yra identifikuojamas, jeigu atitinka arba atskiriamumo kriterijų, arba sutartinį-juridinį kriterijų.
- B32. Sutartinį-juridinį kriterijų atitinkantis nematerialusis turtas identifikuojamas, net jei turtas negali būti perleidžiamas arba atskiriamas nuo įsigyjamą ūkio subjekto arba nuo kitų teisių bei prievolių. Pavyzdžiui:
- a) įsigyjamą ūkio subjektas nuomoja gamyklą pagal veiklos nuomos sutartį, kurios sąlygos yra palankios atsižvelgiant į rinkos sąlygas. Nuomos sąlygos aiškiai draudžia perleisti nuomą (pardavimo arba subnuomos būdu). Suma, kuria nuomos sąlygos yra palankios, palyginti su dabartiniais rinkos sandoriais, kurių objektai yra tokie patys arba panašūs, yra nematerialusis turtas, atitinkantis sutartinį-juridinį kriterijų, pripažintinas atskirai nuo prestižo, net jei įsigyjantis ūkio subjektas negali parduoti arba kitaip perleisti nuomos sutarties.
  - b) įsigyjamą ūkio subjektas valdo atominę elektrinę. Tos elektrinės naudojimo licencija yra nematerialusis turtas, atitinkantis sutartinį-juridinį kriterijų, siekiant pripažinti atskirai nuo prestižo, net jei įsigyjantis ūkio subjektas negali parduoti arba perleisti jos atskirai nuo įsigytos elektrinės. Įsigyjantis ūkio subjektas gali pripažinti veiklos licencijos tikrąją vertę ir elektrinės tikrąją vertę kaip vieną turtą finansinės atskaitomybės tikslais, jeigu to turto naudingo tarnavimo laikas yra panašus.

- c) įsigyjamas ūkio subjektas turi technologijos patentą. Jis licencijavo tą patentą kitiems išskirtinai naudoti ne vidaus rinkoje ir už tai jam atiteks nustatyto procentinio dydžio užsienyje gausimo pelno dalis. Ir technologijos patentas, ir susijusi licencinė sutartis atitinka sutartinį-juridinį kriterijų, taikomą norint pripažinti atskirai nuo prestižo, net jei patento ir susijusios licencinės sutarties pardavimas arba mainymas atskirai vienas nuo kito būtų nepraktiškas.
- B33. Atskiriamumo kriterijus reiškia, kad įsigytas nekilnojamasis turtas gali būti atskirtas nuo įsigyjamo ūkio subjekto ir parduotas, perleistas, licencijuotas, išnuomotas arba išmainytas atskirai arba kartu su susijusia sutartimi, identifikuojamu turtu arba įsipareigojimu. Nematerialusis turtas, kurį įsigyjantis ūkio subjektas galėtų parduoti, licencijuoti arba kitaip iškeisti į ką nors kita vertinga, atitinka atskiriamumo kriterijų, net jei įsigyjantis ūkio subjektas neketina jo parduoti, licencijuoti arba kitaip iškeisti. Įsigytas nematerialusis turtas atitinka atskiriamumo kriterijų, jei yra to turto tipo arba panašaus tipo mainų sandorių įrodymų, net jei tie sandoriai yra reti ir nepaisant to, ar įsigyjantis ūkio subjektas juose dalyvauja. Pavyzdžiui, klientų ir prenumeratorių sąrašai yra dažnai licencijuojami ir todėl atitinka atskiriamumo kriterijų. NET jei įsigyjamas ūkio subjektas tiki, kad jo klientų sąrašų charakteristikos skiriasi nuo kitų klientų sąrašų, faktas, kad klientų sąrašai dažnai licencijuojami, paprastai reiškia, kad įsigytas klientų sąrašas atitinka atskiriamumo kriterijų. Tačiau verslo jungimo metu įsigytas klientų sąrašas neatitiktų atskiriamumo kriterijaus, jei konfidencialumo arba kitų sutarčių sąlygos draustų ūkio subjektui parduoti, nuomoti arba kitaip keistis informacija apie jo klientus.
- B34. Nematerialusis turtas, kuris nėra atskiriamas nuo įsigyjamo ūkio subjekto arba sujungtojo ūkio subjekto, atitinka atskiriamumo kriterijų, jei yra atskiriamas kartu su susijusia sutartimi, identifikuojamu turtu arba įsipareigojimu. Pavyzdžiui:
- a) rinkos dalyviai apsieičia depozitų įsipareigojimais ir susijusiu depozitoriaus ryšių nematerialiuoju turtu stebimuose mainų sandoriuose. Todėl įsigyjantis ūkio subjektas turėtų pripažinti depozitoriaus ryšių nematerialųjį turtą atskirai nuo prestižo.
- b) įsigyjamas ūkio subjektas valdo registruotąjį prekės ženklą ir dokumentuotas bet nepatentuotas technines žinias, naudotas prekės ženklą turinčiam produktui gaminti. Norėdamas perleisti prekės ženklo nuosavybę, savininkas taip pat turi perleisti visa kita, ko naujam savininkui gali reikėti norint gaminti produktą arba teikti paslaugą, neatskiriamą nuo ankstesnio savininko produkto arba paslaugos. Kadangi nepatentuotos techninės žinios turi būti atskirtos nuo įsigyjamo ūkio subjekto arba sujungtojo ūkio subjekto ir parduotos, jei parduodamas susijęs prekės ženklas, jos atitinka atskiriamumo kriterijų.

*Pakartotiniai įgytos teisės*

- B35. Verslo jungimo metu įsigyjantis ūkio subjektas gali pakartotinai įsigyti teisę, kuri anksčiau buvo suteikta įsigyjamam ūkio subjektui naudoti vieną arba daugiau įsigyjancio ūkio subjekto pripažinto arba nepripažinto turto vienetų. Tokių teisių pavyzdžiams priskiriama teisė naudoti įsigyjancio ūkio subjekto prekės vardą pagal frančizės sutartį arba teisė naudoti įsigyjancio ūkio subjekto technologiją pagal technologijos licencijavimo sutartį. Pakartotinai įgyta teisė yra identifikuojamas nematerialusis turtas, kurį įsigyjantis ūkio subjektas pripažįsta atskirai nuo prestižo. 29 straipsnyje pateikiamos pakartotiniai įgytos teisės vertinimo rekomendacijos, o 55 straipsnyje pateikiamos pakartotiniai įgytos teisės vėlesnės apskaitos rekomendacijos.
- B36. Jeigu sutarties sąlygos, leidžiančios pakartotinai įgyti teisę, yra palankios arba nepalankios, atsižvelgiant į dabartinių rinkos sandorių, kurių objektai tokie patys arba panašūs, sąlygas, įsigyjantis ūkio subjektas turi pripažinti susitarimo pelną arba nuostolius. B52 straipsnyje pateikiamos to susitarimo pelno arba nuostolių vertinimo rekomendacijos.

*Sukaupta darbo jėga ir kiti neidentifikuojami objektai*

- B37. Įsigyjantis ūkio subjektas į prestižą įtraukia įsigyto nematerialiojo turto, kuris neidentifikuojamas įsigijimo datą, vertę. Pavyzdžiui, įsigyjantis ūkio subjektas gali priskirti vertę esamai sukauptai darbo jėgai, kuri yra esama darbuotojų grupė, leidžianti įsigyjanciam ūkio subjektui toliau vykdyti įsigyto verslo veiklą nuo įsigijimo datos. Sukaupta darbo jėga nėra kvalifikuotos darbo jėgos intelektinis kapitalas – (dažnai specializuotos) žinios ir patirtis, kurią įsigyjamo ūkio subjekto darbuotojai atsineša į darbą. Kadangi sukaupta darbo jėga nėra identifikuojamas turtas, pripažįstamas atskirai nuo prestižo, bet kokia jai priskirta vertė yra įtraukiama į prestižą.
- B38. Įsigyjantis ūkio subjektas į prestižą taip pat įtraukia bet kokią vertę, priskirtą objektams, kurie nepriskiriami turtui įsigijimo datą. Pavyzdžiui, įsigyjantis ūkio subjektas galėtų priskirti vertę galimoms sutartims, dėl kurių įsigyjamas ūkio subjektas derasi su būsimais naujais klientais įsigijimo datą. Kadangi tos galimos sutartys nėra turtas įsigijimo datą, įsigyjantis ūkio subjektas nepripažįsta jų atskirai nuo prestižo. Įsigyjantis ūkio subjektas vėliau neturėtų pergrupuoti tų sutarčių vertės iš prestižo į įvykius, kurie įvyksta po įsigijimo datos. Tačiau įsigyjantis ūkio subjektas turėtų įvertinti įvykių, įvykstančių netrukus po įsigijimo, faktus ir aplinkybes, kad nustatytų, ar atskirai pripažįstamas nematerialusis turtas egzistavo įsigijimo datą.

- B39. Po pirminio pripažinimo įsigyjantis ūkio subjektas apskaito nematerialųjį turtą, įsigytą verslo jungimo metu, pagal 38-ojo TAS *Nematerialusis turtas* nuostatas. Tačiau, kaip aprašyta 38-ojo TAS 3 straipsnyje, kai kurio įsigyto nematerialiojo turto apskaita po pirminio pripažinimo yra aprašyta kituose TFAS.
- B40. Identifikavimo kriterijai nustato, ar nematerialusis turtas yra pripažįstamas atskirai nuo prestižo. Tačiau kriterijai nepateikia nei nematerialiojo turto tikrosios vertės nustatymo rekomendacijų, nei apriboja prielaidas, taikomas nustatant nematerialiojo turto tikrąją vertę. Pavyzdžiui, įsigyjantis ūkio subjektas turėtų atsižvelgti į prielaidas, į kurias vertindami tikrąją vertę atsižvelgtų rinkos dalyviai, kaip antai būsimų sutarčių atnaujinimų lūkesčiai. Patys atnaujinimai neturi atitikti identifikavimo kriterijų. (Tačiau žr. 29 straipsnį, kuriame nustatyta tikrosios vertės nustatymo principo išimtis pakartotinai įgytomis teisėmis, pripažintoms verslo jungimo metu.) 38-ojo TAS 36 ir 37 straipsniuose pateikiama rekomendacijų, kaip nustatyti, ar nematerialusis turtas turėtų būti jungiamas į vieną apskaitos grupę su kitu nematerialiuoju arba materialiuoju turtu.

#### TAM TIKRO IDENTIFIKUOJAMO TURTO IR NEKONTROLIUOJAMOS DALIES ĮSIGYJAMAME ŪKIO SUBJEKTE VERTINIMAS (18 IR 19 STRAIPSNIŲ TAIKYMAS)

##### **Turtas su neapibrėžtaisiais pinigų srautais (vertės pataisos)**

- B41. Įsigyjantis ūkio subjektas neturi pripažinti atskiros vertės pataisos (įsigijimo datą verslo jungimo metu įsigytam turtui), kuri nustatoma pagal tikrąsias vertes įsigijimo datą, nes būsimų pinigų srautų neapibrėžtumo poveikis yra įtrauktas į tikrosios vertės nustatymą. Pavyzdžiui, kadangi šiame TFAS reikalaujama, kad įsigyjantis ūkio subjektas įvertintų įgytas gautinas sumas, įskaitant paskolas, jų tikrosiomis vertėmis įsigijimo datą, įsigyjantis ūkio subjektas nepripažįsta atskiros vertės pataisos sutartiniais pinigų srautams, dėl kurių manoma, kad tą datą nebus surinkti.

##### **Turtas, kuriam taikoma veiklos nuoma, kur įsigyjamas ūkio subjektas yra nuomotojas**

- B42. Nustatydamas turto, pvz., pastato arba patento, kuriam taikoma veiklos nuoma, kur įsigyjamas ūkio subjektas yra nuomotojas, tikrąją vertę įsigijimo datą, įsigyjantis ūkio subjektas turi atsižvelgti į nuomos sąlygas. Kitaip sakant, įsigyjantis ūkio subjektas nepripažįsta atskiros turto arba įsipareigojimo, jei veiklos nuomos sąlygos yra palankios arba nepalankios, lyginant su rinkos sąlygomis, kaip reikalaujama B29 straipsnyje dėl nuomos, kur įsigyjamas ūkio subjektas yra nuomininkas.

##### **Turtas, kurio įsigyjantis ūkio subjektas neketina naudoti arba naudotų kitokiu būdu nei kiti rinkos dalyviai**

- B43. Dėl konkurencijos arba kitų priežasčių įsigyjantis ūkio subjektas gali ketinti nenaudoti įsigyto turto, pavyzdžiui, tyrimams ir plėtrai skirto nematerialiojo turto, arba gali ketinti naudoti turtą kitu būdu nei naudotų kiti rinkos dalyviai. Nepaisant to, įsigyjantis ūkio subjektas turi nustatyti turto tikrąją vertę, atsižvelgdamas į tai, kaip jį naudoja kiti rinkos dalyviai.

##### **Nekontroliuojama dalis įsigyjamame ūkio subjekte**

- B44. Šis TFAS leidžia įsigyjantiems ūkio subjektams įvertinti nekontroliuojamą dalį įsigyjamame ūkio subjekte tikrąją vertę įsigijimo datą. Kartais įsigyjantis ūkio subjektas galės nustatyti nekontroliuojamos dalies tikrąją vertę įsigijimo datą, remdamasis nuosavybės dalių, kurios nepriklauso įsigyjantiems ūkio subjektams, aktyviosios rinkos kainomis. Tačiau kitomis aplinkybėmis nuosavybės dalių kaina aktyviojoje rinkoje gali būti nežinoma. Tokiose situacijose įsigyjantis ūkio subjektas nustatytą nekontroliuojamos dalies tikrąją vertę taikydamas kitus vertinimo būdus.
- B45. Įsigyjantį ūkio subjekto dalies įsigyjamame ūkio subjekte ir nekontroliuojamos dalies, tenkančios vienai akcijai, tikrosios vertės gali skirtis. Pagrindinis skirtumas veikiausiai yra įsigyjantį ūkio subjekto dalies įsigyjamame ūkio subjekte valdymo premijos įtraukimas į akcijai tenkančią tikrąją vertę arba, priešingai, diskonto įtraukimas dėl valdymo trūkumo (taip pat vadinama mažumos diskontu) nekontroliuojamos dalies akcijai tenkančioje tikrojoje vertėje.

## PRESTIŽO ARBA PELNO VERTINIMAS PERKANT PIGIAU NEI RINKOS KAINA

**Įsigyjancio ūkio subjekto dalies įsigyjamame ūkio subjekte tikrosios vertės įsigijimo datą vertinimas taikant vertinimo būdus (33 straipsnio taikymas)**

- B46. Verslo jungime, kuris atliktas neperleidžiant atlygio, įsigyjantis ūkio subjektas turi pakeisti savo dalies įsigyjamame ūkio subjekte tikrąją vertę įsigijimo datą, atsižvelgdamas į atlygio, perleisto įvertinti prestižą arba pelną perkant pigiau nei rinkos kaina, tikrąją vertę įsigijimo datą (žr. 32–34 straipsnius). Įsigyjantis ūkio subjektas turėtų įvertinti savo dalies įsigyjamame ūkio subjekte tikrąją vertę įsigijimo datą, taikydamas vieną arba daugiau vertinimo būdų, kurie yra tinkami esamomis aplinkybėmis ir kuriems yra pakankamai duomenų. Jeigu taikomas daugiau kaip vienas vertinimo būdas, įsigyjantis ūkio subjektas turėtų įvertinti būdų rezultatus, apsvarstydamas taikytų įvesčių svarbą ir patikimumą bei turimų duomenų apimtį.

**Specialūs atlygiai įsigijimo metodą taikant kolektyvinio investavimo ūkio subjektų jungimams (33 straipsnio taikymas)**

- B47. Kai sujungiami du kolektyvinio investavimo ūkio subjektai, nuosavybės arba narių dalių įsigyjamame ūkio subjekte tikrąją vertę (arba įsigyjamo ūkio subjekto tikrąją vertę) galima įvertinti patikimiau nei narių dalių, kurias perleido įsigyjantis ūkio subjektas, tikrąją vertę. Tokioje situacijoje 33 straipsnyje reikalaujama, kad įsigyjantis ūkio subjektas nustatytų prestižo sumą naudodamas įsigyjamo ūkio subjekto nuosavybės dalių tikrąją vertę įsigijimo datą, o ne įsigyjancio ūkio subjekto nuosavybės dalių, kurios perleidžiamos kaip atlygis, tikrąją vertę įsigijimo datą. Be to, įsigyjantis ūkio subjektas, jungiant kolektyvinio investavimo ūkio subjektus, turi pripažinti įsigyjamo ūkio subjekto grynąjį turtą kaip tiesioginį kapitalo arba nuosavybės papildymą savo finansinės būklės ataskaitoje, o ne kaip nepaskirstytojo pelno papildymą; ataskaita yra nuosekli kitų nuosavybės tipų, kuriems taikomas įsigijimo metodas, atžvilgiu.
- B48. Nors daug kuo panašūs į kitus verslus, kolektyvinio investavimo ūkio subjektai turi skirtingų ypatybių, kurios visų pirma atsiranda dėl to, kad jų nariai yra ir klientai, ir savininkai. Kolektyvinio investavimo ūkio subjektų nariai paprastai tikisi naudos iš savo narystės, dažnai sumažintų mokesčių už prekes ir paslaugas arba nuo pirkimų priklausančių dividendų pavidalu. Nuo pirkimų priklausančių dividendų dalies paskirstymas kiekvienam nariui dažnai yra pagrįstas verslo veiklos, kurią narys vykdo su kolektyvinio investavimo ūkio subjektu per metus, apimties.
- B49. Į kolektyvinio investavimo ūkio subjekto tikrosios vertės nustatymą turėtų būti įtrauktos prielaidos dėl rinkos dalyvių požiūrio į būsimą narių naudą, taip pat kitos svarbios prielaidos dėl rinkos dalyvių požiūrio į kolektyvinio investavimo ūkio subjektą. Pavyzdžiui, kolektyvinio investavimo ūkio subjekto tikrajai vertei nustatyti gali būti taikomas pinigų srauto modelis. Pinigų srauto modelyje naudojami pinigų srautai turėtų būti pagrįsti numatomais kolektyvinio investavimo ūkio subjekto pinigų srautais, kurie, tikėtina, parodys nariui naudingus sumažinimus, pvz., mažesnius mokesčius už prekes ir paslaugas.

## NUSTATYMAS, KAS YRA VERSLO JUNGIMO SANDORIO DALIS (51 IR 52 STRAIPSNIŲ TAIKYMAS)

- B50. Įsigyjantis ūkio subjektas turėtų apsvarstyti veiksnius, kurie nėra nei nesuderinami, nei suderinami, norėdamas nustatyti, ar sandoris yra apsikeitimo siekiant gauti įsigyjamą ūkio subjektą dalis, ar tai atskiras sandoris, nepriklausantis verslo jungimui:
- a) **sandorio priežastys** – priežasčių, kodėl jungimo šalys (įsigyjantis ūkio subjektas ir įsigyjamas ūkio subjektas, jų savininkai, direktoriai ir vadovai bei jų agentai), sudarančios tam tikrą sandorį arba susitarimą, supratimas gali padėti išsiaiškinti, ar tai perleidžiamo atlygio dalis ir įsigytas turtas arba prisiimti įsipareigojimai. Pavyzdžiui, jei sandoris sudaromas visų pirma įsigyjancio ūkio subjekto arba sujungtojo ūkio subjekto naudai, o ne įsigyjamo ūkio subjekto arba jo ankstesnių savininkų naudai, mažiau tikėtina, kad ta mokamos sandorio kainos dalis (ir viso susijusio turto arba įsipareigojimų) bus mainų siekiant įgyti įsigyjamą ūkio subjektą dalis. Atitinkamai, įsigyjantis ūkio subjektas apskaitytų tą dalį atskirai nuo verslo jungimo.
- b) **kas inicijavo sandorį** – supratimas, kas inicijavo sandorį, gali padėti suprasti, ar tai yra mainų siekiant įgyti įsigyjamą ūkio subjektą dalis. Pavyzdžiui, sandoris arba kitas įvykis, kurį inicijavo įsigyjantis ūkio subjektas, gali būti sudarytas siekiant būsimos ekonominės naudos įsigyjanciam ūkio subjektui arba sujungtajam ūkio subjektui, o įsigyjamas ūkio subjektas arba ankstesni jo savininkai naudos gautų mažai arba visai negautų. Antra vertus, mažiau tikėtina, kad įsigyjamo ūkio subjekto arba jo ankstesnių savininkų inicijuotas sandoris arba susitarimas duotų naudos įsigyjanciam ūkio subjektui arba sujungtajam ūkio subjektui; labiau tikėtina, kad tai verslo jungimo sandorio dalis.

- c) **sandorio laikas** – sandorio laikas gali padėti suprasti, ar tai mainų siekiant įgyti įsigyjamą ūkio subjektą dalis. Pavyzdžiui, įsigyjancio ūkio subjekto ir įsigyjamo ūkio subjekto sandoris, sudaromas per derybas dėl verslo jungimo sąlygų, gali būti sudaromas apsvarstant būsimą verslo jungimo ekonominę naudą įsigyjančiam ūkio subjektui arba sujungtąjam ūkio subjektui. Jei taip yra, tikėtina, kad įsigyjamas ūkio subjektas arba jo ankstesni savininkai iš sandorio gaus mažai naudos arba visai negaus, išskyrus naudą, kurią gaus kaip sujungtojo ūkio subjekto dalį.

**Efektyvus ankstesnių įsigyjancio ūkio subjekto ir verslo jungimo metu įsigyjamo ūkio subjekto ryšių vykdymas (52 straipsnio a punkto taikymas)**

- B51. Įsigyjantis ūkio subjektas ir įsigyjamas ūkio subjektas gali turėti ryšių, egzistavusių prieš apsvarstant verslo jungimą, vadinamų „ankstesniais ryšiais“. Ankstesni įsigyjancio ūkio subjekto ir įsigyjamo ūkio subjekto ryšiai gali būti sutartiniai (pavyzdžiui, tiekėjo ir kliento arba licencijos išdavėjo ir licencijos turėtojo) arba nesutartiniai (pavyzdžiui, ieškovo ir atsakovo).
- B52. Jei galiojantis verslo jungimas apima ankstesnius ryšius, įsigyjantis ūkio subjektas pripažįsta pelną arba nuostolius, įvertintus taip:
- a) susijusius su ankstesniais nesutartiniais ryšiais (pvz., teismo procesas) – tikrąja verte;
- b) susijusius su ankstesniais sutartiniais ryšiais – mažesniąja iš i ir ii punktų sumų:
- i) suma, kuria sutartis yra palanki arba nepalanki įsigyjancio ūkio subjekto požiūriu, lyginant su dabartinių rinkos sandorių dėl tų pačių arba panašių objektų sąlygomis. (Nepalanki sutartis yra tokia, kuri nepalanki dabartinių rinkos sąlygų atžvilgiu. Tai nebūtinai nepelninga sutartis, pagal kurią vykdančios prievolės neišvengiamos išlaidos, viršijančios tikėtiną ekonominę naudą);
- ii) visų sutartyje nustatytų atidėjinių atsiskaitymams, taikomiems sutarties šaliai, kuriai sutartis nepalanki, suma.

Jeigu ii punkto suma mažesnė nei i punkto suma, skirtumas įtraukiamas kaip verslo jungimo apskaitos dalis.

Pripažinto pelno arba nuostolių dalis iš dalies gali priklausyti nuo to, ar įsigyjantis ūkio subjektas anksčiau pripažino susijusį turtą arba išpareigojimus; todėl ataskaitoje pateiktas pelnas arba nuostoliai gali skirtis nuo sumos, apskaičiuotos taikant pirmiau pateiktus reikalavimus.

- B53. Ankstesni ryšiai gali būti sutartis, kurią įsigyjantis ūkio subjektas pripažįsta kaip pakartotinai įgytą teisę. Jeigu sutartyje yra sąlygų, kurios palankios arba nepalankios, lyginant su dabartinių rinkos sandorių kainų tokiems patiems arba panašioms objektams nustatymu, įsigyjantis ūkio subjektas pripažįsta, atskirai nuo verslo jungimo, efektyvaus sutarties vykdymo pelną arba nuostolius, nustatytus pagal B52 straipsnį.

**Susitarimai dėl neapibrėžtųjų mokėjimų darbuotojams arba parduodantiems akcininkams (52 straipsnio b punkto taikymas)**

- B54. Ar neapibrėžtųjų mokėjimų darbuotojams arba parduodantiems akcininkams susitarimai yra neapibrėžtasis atlygis verslo jungimo metu, ar atskiri sandoriai, priklauso nuo susitarimų pobūdžio. Vertinant susitarimo pobūdį gali būti naudinga suprasti priežastis, kodėl įsigijimo sutartyje yra atidėjinyms neapibrėžtiesiems mokėjimams, kas inicijavo susitarimą ir kada šalys sudarė susitarimą.
- B55. Jeigu nėra aišku, ar susitarimas dėl mokėjimo darbuotojams arba parduodantiems akcininkams yra mainų siekiant įgyti įsigyjamą ūkio subjektą dalis, ar tai atskiras, verslo jungimui nepriklausantis sandoris, įsigyjantis ūkio subjektas turėtų apsvarstyti tokius veiksnius:
- a) *Tolesnis įdarbinimas* – tolesnio parduodančių akcininkų, kurie tampa pagrindiniais darbuotojais, įdarbinimo sąlygos gali būti susitarimo dėl neapibrėžtojo atlygio esmė. Svarbios tolesnio įdarbinimo sąlygos gali būti įtrauktos į įdarbinimo sutartį, įsigijimo sutartį arba kurią nors kitą dokumentą. Susitarimas dėl neapibrėžtojo atlygio, kuriame mokėjimai automatiškai sustabdomi nutraukus įdarbinimą, yra kompensacija už paslaugas, teikiamas po sujungimo. Susitarimai, kuriuose įdarbinimo nutraukimas nedaro poveikio neapibrėžtiesiems mokėjimams, gali rodyti, kad neapibrėžtieji mokėjimai yra papildomas atlygis, o ne kompensacija.
- b) *Tolesnio įdarbinimo trukmė* – jeigu reikalaujamo įdarbinimo laikotarpis sutampa su neapibrėžtojo mokėjimo laikotarpiu arba yra ilgesnis, tai gali rodyti, kad neapibrėžtieji mokėjimai iš esmės yra kompensacija.
- c) *Kompensacijos lygis* – situacijos, kuriose darbuotojo kompensacijos, išskyrus neapibrėžtuosius mokėjimus, lygis yra pagrįstas, palyginti su kitais pagrindiniais sujungtojo ūkio subjekto darbuotojais, gali rodyti, kad neapibrėžtieji mokėjimai yra papildomas atlygis, o ne kompensacija.

- d) *Didėjantys mokėjimai darbuotojams* – jei parduodantys akcininkai, kurie netampa darbuotojais, gauna mažesnius neapibrėžtuosius mokėjimus, tenkančius vienai akcijai, palyginti su parduodančiais akcininkais, kurie tampa sujungtojo ūkio subjekto darbuotojais, tai gali rodyti, kad didėjanti neapibrėžtųjų mokėjimų parduodantiems akcininkams suma yra kompensacija.
- e) *Valdomų akcijų skaičius* – parduodančių akcininkų, kurie išlieka pagrindiniai darbuotojai, valdytų akcijų santykinis skaičius gali būti neapibrėžtojo atlygio susitarimo rodiklis. Pavyzdžiui, jeigu parduodantys akcininkai, kurie valdė iš esmės visas įsigyjamo ūkio subjekto akcijas, toliau lieka pagrindiniai darbuotojai, tai gali rodyti, kad susitarimas iš esmės yra pelno pasidalijimo susitarimas, skirtas atlyginti už paslaugas po sujungimo. Arba, jei parduodantys akcininkai, kurie toliau lieka pagrindiniai darbuotojai, valdo tik mažą skaičių įsigyjamo ūkio subjekto akcijų, o parduodantys akcininkai gauna tokią pačią neapibrėžtojo atlygio sumą, tenkančią vienai akcijai, tai gali rodyti, kad neapibrėžtieji mokėjimai yra papildomas atlygis. Taip pat turėtų būti atsižvelgta į šalims, susijusioms su parduodančiais akcininkais, kurie išlieka pagrindiniai darbuotojai, pvz., šeimos nariai, prieš įsigijimą priklausančios nuosavybės dalis.
- f) *Ryšys su vertinimu* – jei pirminis įsigijimo datą perleistas atlygis yra pagrįstas intervalo, nustatyto įsigyjamo ūkio subjekto vertinime, apatine dalimi, o neapibrėžta formulė yra susijusi su vertinimo principu, tai gali leisti manyti, kad neapibrėžtieji mokėjimai yra papildomas atlygis. Arba, jei neapibrėžtojo mokėjimo formulė yra suderinta su ankstesniais pelno dalijimosi susitarimais, tai gali leisti manyti, kad susitarimo esmė yra suteikti kompensaciją.
- g) *Atlygio nustatymo formulė* – formulė, naudota neapibrėžtam mokėjimui nustatyti, gali būti naudinga vertinant susitarimo esmę. Pavyzdžiui, jei neapibrėžtasis mokėjimas yra nustatytas remiantis įvairiomis pajamomis, tai gali leisti manyti, kad prievolė yra neapibrėžtasis atlygis verslo jungime, o ta formulė siekiama nustatyti arba patikrinti įsigyjamo ūkio subjekto tikrąją vertę. Priešingai, neapibrėžtasis mokėjimas, kuris yra nustatytas procentinis pajamų dydis, gali leisti manyti, kad prievolė darbuotojams yra pelno dalijimosi susitarimas, kuriuo siekiama atlyginti darbuotojams už suteiktas paslaugas.
- h) *Kiti susitarimai ir klausimai* – kitų susitarimų su parduodančiais akcininkais (pvz., susitarimai nekonkuruoti, vykdomos sutartys, konsultavimo ir turto nuomos sutartys) sąlygos ir neapibrėžtųjų mokėjimų pelno mokesčio traktavimas gali rodyti, kad neapibrėžtieji mokėjimai yra nepriskirtini atlygiui, kuris mokamas už įsigyjamą ūkio subjektą. Pavyzdžiui, ryšium su įsigijimu įsigyjantis ūkio subjektas galėtų sudaryti turto nuomos susitarimą su reikšmingu parduodančiu akcininku. Jeigu nuomos sutartyje nustatytos nuomos įmokos yra žymiai mažesnės už rinkos įmokas, kai kurie arba visi neapibrėžtieji mokėjimai nuomotojui (parduodantis akcininkas), kurių reikalaujama atskira neapibrėžtųjų įmokų sutartimi, gali būti iš esmės mokėjimai už naudojimąsi išnuomotu turtu, kurį įsigyjantis ūkio subjektas po sujungimo turėtų atskirai pripažinti savo finansinėse ataskaitose. Priešingai, jei nuomos sutartyje išnuomotam turtui yra nustatytos nuomos įmokos, atitinkančios rinkos sąlygas, susitarimas dėl neapibrėžtųjų įmokų parduodančiam akcininkui gali būti neapibrėžtasis atlygis verslo jungimo metu.

**Įsigyančio ūkio subjekto mokėjimo akcijomis premijos mainais už įsigyjamo ūkio subjekto darbuotojams mokamas premijas (52 straipsnio b punkto taikymas)**

B56. Įsigyjantis ūkio subjektas gali savo mokėjimo akcijomis premijas (pakeitimo premijas) iškeisti į įsigyjamo ūkio subjekto darbuotojų gaunamas premijas. Akcijų pasirinkimo sandorių arba kitų mokėjimo akcijomis premijų mainai kartu su verslo jungimu yra apskaitomi kaip akcijomis mokamų premijų modifikacijos pagal 2-ąją TFAS *Mokėjimas akcijomis*. Jeigu įsigyjantis ūkio subjektas yra įpareigotas pakeisti įsigyjamo ūkio subjekto premijas, visos arba dalis įsigyančio ūkio subjekto pakeitimo premijų turi būti įtrauktos nustatant atlygį, kuris perleidžiamas verslo jungimo metu. Įsigyjantis ūkio subjektas yra įpareigotas pakeisti įsigyjamo ūkio subjekto premijas, jeigu įsigyjamas ūkio subjektas arba jo darbuotojai turi galimybę išsireikalauti pakeitimą. Pavyzdžiui, šio reikalavimo taikymo tikslais įsigyjantis ūkio subjektas yra įpareigotas pakeisti įsigyjamo ūkio subjekto premijas, jeigu pakeitimo reikalauja:

- a) įsigijimo sutarties sąlygos;
- b) įsigyjamo ūkio subjekto premijų sąlygos; arba
- c) taikomi įstatymai arba taisyklės.

Kai kuriose situacijose įsigyjamo ūkio subjekto premijų mokėjimas gali baigtis kaip verslo jungimo pasekmė. Jeigu įsigyjantis ūkio subjektas pakeičia tas premijas net jeigu nėra įpareigotas tai daryti, visos pakeitimo premijos finansinėse ataskaitose po sujungimo turi būti pripažintos kaip kompensavimo išlaidos. Tuo norima pasakyti, kad jokia tų premijų rinkos priemonė neturi būti įtraukta nustatant atlygį, perleistą verslo jungimo metu.



- B57. Siekdamas nustatyti pakeitimo premijos, kuri yra atlygio, perleidžiamo už įsigyjamą ūkio subjektą, dalis, dydį ir dalį, kuri yra kompensacija už paslaugas po sujungimo, įsigyjantis ūkio subjektas turi įvertinti savo paties mokamas pakeitimo premijas ir įsigyjamo ūkio subjekto premijas įsigijimo datą pagal 2-ąją TFAS. Pakeitimo premijos, kuri yra atlygio, perleidžiamo mainais už įsigyjamą ūkio subjektą, rinkos priemonės dalis, dydis lygus įsigyjamo ūkio subjekto premijos, kuri priskiriama paslaugoms prieš sujungimą, daliai.
- B58. Pakeitimo premijos dalis, priskiriama paslaugoms prieš sujungimą, yra įsigyjamo ūkio subjekto premijos rinkos priemonė, padauginta iš pasibaigusio teisių suteikimo laikotarpio dalies koeficiento iki didesnio iš šių dviejų laikotarpių: viso teisių suteikimo laikotarpio arba pirminio įsigyjamo ūkio subjekto premijos teisių suteikimo laikotarpio. Teisių suteikimo laikotarpis yra laikotarpis, per kurį turi būti įvykdytos visos nustatytos teisių suteikimo sąlygos. Teisių suteikimo sąlygos yra apibrėžtos 2-jame TFAS.
- B59. Nesuteiktos pakeitimo premijos, priskirtinos paslaugoms po sujungimo, todėl finansinėse ataskaitose po sujungimo pripažintos kaip kompensavimo išlaidos, dalis yra lygi visai pakeitimo premijos rinkos priemonei, atėmus sumą, priskirtą paslaugoms prieš sujungimą. Todėl įsigyjantis ūkio subjektas visą pakeitimo premijos rinkos priemonės perviršį, palyginti su įsigyjamo ūkio subjekto premijos rinkos priemone, priskiria paslaugoms po sujungimo ir tą perviršį finansinėse ataskaitose po sujungimo pripažįsta kaip kompensavimo išlaidas. Įsigyjantis ūkio subjektas turi dalį pakeitimo premijos priskirti paslaugoms po sujungimo, jeigu jos reikalingos, nepaisant to, ar darbuotojai suteikė visas paslaugas, reikalingas jų įsigyjamo ūkio subjekto premijoms suteikti prieš įsigijimo datą.
- B60. Pakeitimo premijos, į kurią nesuteiktos teisės, dalis, priskirtina paslaugoms prieš sujungimą, taip pat dalis, priskirtina paslaugoms po sujungimo, turi rodyti geriausią įmanomą pakeitimo premijų, kurias tikimasi suteikti, skaičių. Pavyzdžiui, jeigu pakeitimo premijos, priskirtos paslaugoms prieš sujungimą, dalies rinkos priemonė yra 100 PV, o įsigyjantis ūkio subjektas tikisi, kad bus suteikta tik 95 % premijos, į atlygį, kuris perleidžiamas verslo jungimo metu, įtraukta suma yra 95 PV. Numatomo pakeitimo premijų, kurias ketinama suteikti, skaičiaus pokyčiai rodomi kompensavimo išlaidose tų ataskaitinių laikotarpių, kuriuose įvyksta pokyčiai arba praradimas – ne kaip atlygio, kuris perleidžiamas verslo jungimo metu, koregavimai. Panašiai ir kitų įvykių, pvz., modifikacijų arba premijų su efektyvumo sąlygomis pasekmių poveikiai, pasireiškiantys po įsigijimo datos, apskaitomi pagal 2-ąją TFAS nustatant kompensavimo išlaidas tam ataskaitiniam laikotarpiui, kurį įvyksta įvykis.
- B61. Tie patys pakeitimo premijos, priskirtinos paslaugoms prieš sujungimą ir po sujungimo, dalių nustatymo reikalavimai taikomi nepaisant to, ar pakeitimo premija grupuojama kaip išipareigojimas, ar kaip nuosavybės priemonė pagal 2-ojo TFAS nuostatas. Visi premijų, grupuojamų kaip išipareigojimai po įsigijimo datos, rinkos priemonės pokyčiai ir susiję pelno mokesčio poveikiai pripažįstami įsigyjancio ūkio subjekto finansinėse ataskaitose po sujungimo tą ataskaitinį laikotarpį (-ius), kai įvyksta pokyčiai.
- B62. Pelno mokesčio poveikiai akcijomis mokamoms pakeitimo premijoms turi būti pripažįstami pagal 12-ąją TAS *Pelno mokesčiai*.

KITI TFAS, KURIUOSE PATEIKIAMOS REKOMENDACIJOS DĖL VĖLESNIO VERTINIMO IR APSKAITOS (54 STRAIPSNIO TAIKYMAS)

- B63. Kitų TFAS, kuriuose pateikiamos rekomendacijos dėl vėlesnio verslo jungimo metu įsigyto turto ir prisiimtų arba gautų išipareigojimų nustatymo ir apskaitos, pavyzdžiai:
- 38-ajame TAS aprašoma identifikuojamo nematerialiojo turto, įsigyto verslo jungimo metu, apskaita. Įsigyjantis ūkio subjektas įvertina prestižą pagal sumą, pripažintą įsigijimo datą, iš kurios atimami visi sukaupti vertės sumažėjimo nuostoliai. 36-ajame TAS *Turto vertės sumažėjimas* aprašyta vertės sumažėjimo nuostolių apskaita.
  - 4-ajame TAS *Draudimo sutartys* pateikiamos draudimo sutarties, įgytos verslo jungimo metu, vėlesnės apskaitos rekomendacijos.
  - 12-ajame TAS aprašoma vėlesnė atidėtųjų mokesčių turto (įskaitant nepripažintą atidėtųjų mokesčių turtą) ir verslo jungimo metu įgytų išipareigojimų apskaita.
  - 2-ajame TFAS pateikiamos mokėjimo akcijomis pakeitimo premijų, kurias moka įsigyjantis ūkio subjektas, priskirtinų būsimoms darbuotojų paslaugoms, vėlesnio įvertinimo ir apskaitos rekomendacijos.
  - 27-ajame TAS (Tarptautinių apskaitos standartų valdybos pataisytame 2008 m.) pateikiamos patronuojancio ūkio subjekto nuosavybės dalies dukterinėje įmonėje po kontrolės igijimo pokyčių apskaitos rekomendacijos.

## ATSKLEIDIMAS (59 IR 61 STRAIPSNIŲ TAIKYMAS)

- B64. Siekdamas 59 straipsnyje nurodyto tikslo, įsigyjantis ūkio subjektas turi atskleisti nurodytą informaciją kiekvieno verslo jungimo, kuris įvyksta ataskaitinio laikotarpio metu, atveju:
- a) įsigyjamo ūkio subjekto pavadinimas ir aprašymas;
  - b) įsigijimo data;
  - c) įgytų nuosavybės priemonių, suteikiančių balsavimo teisę, procentinė dalis;
  - d) pagrindinės verslo jungimo priežastys ir aprašymas, kaip įsigyjantis ūkio subjektas įgijo įsigyjamo ūkio subjekto kontrolę;
  - e) kokybinis veiksmų, sudarančių pripažintą prestižą, pvz., tikėtina sinergija sujungus įsigyjamo ūkio subjekto ir įsigijančio ūkio subjekto veiklą, nematerialusis turtas, kuris netinkamas atskirai pripažinti, arba kitų veiksmų aprašymas;
  - f) viso perleisto atlygio tikroji vertė įsigijimo datą ir kiekvienos pagrindinės atlygio klasės tikroji vertė įsigijimo datą, pvz.:
    - i) pinigai;
    - ii) kitas materialusis arba nematerialusis turtas, įskaitant įsigijančio ūkio subjekto verslą arba dukterinę įmonę;
    - iii) gauti įsipareigojimai, pavyzdžiui, įsipareigojimas mokėti neapibrėžtąjį atlygį; ir
    - iv) įsigijančio ūkio subjekto nuosavybės dalių, įskaitant išleistų ar išleistinų priemonių arba dalių skaičių, ir tų priemonių arba dalių tikrosios vertės nustatymo metodas;
  - g) neapibrėžto atlygio susitarimams ir kompensaciniam turtui:
    - i) įsigijimo datą pripažinta suma;
    - ii) susitarimo aprašymas ir mokėjimo sumos nustatymo pagrindas; ir
    - iii) rezultatų (nediskontuotų) intervalo įvertinimas arba, jeigu intervalo negalima įvertinti, faktas ir priežastys, kodėl intervalo negalima įvertinti. Jei didžiausia mokėjimo suma neribota, įsigyjantis ūkio subjektas turi tą faktą atskleisti;
  - h) įgytoms gautinoms sumoms:
    - i) gautinų sumų tikroji vertė;
    - ii) bendros pagal sutartį gautinos sumos; ir
    - iii) geriausias sutartinių pinigų srautų, kurių nesitikima surinkti, įvertinimas įsigijimo datą.

Informacija turi būti atskleidžiama pagal pagrindines gautinų sumų grupes, pvz., paskolos, tiesioginė finansinė nuoma ir bet kuri kita gautinų sumų grupė;
  - i) kiekvienai pagrindinei įsigyto turto arba prisiimtų įsipareigojimų grupei įsigijimo datą pripažintos sumos;
  - j) kiekvienam pagal 23 straipsnį pripažintam neapibrėžtam įsipareigojimui būtina informacija, kurios reikalaujama 37-ojo TAS *Atidėjiniai, neapibrėžtieji įsipareigojimai ir neapibrėžtasis turtas* 85 straipsnyje. Jeigu neapibrėžtasis įsipareigojimas nėra pripažintas, nes negalima patikimai nustatyti jo tikrosios vertės, įsigyjantis ūkio subjektas turi atskleisti:
    - i) informaciją, kurios reikalaujama 37-ojo TAS 86 straipsnyje; ir
    - ii) priežastis, kodėl įsipareigojimo negalima patikimai įvertinti;
  - k) visa prestižo suma, kurią tikimasi išskaičiuoti mokesčių tikslais;
  - l) sandoriams, kurie pripažinti atskirai nuo turto įsigijimo ir įsipareigojimų prisiėmimo verslo jungime pagal 51 straipsnį:
    - i) kiekvieno sandorio aprašymas;
    - ii) kaip įsigyjantis ūkio subjektas apskaito kiekvieną sandorį;
    - iii) kiekvienam sandoriui pripažintos sumos ir straipsnio eilutė finansinėse ataskaitose, kuriose pripažinta kiekviena suma; ir
    - iv) jeigu sandoris yra efektyvus ankstesnių ryšių vykdymas, metodas, taikytas atsiskaitymo sumai nustatyti;



- m) atskleidžiant I punkte reikalaujamą informaciją apie atskirai pripažintus sandorius, turi būti atskleidžiama su įsigijimu susijusių išlaidų suma ir, atskirai, tų sąnaudomis pripažintų išlaidų suma ir straipsnio eilutė arba bendrųjų pajamų ataskaitos eilutės, kuriose pripažintos tos sąnaudos. Taip pat turi būti atskleista visų išleidimo išlaidų, kurios nepripažintos kaip sąnaudos, suma ir tai, kaip jos buvo pripažintos;
- n) perkant pigiau nei rinkos kaina (žr. 34–36 straipsnius):
- i) bet kokio pelno, pripažinto pagal 34 straipsnį, suma ir straipsnio eilutė bendrųjų pajamų ataskaitoje, kurioje pripažintas pelnas; ir
  - ii) priežasčių, kodėl sandoris davė pelno, aprašymas;
- o) kiekvienam verslo jungimui, kur įsigyjantis ūkio subjektas turi mažiau kaip 100 % nuosavybės dalių įsigyjamame ūkio subjekte įsigijimo datą:
- i) nekontroliuojamos dalies įsigyjamame ūkio subjekte suma, pripažinta įsigijimo datą, ir tos sumos nustatymo pagrindas; ir
  - ii) kiekvienos tikrąja verte įvertintos nekontroliuojamos dalies įsigyjamame ūkio subjekte vertinimo būdai ir pagrindinio modelio įvestys, naudotos tai vertei nustatyti;
- p) etapais atliktame verslo jungime:
- i) įsigyjancio ūkio subjekto nuosavybės dalies įsigyjamame ūkio subjekte tikroji vertė prieš pat įsigijimo datą; ir
  - ii) bet kokio pelno arba nuostolių, pripažintų kaip įsigyjancio ūkio subjekto nuosavybės dalies įsigyjamame ūkio subjekte tikrosios vertės pakartotinio nustatymo rezultatas prieš verslo jungimą (žr. 42 straipsnį), suma ir straipsnio eilutė bendrųjų pajamų ataskaitoje, kurioje pripažintas tas pelnas arba nuostoliai;
- q) ši informacija:
- i) įsigyjamo ūkio subjekto pajamų ir pelno arba nuostolių sumos nuo įsigijimo datos, įtrauktos į konsoliduotą ataskaitinio laikotarpio bendrųjų pajamų ataskaitą; ir
  - ii) sujungtojo ūkio subjekto pajamos ir pelnas arba nuostoliai, gauti per dabartinį ataskaitinį laikotarpį taip, tarsi visų verslo jungimų, įvykdytų per metus, įsigijimo data būtų buvusi metinio ataskaitinio laikotarpio pradžios data.
- Jeigu bet kurios informacijos, kurios reikalaujama pagal šį skirsnį, atskleisti neįmanoma, įsigyjantis ūkio subjektas turi atskleisti tą faktą ir paaiškinti, kodėl tos informacijos atskleisti neįmanoma. Šiame TFAS vartojamo termino „neįmanoma“ reikšmė yra tokia pati kaip 8-ajame TAS *Apskaitos politika, apskaitinių įvertinimų keitimas ir klaidos*.

- B65. Dėl atskirų nereikšmingų verslo jungimų, kurie įvyksta per ataskaitinį laikotarpį ir yra reikšmingi bendrai, įsigyjantis ūkio subjektas turi atskleisti informaciją, kurios reikalaujama B64 straipsnio e–q punktuose.
- B66. Jeigu verslo jungimo įsigijimo data yra po ataskaitinio laikotarpio pabaigos, bet prieš finansinių ataskaitų paskelbimo įgaliojimo gavimą, įsigyjantis ūkio subjektas turi atskleisti informaciją, kurios reikalaujama B64 straipsnyje, nebent pirminė verslo jungimo apskaita yra nebaigta tuo metu, kai įgaliojama paskelbti finansines ataskaitas. Tokioje situacijoje įsigyjantis ūkio subjektas turi aprašyti, kokia informacija nebus atskleista, ir priežastis, kodėl jos negalima atskleisti.
- B67. Siekdamas 61 straipsnyje nurodyto tikslo, įsigyjantis ūkio subjektas turi atskleisti nurodytą informaciją kiekvieno reikšmingo verslo jungimo arba atskirų nereikšmingų verslo jungimų, kurie reikšmingi bendrai, atveju:
- a) jeigu verslo jungimo pirminė apskaita yra nebaigta (žr. 45 straipsnį) tam tikram turtui, išpareigojimams, nekontroliuojamoms dalims arba atlygio objektams ir todėl finansinėse verslo jungimo ataskaitose pripažintos sumos nustatytos tik laikinai:
    - i) priežastys, kodėl nebaigta verslo jungimo pirminė apskaita;
    - ii) turtas, išpareigojimai, nuosavybės dalys arba atlygio objektai, kurių pirminė apskaita nebaigta; ir
    - iii) bet kokio vertinimo laikotarpio koregavimų, pripažintų per ataskaitinį laikotarpį, pobūdis ir suma pagal 49 straipsnį;

- b) kiekvienam ataskaitiniam laikotarpiui po įsigijimo datos, kol ūkio subjektas gauna, parduoda arba kitaip netenka teisės į neapibrėžtojo atlygio turtą arba kol ūkio subjektas įvykdo neapibrėžtojo atlygio įsipareigojimą arba įsipareigojimas atšaukiamas ar nustoja galioti:
- i) bet kokie pripažintų sumų pokyčiai, įskaitant visus vykdant atsirandančius skirtumus;
  - ii) visi rezultatų (nediskontuotų) intervalo pokyčiai ir tų pokyčių priežastys; ir
  - iii) vertinimo būdai ir pagrindinio modelio įvestys, naudojamos neapibrėžtajam atlygiui įvertinti;
- c) dėl verslo jungime pripažintų neapibrėžtųjų įsipareigojimų išsilyjantis ūkio subjektas turi atskleisti informaciją, kurios reikalaujama 37-ojo TAS 84 ir 85 straipsniuose kiekvienai atidėjinių klasei;
- d) prestižo balansinių verčių ataskaitinio laikotarpio pradžioje ir pabaigoje suderinimas, atskirai parodant:
- i) bendrą sumą ir sukauptus vertės sumažėjimo nuostolius ataskaitinio laikotarpio pradžioje;
  - ii) papildomą prestižą, pripažintą per ataskaitinį laikotarpį, išskyrus prestižą, įtrauktą į perleidžiamą grupę, kuri įsigijimo metu atitinka kriterijus, kad būtų laikoma parduoti skirtu turtu pagal 5-ąjį TFAS *Ilgalaikis turtas, skirtas parduoti, ir nutraukta veikla*;
  - iii) koregavimus, atsirandančius per ataskaitinį laikotarpį dėl atidėtųjų mokesčių turto vėlesnio pripažinimo pagal 67 straipsnį;
  - iv) prestižą, įtrauktą į perleidžiamą grupę, grupuojamą kaip laikomą parduoti pagal 5-ąjį TFAS, ir prestižą, nepripažintą per ataskaitinį laikotarpį ir neįtrauktą į perleidžiamą grupę, grupuojamą kaip skirtą parduoti;
  - v) vertės sumažėjimo nuostolius, pripažintus per ataskaitinį laikotarpį pagal 36-ąjį TAS (36-jame TAS, be šio reikalavimo, reikalaujama atskleisti informaciją apie atsiperkamąją vertę ir prestižo vertės sumažėjimą);
  - vi) grynuosius valiutos keitimo skirtumus, susidarancius per ataskaitinį laikotarpį pagal 21-ąjį TAS *Užsienio valiutos kurso pasikeitimo įtaka*;
  - vii) visus kitus balansinės vertės pokyčius per ataskaitinį laikotarpį;
  - viii) bendrą sumą ir sukauptus vertės sumažėjimo nuostolius ataskaitinio laikotarpio pabaigoje;
- e) suma ir paaikškinimas viso per dabartinį ataskaitinį laikotarpį pripažinto pelno arba nuostolių:
- i) kurie susiję su dabartinį arba ankstesnį ataskaitinį laikotarpį įvykdyto verslo jungimo metu identifikuojamu įsigytu turtu arba prisiimtais įsipareigojimais; ir
  - ii) kurių dydis, pobūdis arba dažnumas yra toks, kad atskleidimas yra svarbus siekiant suprasti sujungtojo ūkio subjekto finansines ataskaitas.

PEREINAMOSIOS NUOSTATOS, TAIKOMOS VERSLO JUNGIMAMS, APIMANTIEMS TIK KOLEKTYVINIO INVES-TAVIMO ŪKIO SUBJEKTUS ARBA ATLIKTIEMS REMIANTIS TIK SUTARTIMI (66 STRAIPSNIO TAIKYMAS)

- B68. 64 straipsnyje nurodoma, kad šis TFAS perspektyviai taikomas verslo jungimams, kurių įsigijimo data sutampa su pirmo metinio ataskaitinio laikotarpio, prasidedančio 2009 m. liepos 1 d., pradžia arba yra vėlesnė. Leidžiama taikyti anksčiau. Tačiau ūkio subjektas šį TFAS turi taikyti tik nuo metinio ataskaitinio laikotarpio, kuris prasideda 2007 m. birželio 30 d. arba vėliau, pradžios. Jeigu ūkio subjektas taiko šį TFAS anksčiau nei nuo įsigaliojimo datos, jis turi atkleisti tą faktą ir tuo pačiu metu taikyti 27-ąjį TAS (Tarptautinių apskaitos standartų valdybos pataisytą 2008 m.).
- B69. Reikalavimas taikyti šį TFAS perspektyviai turi poveikį verslo jungimui, apimančiam tik kolektyvinio investavimo ūkio subjektus arba atliktam remiantis tik sutartimi, jei to verslo jungimo įsigijimo data yra ankstesnė nei šio TFAS taikymo pradžios data:
- a) *Grupavimas*. Ūkio subjektas turi toliau grupuoti ankstesnį verslo jungimą pagal ankstesnę ūkio subjekto apskaitos politiką, taikomą tokiems jungimams.
  - b) *Anksčiau pripažintas prestižas*. Pirmo metinio ataskaitinio laikotarpio, kurį taikomas šis TFAS, pradžioje balansinė prestižo vertė, atsirandanti dėl ankstesnio verslo jungimo, turi būti balansinė vertė tą datą pagal ankstesnę ūkio subjekto apskaitos politiką. Nustatydamas tą sumą, ūkio subjektas turi pašalinti bet kokios sukauptos to prestižo amortizacijos balansinę vertę ir atitinkamą prestižo sumažėjimą. Jokie kiti prestižo balansinės vertės koregavimai neturi būti atliekami.

- c) *Prestižas, anksčiau pripažintas kaip išskaitymas iš nuosavybės.* Ankstesnė ūkio subjekto apskaitos politika galėjo sąlygoti, kad prestižas, atsiradęs dėl ankstesnio verslo jungimo, pripažįstamas kaip išskaitymas iš nuosavybės. Tokioje situacijoje ūkio subjektas neturi pripažinti to prestižo kaip turto pirmo metinio ataskaitinio laikotarpio, kurį taikomas šis TFAS, pradžioje. Be to, ūkio subjektas neturi pripažinti pelnu arba nuostoliais jokios to prestižo dalies, kai perleidžia visą verslą, su kuriuo tas prestižas siejamas, ar jo dalį arba kai sumažėja pinigų kuriančio vieneto, su kuriuo prestižas siejamas, vertė.
- d) *Vėlesnė prestižo apskaita.* Nuo pirmojo metinio ataskaitinio laikotarpio, kurį taikomas šis TFAS, pradžios ūkio subjektas turi nutraukti prestižo, atsirandančio dėl ankstesnio verslo jungimo, amortizaciją ir patikrinti, ar nesumažėjo prestižo vertė pagal 36-ąjį TAS.
- e) *Anksčiau pripažintas neigiamas prestižas.* Ūkio subjektas, kuris ankstesnį verslo jungimą apskaitė taikdamas pirkimo metodą, galėjo pripažinti atidėtąjį kreditą savo dalies įsigyjamo ūkio subjekto identifikuojamo turto ir įsipareigojimų grynojoje tikrojoje vertėje perviršiui (kartais vadinama neigiamu prestižu). Jei taip, ūkio subjektas turi nutraukti to atidėtojo kredito balansinės vertės pripažinimą pirmojo metinio ataskaitinio laikotarpio, kurį taikomas šis TFAS, pradžioje su atitinkamu nepaskirstytojo pelno pradinio likučio koregavimu tą datą.
-

## C priedas

## Kitų TFAS pataisos

Šio priedo pataisos turi būti taikomos metiniams ataskaitiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2009 m. liepos 1 d. arba vėliau. Jei ūkio subjektas taiko šį TFAS ankstesniam ataskaitiniam laikotarpiui, tos pataisos turi būti taikomos ir tam ankstesniam ataskaitiniam laikotarpiui.

## 1-asis TFAS TARPTAUTINIŲ FINANSINĖS ATSKAITOMYBĖS STANDARTŲ TAIKYMAS PIRMĄ KARTĄ

C1. 1-asis TFAS taisomas taip, kaip nurodyta toliau.

14 straipsnis taisomas taip:

„14. Kai kurios iš anksčiau minėtų išimčių yra susijusios su tikrąja verte. Nustatydamas tikrąsias aptariamo turto arba išpareigojimo vertes pagal šį TFAS, ūkio subjektas turi taikyti A priede pateiktą tikrosios vertės apibrėžimą ir visas konkretesnes kitų TFAS rekomendacijas. Nustatytos tikrosios vertės turi atspindėti nustatymo metu buvusias sąlygas.“

Papildomas šiuo 471 straipsniu:

„471. 3-uoju TFAS (Tarptautinių apskaitos standartų valdybos persvarstytu 2008 m) pataisyti 14, B1 straipsniai B2 straipsnio f punktas ir B2 straipsnio g punktas. Ūkio subjektas turi taikyti tas pataisas metiniams ataskaitiniams laikotarpiams, kurie prasideda 2009 m. liepos 1 d arba vėliau. Jeigu ūkio subjektas taiko 3-ąjį TFAS (persvarstytą 2008 m.) ankstesniam ataskaitiniam laikotarpiui, pataisos taip pat turi būti taikomos ir tam ankstesniam laikotarpiui.“

B priedo B1 straipsnis, B2 straipsnio f punktas ir B2 straipsnio g punktas taisomi taip:

„B1. Pirmą kartą standartus taikantis ūkio subjektas gali pasirinkti ankstesniems verslo jungimams (verslo jungimams, kurie buvo atlikti iki TFAS taikymo pradžios datos) netaikyti 3-iojo TFAS *Verslo jungimai* retrospektyviai. Tačiau, jeigu pirmą kartą standartus taikantis ūkio subjektas pataiso kokį nors verslo jungimą taip, kad jis atitiktų 3-ąjį TFAS, jis turi pataisyti visus vėlesnius verslo jungimus ir nuo tos pačios datos taikyti 27-ąjį TAS (Tarptautinių apskaitos standartų valdybos pataisytą 2008 m.). Pavyzdžiui, jeigu pirmą kartą standartus taikantis ūkio subjektas pataiso verslo jungimą, kuris buvo atliktas 20X6 m. birželio 30 d., jis turi pataisyti visus verslo jungimus, atliktus nuo 20X6 m. birželio 30 d. iki TFAS taikymo pradžios datos, ir nuo 20X6 m. birželio 30 d. taip pat turi taikyti 27-ąjį TAS (pataisytą 2008 m.).

B2 (f) Jei anksčiau sujungiant verslą įsigytas turtas ar prisiimti išpareigojimai pagal anksčiau taikytus BAP nebuvo pripažinti, pagal TFAS sudarytoje pradinėje finansinės būklės ataskaitoje jų numatoma savikaina nėra lygi nuliui. Vietoj to, įsigyjantis ūkio subjektas savo konsoliduotoje finansinės būklės ataskaitoje turi pripažinti ir įvertinti taip, kaip pagal TFAS būtų reikalaujama juos parodyti įsigyjamo ūkio subjekto finansinės būklės ataskaitoje. Iliustruojame: jei įsigyjantis ūkio subjektas pagal anksčiau taikytus BAP nekapitalizavo finansinės nuomos, gautos iš ankstesnio verslo jungimo, jis šią nuomą kapitalizuoja savo konsoliduotose finansinėse ataskaitose, kaip 17-ajame TAS *Nuoma* reikalaujama, kad įsigyjamas ūkio subjektas tai atliktų savo finansinės būklės ataskaitoje, rengiamoje pagal TFAS. Panašiai, jeigu įsigyjantis ūkio subjektas pagal anksčiau taikytus BAP nepripažino neapibrėžtojo išpareigojimo, kuris dar egzistavo TFAS taikymo pradžios datą, įsigyjantis ūkio subjektas turi pripažinti neapibrėžtąjį išpareigojimą tą datą, nebent 37-asis TAS draustų jį pripažinti įsigyjamo ūkio subjekto finansinėse ataskaitose. Atvirkščiai, ...

B2 (g) Prestižo balansinė vertė pradinėje pagal TFAS sudarytoje finansinės būklės ataskaitoje turi būti jo balansinė vertė pagal anksčiau taikytus BAP TFAS taikymo pradžios datą po šių dviejų koregavimų:

i) ...

ii) [panaikinta]

iii) nepaisant ...“

## 2-asis TFAS MOKĖJIMAS AKCIJOMIS

C2. 2-asis TFAS taisomas taip, kaip nurodyta toliau.

5 straipsnis taisomas taip:

„5. Kaip nurodyta 2 straipsnyje, šis TFAS ... Panašiai atšaukimas, perkėlimas ar kitokie susitarimų dėl mokėjimo akcijomis pakeitimai dėl verslo jungimo ar kitokio nuosavybės restruktūrizavimo taip pat turi būti įtraukiami į apskaitą pagal šį TFAS. 3-ajame TFAS pateikiamos rekomendacijos, kaip nustatyti, ar per verslo jungimą išleistos nuosavybės priemonės yra atlygio, perleisto mainais į įsigyjamo ūkio subjekto kontrolę, dalis (todėl patenka į 3-ojo TFAS taikymo sritį), ar gaunamos mainais už pratęsimas paslaugas, kurios pripažįstamos laikotarpyje po verslo jungimo (todėl patenka į šio TFAS taikymo sritį).“

Papildomas šiuo 61 straipsniu:

„61. 3-uoju TFAS (Tarptautinių apskaitos standartų valdybos persvarstytu 2008 m.) pataisytas 5 straipsnis. Ūkio subjektas turi taikyti tą pataisą 2009 m. liepos 1 d. arba vėliau prasidedantiems metiniams ataskaitiniams laikotarpiams. Jeigu ūkio subjektas taiko 3-ąjį TFAS (persvarstytą 2008 m.) ankstesniam ataskaitiniam laikotarpiui, pataisa taip pat turi būti taikoma ir tam ankstesniam laikotarpiui.“

7-asis TFAS *FINANSINĖS PRIEMONĖS. ATSKLEIDIMAS*

C3. 7-asis TFAS taisomas taip, kaip nurodyta toliau.

3 straipsnio c punktas panaikinamas.

Papildomas šiuo 44B straipsniu:

„44B. 3-uoju TFAS (Tarptautinių apskaitos standartų valdybos persvarstytu 2008 m.) panaikintas 3 straipsnio c punktas. Ūkio subjektas turi taikyti tą pataisą metiniams ataskaitiniams laikotarpiams, kurie prasideda 2009 m. liepos 1 d. arba vėliau. Jeigu ūkio subjektas taiko 3-ąjį TFAS (persvarstytą 2008 m.) ankstesniam ataskaitiniam laikotarpiui, pataisa taip pat turi būti taikoma ir tam ankstesniam laikotarpiui.“

12-asis TAS *PELNO MOKESČIAI*

C4. 12-asis TAS taisomas taip, kaip nurodyta toliau.

Skyriaus „Tikslas“ 3 straipsnis taisomas taip:

**„Tikslas**

Šiame standarte ... Panašiai atidėtųjų mokesčių turto ir išpareigojimų pripažinimas verslo jungime daro įtaką prestižo, kuris atsiranda per tą verslo jungimą, sumai arba pripažintai pelno, gauto perkant pigiau nei rinkos kaina, sumai.“

18, 19, 21–22 ir 26 straipsniai taisomi taip:

„18. Laikinieji skirtumai atsiranda ir tada, kai:

a) identifikuojamas verslo jungimo metu išgytas turtas ir prisiimti išpareigojimai pripažįstami jų tikrosiomis vertėmis pagal 3-ąjį TFAS *Verslo jungimai*, bet lygiavertis koregavimas nėra atliekamas mokesčių tikslais (žr. 19 straipsnį);

b) ...

*Verslo jungimai*

19. Taikant ribotas išimtis, identifikuojamas verslo jungimo metu išgytas turtas ir prisiimti išpareigojimai pripažįstami jų tikrosiomis vertėmis įsigijimo datą. Laikinieji skirtumai ...

*Prestižas*

21. Prestižas, atsirandantis verslo jungimo metu, įvertinamas kaip a perviršis b atžvilgiu, kaip pateikta toliau:

a) nurodytų dalykų suma:

i) perleistas atlygis, įvertintas pagal 3-ąjį TFAS, kuriame paprastai reikalaujama įsigijimo datą buvusios tikrosios vertės;

ii) bet kokios nekontroliuojamos dalies išgyjamame ūkio subjekte suma, pripažinta pagal 3-ąjį TFAS; ir

iii) kai verslo jungimas atliekamas etapais – įsigijimo datą buvusi tikroji išgyjančio ūkio subjekto nuosavybės dalies išgyjamame ūkio subjekte vertė;

b) identifikuojamo išgyto turto ir prisiimtų išpareigojimų, įvertintų pagal 3-ąjį TFAS, grynosios sumos įsigijimo datą.

Daug mokesčių institucijų ...

- 21A. Atidėtųjų mokesčių įsipareigojimo, kuris nėra pripažintas, nes atsirado pirmą kartą pripažįstant prestižą, vėlesni sumažėjimai taip pat laikomi atsiradusiais pirmą kartą pripažįstant prestižą, todėl nėra pripažįstami pagal 15 straipsnio a punktą. Pavyzdžiui, jeigu verslo jungimo metu ūkio subjektas pripažįsta prestižą, kurio kaina yra 100 PV, o mokesčių bazė lygi nuliui, pagal 15 straipsnio a punktą ūkio subjektui draudžiama pripažinti atsirandantį atidėtųjų mokesčių įsipareigojimą. Jeigu ūkio subjektas vėliau priskiria prestižui vertės sumažėjimo nuostolius, lygius 20 PV, tuomet su prestižu susijusio apmokestinamo laikinojo skirtumo suma sumažinama nuo 100 iki 80 PV, kartu sumažėja ir nepripažinto atidėtųjų mokesčių įsipareigojimo vertė. Šis nepripažinto atidėtųjų mokesčių įsipareigojimo vertės sumažėjimas taip pat laikomas susijęs su prestižo pripažinimu pirmą kartą, todėl draudžiama pripažinti pagal 15 straipsnio a punktą.
- 21B. Tačiau su prestižu susijusiems apmokestinamiesiems laikiniams skirtumams atidėtųjų mokesčių įsipareigojimai yra pripažįstami tik tada, jeigu jie neatsiranda pirmą kartą pripažįstant prestižą. Pavyzdžiui, jeigu verslo jungimo metu ūkio subjektas pripažįsta prestižą, kurio kaina 100 PV, iš kurios kasmet, pradedant nuo įsigijimo metų, 20 % yra atskaičiuojama mokesčių reikmėms, tai prestižo mokesčių bazė pirminio pripažinimo metu yra lygi 100 PV, o įsigijimo metų pabaigoje – 80 PV. Jeigu prestižo balansinė vertė įsigijimo metų pabaigoje išlieka nepakitusi (100 PV), tada tų metų pabaigoje atsiranda apmokestinamas laikinasis skirtumas, lygus 20 PV. Kadangi ...

*Pirminis turto ar įsipareigojimo pripažinimas*

22. Laikinasis skirtumas gali atsirasti pirmą kartą pripažinus turtą ar įsipareigojimą, pavyzdžiui, jei turto savikainos dalis (ar visa savikaina) nebus išskaitoma skaičiuojant mokesčius. Tokio laikinojo skirtumo apskaitos metodas priklauso nuo sandorio, paskatinusio pirminį turto ar įsipareigojimo pripažinimą, pobūdžio:
- a) verslo jungimo metu ūkio subjektas pripažįsta bet koki atidėtųjų mokesčių įsipareigojimą arba turtą, ir tai daro įtaką prestižo arba pelno perkant pigiau nei rinkos kaina pripažinimo sumai (žr. 19 straipsnį);
- b) ...
26. Toliau pateikiami išskaitomųjų laikinųjų skirtumų, dėl kurių atsiranda atidėtųjų mokesčių turtas, pavyzdžiai:
- a) ...
- c) taikydamas ribotas išimtis, ūkio subjektas pripažįsta identifikuojamą verslo jungimo metu įsigytą turtą ir priiimtus įsipareigojimus jų tikrosiomis vertėmis įsigijimo datą. Kai įsigijimo datą pripažįstamas priiimtą įsipareigojimas, tačiau susijusios išlaidos nėra atimamos apskaičiuojant apmokestinamąjį pelną iki vėlesnio ataskaitinio laikotarpio, atsiranda išskaitomasis laikinasis skirtumas, sudarantis sąlygas atsirasti atidėtųjų mokesčių turtui. Atidėtųjų mokesčių turtas atsiranda ir tada, kai įsigyto identifikuojamo turto tikroji vertė yra mažesnė už jo mokesčių bazę. Abiem atvejais atsirandantis atidėtųjų mokesčių turtas turi įtakos prestižui (žr. 66 straipsnį); ir
- d) ...“

Po 31 straipsnio įtraukiama nauja antraštė ir 32A straipsnis:

„32. [Panaikinta]

*Prestižas*

- 32A. Jei prestižo, atsirandančio verslo jungimo metu, balansinė vertė yra mažesnė nei jo mokesčių bazė, dėl skirtumo atsiranda atidėtųjų mokesčių turtas. Atidėtųjų mokesčių turtas, atsirandantis per pirminį prestižo pripažinimą, turi būti pripažintas kaip verslo jungimo apskaitos dalis tiek, kiek yra tikėtina, jog bus apmokestinamo pelno, į kurį atsižvelgiant bus galima panaudoti išskaitomąjį laikinąjį skirtumą.“

66–68 straipsniai taisomi taip:

**„Iš verslo jungimo atsirandantis atidėtas mokestis**

66. Kaip paaiškinta 19 straipsnyje ir 26 straipsnio c punkte, jungiant verslą gali atsirasti laikinųjų skirtumų. Pagal 3-įjį TFAS ūkio subjektas pripažįsta visą atsirandantį atidėtųjų mokesčių turtą (tiek, kiek jis atitinka 24 straipsnyje išdėstytus pripažinimo kriterijus) ar atidėtųjų mokesčių įsipareigojimus kaip įsigijimo datą identifikuojamą turtą ir įsipareigojimus. Vadinasi, tas atidėtųjų mokesčių turtas ir atidėtųjų mokesčių įsipareigojimai daro poveikį prestižo arba pelno, gauto perkant pigiau nei rinkos kaina, kurį pripažįsta ūkio subjektas, sumai. Tačiau, remiantis 15 straipsnio a punktu, ūkio subjektas nepripažįsta atidėtųjų mokesčių įsipareigojimų, atsirandančių pripažįstant prestižą pirmą kartą.

67. Dėl verslo jungimo gali pasikeisti tikimybė, kad įsigyjantis ūkio subjektas realizuos prieš įsigijimą buvusį atidėtųjų mokesčių turtą. Įsigyjantis ūkio subjektas gali manyti, kad jis atgaus savo atidėtųjų mokesčių turtą, kuris nebuvo pripažintas prieš verslo jungimą. Pavyzdžiui, įsigyjantis ūkio subjektas gali panaudoti savo nepanaudotus mokesčių nuostolius įsigyjamo ūkio subjekto būsimo apmokestinamojo pelno užskaitai. Arba dėl verslo jungimo gali tapti mažai tikėtina, kad būsimas apmokestinamasis pelnas leis atgauti atidėtųjų mokesčių turtą. Tokiais atvejais įsigyjantis ūkio subjektas pripažįsta atidėtųjų mokesčių turto pokytį verslo jungimo laikotarpiu, bet neįtraukia jo kaip verslo jungimo apskaitos dalies. Todėl įsigyjantis ūkio subjektas į jį neatsižvelgia vertindamas prestižą arba pelną, gautą perkant mažesne nei rinkos kaina, pripažįstamą verslo jungimo metu.
68. Galima įsigyjamo ūkio subjekto pelno mokesčio nuostolių perkėlimų arba kito atidėtųjų mokesčių turto nauda gali neatitikti atskiro pripažinimo kriterijų, kai verslo jungimas iš pradžių apskaitomas, bet gali būti realizuotas vėliau.

Ūkio subjektas turi pripažinti gautą atidėtųjų mokesčių naudą, kuri realizuojama po verslo jungimo:

- a) Gauta atidėtųjų mokesčių nauda, pripažinta vertinimo laikotarpiu ir sąlygota naujos informacijos apie faktus ir aplinkybes, kurios egzistavo įsigijimo datą, turi būti taikoma siekiant sumažinti bet kokio su tuo įsigijimu siejamo prestižo balansinę vertę. Jeigu to prestižo balansinė vertė yra nulius, pelno (nuostolių) ataskaitoje turi būti pripažinta visa likusi atidėtųjų mokesčių nauda.
- b) Visa kita realizuota gauta atidėtųjų mokesčių nauda turi būti pripažinta pelno (nuostolių) ataskaitoje (arba, jeigu šiame standarte taip reikalaujama, ne pelno (nuostolių) ataskaitoje).“

Po 68 straipsnio pateikiamas pavyzdys yra panaikintas.

81 straipsnis taisomas taip:

**„81. Atskirai turi būti atskleista ir tai:**

- a) ...
- h) nutraukiamos veiklos mokesčių sąnaudos, susijusios su:**
- i) pelnu ar nuostoliais nutraukus veiklą; ir**
- ii) veiklą nutraukusio ūkio subjekto įprastinės veiklos pelnu arba nuostoliais per atskaitinį laikotarpį, kartu su kiekvieno pateikto ankstesnio laikotarpio atitinkamomis sumomis;**
- i) pelno mokesčio suma už ūkio subjekto akcininkams išmokėtus dividendus, kurie buvo pasiūlyti ar paskelbti prieš įgaliojant skelbti finansines ataskaitas, tačiau nepripažinti kaip įsipareigojimas finansinėse ataskaitose;**
- j) jeigu verslo jungimas, kuriame ūkio subjektas yra įsigyjantis ūkio subjektas, sąlygoja sumos, pripažintos jo atidėtųjų mokesčių turtui prieš įsigijimą (žr. 67 straipsnį), pokytį, to pokyčio suma; ir**
- k) jei atidėtųjų mokesčių nauda, gauta verslo jungimo metu, nėra pripažinta įsigijimo datą, bet pripažįstama po įsigijimo datos (žr. 68 straipsnį), įvykio arba aplinkybių pokyčio, kuris lėmė, kad atidėtųjų mokesčių nauda turi būti pripažinta, aprašymas.“**

Įtraukiami 93–95 straipsniai:

- „93. 68 straipsnis turi būti taikomas perspektyviai nuo 3-ojo TFAS (Tarptautinių apskaitos standartų valdybos persvarstyto 2008 m.) įsigaliojimo datos iki atidėtųjų mokesčių turto, įgyto verslo jungimo metu, pripažinimo.**
94. Todėl ūkio subjektai neturi koreguoti ankstesnių verslo jungimų apskaitos, jeigu mokesčių nauda neatitiko atskiro pripažinimo kriterijų įsigijimo datą ir pripažįstama po įsigijimo datos, nebent nauda pripažįstama per vertinimo laikotarpį ir atsiranda dėl naujos informacijos apie faktus ir aplinkybes, kurios egzistavo įsigijimo datą. Kita pripažinta mokesčių nauda turi būti pripažįstama pelno (nuostolių) ataskaitoje (arba, jeigu šiame standarte taip reikalaujama, ne pelno (nuostolių) ataskaitoje).
95. 3-uoju TFAS (Tarptautinių apskaitos standartų valdybos persvarstyto 2008 m.) pataisyti 21 ir 67 straipsniai, įtrauktas 32A straipsnis ir 81 straipsnio j ir k punktai. Ūkio subjektas turi taikyti tas pataisas metiniams atskaitiniams laikotarpiams, kurie prasideda 2009 m. liepos 1 d arba vėliau. Jeigu ūkio subjektas taiko 3-ąjį TFAS (persvarstyta 2008 m.) ankstesniam atskaitiniam laikotarpiui, pataisos taip pat turi būti taikomos ir tam ankstesniam laikotarpiui.“



## 16-asis TAS NEKILNOJAMASIS TURTAS, ĮRANGA IR ĮRENGIMAI

C5. 16-ojo TAS 44 straipsnis taisomas taip:

„44. Ūkio subjektas iš pradžių pripažintą visą nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų sumą paskirsto reikšmingoms dalims ir jų nusidėvėjimą apskaito atskirai. Pavyzdžiui, lėktuvo karkaso ir variklių nusidėvėjimą geriau apskaityti atskirai, nežiūrint to, ar lėktuvas yra nuosavybė, ar finansinės nuomos objektas. Panašiai, jei ūkio subjektas įsigyja nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų veiklos nuomos sąlygomis ir yra nuomotojas, gali būti tinkama atskirai nuvertinti išlaidose parodytas objekto, kuris priskirtinas palankioms arba nepalankioms nuomos sąlygoms, susijusioms su rinkos sąlygomis, sumas.“

Papildomas šiuo 81C straipsniu:

„81C. 3-uoju TFAS Verslo jungimai (Tarptautinių apskaitos standartų valdybos persvarstytu 2008 m.) pataisytas 44 straipsnis. Ūkio subjektas turi taikyti tą pataisą 2009 m. liepos 1 d. arba vėliau prasidedantiems metiniams ataskaitiniams laikotarpiams. Jeigu ūkio subjektas taiko 3-ąjį TFAS (persvarstytą 2008 m.) ankstesniam ataskaitiniam laikotarpiui, pataisa taip pat turi būti taikoma ir tam ankstesniam laikotarpiui.“

## 28-asis TAS INVESTICIJOS Į ASOCIJUOTĄSIAS ĮMONES

C6. 28-ojo TAS 23 straipsnis taisomas taip:

„23. Investicija į asocijuotąją įmonę yra apskaitoma naudojant nuosavybės metodą nuo tos datos, kai ji tampa asocijuotąja įmone. Investicijos įsigijimo metu bet koks investicijos savikainos ir asocijuotosios įmonės identifikuojamo turto ir įsipareigojimų grynosios tikrosios vertės dalies, priklausančios investuotojui, skirtumas apskaitomas taip:

- a) su asocijuotąja įmone susijęs prestižas įtraukiamas į investicijos balansinę vertę. To prestižo amortizacija negalima;
- b) bet kokia investuotojui priklausanti asocijuotosios įmonės identifikuojamo turto ir įsipareigojimų grynosios tikrosios vertės dalis, viršijanti investicijos savikainą, įtraukiama kaip pajamos nustatant investuotojui priklausančios asocijuotosios įmonės pelno arba nuostolių dalį investicijos įsigijimo laikotarpi.

Po įsigijimo ...“

## 32-asis TAS FINANSINĖS PRIEMONĖS. PATEIKIMAS

C7. 32-asis TAS taisomas taip, kaip nurodyta toliau.

4 straipsnio c punktas panaikinamas.

Papildomas šiuo 97B straipsniu:

„97B. 3-uoju TFAS (Tarptautinių apskaitos standartų valdybos persvarstytu 2008 m.) panaikintas 4 straipsnio c punktas. Ūkio subjektas turi taikyti tą pataisą metiniams ataskaitiniams laikotarpiams, kurie prasideda 2009 m. liepos 1 d. arba vėliau. Jeigu ūkio subjektas taiko 3-ąjį TFAS (persvarstytą 2008 m.) ankstesniam ataskaitiniam laikotarpiui, pataisa taip pat turi būti taikoma ir tam ankstesniam laikotarpiui.“

## 33-asis TAS PELNAS, TENKANTIS VIENAI AKCIJAI

C8. 33-ojo TAS 22 straipsnis taisomas taip:

„22. Paprastosios akcijos, išleistos kaip atlygio, perleidžiamo verslo jungimo metu, dalis, įtraukiamos skaičiuojant akcijų skaičiaus svertinį vidurkį nuo įsigijimo datos. Taip yra dėl to, kad įsigyjantis ūkio subjektas į savo bendrųjų pajamų ataskaitą įtraukia įsigyjamo ūkio subjekto pelną ir nuostolius nuo šios datos.“

## 34-asis TAS TARPINĖ FINANSINĖ ATSKAITOMYBĖ

C9. 34-asis TAS taisomas taip, kaip nurodyta toliau.

16 straipsnio i punktas taisomas taip:

„i) ūkio subjekto struktūros pokyčių per tarpinį laikotarpį poveikį, įskaitant verslo jungimus, dukterinių įmonių, ilgalaikių investicijų kontrolės įgijimą arba praradimą, restruktūrizavimą ir nutrauktą veiklą. Verslo jungimų atveju ūkio subjektas turi atskleisti informaciją, kurios reikalaujama 3-jame TFAS Verslo jungimai; ir“



Papildomas šiuo 48 straipsniu:

„48. 3-uoju TFAS (Tarptautinių apskaitos standartų valdybos persvarstytu 2008 m.) pataisytas 16 straipsnio i punktas. Ūkio subjektas turi taikyti tą pataisą metiniams ataskaitiniams laikotarpiams, kurie prasideda 2009 m. liepos 1 d. arba vėliau. Jeigu ūkio subjektas taiko 3-ąjį TFAS (persvarstytą 2008 m.) ankstesniam ataskaitiniam laikotarpiui, pataisa taip pat turi būti taikoma ir tam ankstesniam laikotarpiui.“

36-asis TAS *TURTO VERTĖS SUMAŽĖJIMAS*

C10. 36-asis TAS taisomas taip, kaip nurodyta toliau.

6 straipsnyje panaikintas sutarties datos apibrėžimas.

65 straipsnis taisomas taip:

„65. 66–108 straipsniuose ir C priede išdėstyti pinigų kuriančio vieneto, kuriam priklauso turtas, pripažinimo, taip pat pinigų kuriančių vienetų ir prestižo balansinės vertės nustatymo bei vertės sumažėjimo nuostolių pripažinimo reikalavimai.“

81 ir 85 straipsniai taisomi taip:

„81. Prestižas, pripažintas verslo jungimo metu, yra turtas, nusakantis būsimą ekonominę naudą, atsirandančią iš kito turto, įsigyto verslo jungimo metu, kuris nėra atskirai identifikuojamas ir pripažįstamas. Prestižas nekuria pinigų srautų atskirai nuo kito turto ar turto grupių ir, dažniausiai, prisideda prie įvairialypių pinigų kuriančių vienetų pinigų srautų kūrimo. Kartais sunku prestižą natūraliai priskirti atskiriems pinigų kuriančioms vienetams, todėl jis gali būti priskirtas tik pinigų kuriančių vienetų grupėms. Dėl to mažiausias ūkio subjekto vidaus elementas, kuriame valdymo tikslais kontroliuojamas prestižas, kartais apima didesnę pinigų kuriančių vienetų, su kuriais siejamas prestižas, skaičių, tačiau kuriems jis negali būti priskirtas. 83–99 straipsniuose ir C priede pateikiamos nuorodos į pinigų kuriančių vienetą, kuriam priskiriamas prestižas, taip pat turėtų būti suvokiamos ir kaip nuorodos į pinigų kuriančių vienetų grupę, kuriai priskiriamas prestižas.“

85. Pagal 3-ąjį TFAS *Verslo jungimai*, jeigu verslo jungimo pirminė apskaita iki laikotarpio, kada jungimas įvykdomas, pabaigos gali būti nustatyta tik kaip laikina, tada įsigyjantis ūkio subjektas:

a) apskaitoje registruoja jungimą, panaudodamas tas sąlygines vertes; ir

b) visus tų sąlyginių verčių koregavimus pripažįsta kaip pirminės apskaitos per vertinimo laikotarpį, kuris neturi viršyti dvylikos mėnesių nuo įsigijimo datos, rezultata.

Esant tokioms aplinkybėms, taip pat gali būti neįmanoma užbaigti ir prestižo, pripažinto verslo jungimo metu, pirminio paskirstymo iki to metinio ataskaitinio laikotarpio, kurį įvykdytas jungimas, pabaigos. Kai taip atsitinka, ūkio subjektas atskleidžia informaciją, kurios reikalaujama 133 straipsnyje.“

Panaikinama po 90 straipsnio esanti antraštė ir 91–95 straipsniai.

138 straipsnis panaikinamas.

139 straipsnis taisomas taip:

„139. Ūkio subjektas turi taikyti šį standartą:

a) ...“

Papildomas šiuo 140B straipsniu:

„140B. 3-uoju TFAS (Tarptautinių apskaitos standartų valdybos persvarstytu 2008 m.) pataisyti 65, 81, 85 ir 139 straipsniai; panaikinti 91–95 ir 138 straipsniai, įtrauktas C priedas. Ūkio subjektas turi taikyti tas pataisas 2009 m. liepos 1 d. arba vėliau prasidedantiems metiniams ataskaitiniams laikotarpiams. Jeigu ūkio subjektas taiko 3-ąjį TFAS (persvarstytą 2008 m.) ankstesniam ataskaitiniam laikotarpiui, pataisos taip pat turi būti taikomos ir tam ankstesniam laikotarpiui.“

Įtrauktas naujas priedas (C priedas) kaip aprašyta toliau. Jame yra panaikintų 91–95 straipsnių reikalavimai.

„C priedas

Šis priedas yra neatskiriama standarto dalis.

**Pinigų kuriančių vienetų su prestižu ir nekontroliuojamomis dalimis vertės sumažėjimo tikrinimas**

C1. Pagal 3-ąjį TFAS (Tarptautinių apskaitos standartų valdybos persvarstytą 2008 m.) įsigyjantis ūkio subjektas įvertina ir pripažįsta prestižą įsigijimo datą kaip a perviršį b atžvilgiu, kaip pateikta toliau:

- a) nurodytų dalykų suma:
  - ii) perleistas atlygis, įvertintas pagal 3-ąjį TFAS, kuriame paprastai reikalaujama įsigijimo datą buvusios tikrosios vertės;
  - iii) bet kokios nekontroliuojamos dalies įsigyjamame ūkio subjekte suma, nustatyta pagal 3-ąjį TFAS; ir
  - iiii) kai verslo jungimas atliekamas etapais, tikroji įsigyjancio ūkio subjekto nuosavybės dalies įsigyjamame ūkio subjekte vertė įsigijimo datą;
- b) identifikuojamo įsigyto turto ir prisiimtų įsipareigojimų, įvertintų pagal 3-ąjį TFAS, grynosios sumos įsigijimo datą.

#### **Prestižo paskirstymas**

C2. Šio standarto 80 straipsnyje reikalaujama, kad verslo jungimo metu įgytas prestižas būtų paskirstytas kiekvienam iš įsigyjancio ūkio subjekto pinigų kuriančių vienetų arba pinigų kuriančių vienetų grupėms, kurios, tikimasi, gaus naudos iš jungimo sinergijos, nepriklausomai nuo to, ar kitas įsigyjamo ūkio subjekto turtas arba įsipareigojimai yra priskirti tiems vienetams arba vienetų grupėms. Įmanoma, kad kai kurie sinergijos efektai, atsirandantys dėl verslo jungimo, bus paskirstyti pinigų kuriančiam vienetui, kuriam nekontroliuojama dalis nepriskiriama.

#### **Vertės sumažėjimo tikrinimas**

- C3. Vertės sumažėjimo tikrinimas apima pinigų kuriančio vieneto atsiperkamosios vertės palyginimą su pinigų kuriančio vieneto balansine verte.
- C4. Jeigu ūkio subjektas įvertina nekontroliuojamas dalis kaip savo proporcingą dalį grynajame identifikuojamame dukterinės įmonės turte įsigijimo datą, o ne tikrąja verte, nekontroliuojamoms dalims priskirtinas prestižas yra įtraukiamas į susijusio pinigų kuriančio vieneto atsiperkamąją vertę, bet nepripažįstamas patronuojančios įmonės konsoliduotose finansinėse ataskaitose. Todėl ūkio subjektas turi susumuoti vienetui paskirto prestižo balansinę vertę, kad įtrauktų nekontroliuojamai daliai priskirtiną prestižą. Tada ši pakoreguota balansinė vertė palyginama su vieneto atsiperkamąja verte siekiant nustatyti, ar nesumažėjo pinigų kuriančio vieneto vertė.

#### **Vertės sumažėjimo nuostolių paskirstymas**

- C5. 104 straipsnyje reikalaujama, kad visi nustatyto vertės sumažėjimo nuostoliai pirmiausia būtų paskirstyti siekiant sumažinti vienetui paskirto prestižo balansinę vertę, tada – kitam vieneto turtui proporcingai kiekvieno vieneto turto balansinei vertei.
- C6. Jeigu dukterinė įmonė arba dukterinės įmonės dalis su nekontroliuojama dalimi yra pinigų kuriantis vienetas, vertės sumažėjimo nuostoliai paskirstomi patronuojančiai ir nekontroliuojamai daliai tuo pačiu pagrindu kaip paskirstomas pelnas arba nuostoliai.
- C7. Jeigu dukterinė įmonė arba dukterinės įmonės dalis su nekontroliuojama dalimi yra didesnio pinigų kuriančio vieneto dalis, prestižo vertės sumažėjimo nuostoliai paskirstomi pinigų kuriančio vieneto, kuris turi nekontroliuojamą dalį, dalims ir dalims, kurios neturi. Vertės sumažėjimo nuostoliai turėtų būti paskirstyti pinigų kuriančio vieneto dalims, remiantis:
- a) tiek, kiek vertės sumažėjimas yra susijęs su prestižu pinigų kuriančiame vienetė, – santykinėmis balansinėmis prestižo dalių vertėmis prieš vertės sumažėjimą; ir
  - b) tiek, kiek vertės sumažėjimas yra susijęs su identifikuojamu turtu pinigų kuriančiame vienetė, – santykinėmis balansinėmis grynojo identifikuojamo turto dalių vertėmis prieš vertės sumažėjimą. Kiekvienas toks vertės sumažėjimas yra proporcingai paskirstomas kiekvieno vieneto dalių turtui, remiantis kiekvieno dalies turto balansine verte.

Tose dalyse, kuriose nėra nekontroliuojamos dalies, vertės sumažėjimo nuostoliai paskirstomi patronuojančiai ir nekontroliuojamai daliai tuo pačiu pagrindu, kaip paskirstomas pelnas arba nuostoliai.

- C8. Jei vertės sumažėjimo nuostoliai, priskirtini nekontroliuojamai daliai, yra susiję su prestižu, kuris nėra pripažintas patronuojančios įmonės konsoliduotose finansinėse ataskaitose (žr. C4 straipsnį), tas vertės sumažėjimas nėra pripažįstamas kaip prestižo vertės sumažėjimo nuostoliai. Tokiais atvejais tik vertės sumažėjimo nuostoliai, susiję su prestižu, kuris paskirstytas patronuojančiai įmonei, yra pripažįstami kaip prestižo vertės sumažėjimo nuostoliai.

C9. 7 pavyzdyje vaizduojamas nevisiškai valdomo pinigų kuriančio vieneto su prestižu galimo vertės sumažėjimo patikrinimas.“

37-asis TAS *ATIDĖJINIAI, NEAPIBRĖŽTIEJI ĮSIPAREIGIJIMAI IR NEAPIBRĖŽTASIS TURTAS*

C11. 37-ojo TAS 5 straipsnis taisomas taip:

„5. Kai kitame standarte nagrinėjami konkretūs atidėjinio, neapibrėžtojo įsipareigojimo ar neapibrėžtojo turto atvejai, ūkio subjektas taiko tą kitą standartą. Pavyzdžiui, tam tikri atidėjinių tipai nagrinėjami standartuose, skirtuose:

a) statybos sutartims (žr. 11-ąjį TAS *Statybos sutartis*);

...“

38-asis TAS *NEMATERIALUSIS TURTAS*

C12. 38-asis TAS taisomas taip, kaip nurodyta toliau.

8 straipsnyje panaikinamas sutarties datos apibrėžimas.

11, 12, 25 ir 33–35 straipsniai taisomi taip:

„11. Nematerialiojo turto apibrėžimas reikalauja, kad nematerialųjį turtą būtų galima identifikuoti ir aiškiai atskirti nuo prestižo. Verslo jungimo metu pripažintas prestižas yra turtas, nusakantis būsimą ekonominę naudą, atsirandančią iš kito turto, įsigyto verslo jungimo metu, kuris nėra atskirai identifikuojamas ir pripažįstamas. Būsima ekonominė nauda gali būti gauta iš sinergijos tarp įsigyto identifikuojamo turto arba iš turto, kuris, atskirai, netinkamas pripažinti finansinėse ataskaitose.

**12. Turtas yra identifikuojamas, jeigu:**

**a) yra atskiriamas, t. y. gali būti atskirtas arba atidalintas nuo ūkio subjekto ir parduodamas, perleidžiamas, licencijuojamas, nuomojamas arba iškeičiamas, atskirai arba kartu su susijusia sutartimi, identifikuojamu turtu arba įsipareigojimu, nepaisant to, ar ūkio subjektas ketina tai daryti; arba**

**b) atsiranda dėl sutartinių arba kitokių juridinių teisių, neatsižvelgiant į tai, ar tas teises galima perleisti arba atskirti nuo ūkio subjekto ar nuo kitų teisių ir įsipareigojimų.**

25. Paprastai kaina, kurią ūkio subjektas moka nematerialųjį turtą įsigydamas atskirai, atspindi jo lūkesčius dėl turto teikiamos ekonominės naudos gavimo. Kitaip sakant, ūkio subjektas tikisi, kad gaus ekonominės naudos, net jei yra netikrumo dėl įplaukų laiko arba sumos. Todėl laikoma, kad atskirai įsigytas nematerialusis turtas visuomet atitinka 21 straipsnio a punkte nurodytą tikimybės pripažinimo kriterijų.

33. Pagal 3-ąjį TFAS *Verslo jungimai*, jeigu nematerialusis turtas yra įgyjamas verslo jungimo metu, jo įsigijimo savikaina yra jo tikroji vertė įsigijimo datą. Nematerialiojo turto tikroji vertė atspindės lūkesčius dėl turto teikiamos būsimosios ekonominės naudos, kurią šis ūkio subjektas gaus. Kitaip sakant, ūkio subjektas tikisi, kad gaus ekonominės naudos, net jei yra netikrumo dėl įplaukų laiko arba sumos. Todėl laikoma, kad verslo jungimų metu įsigytas nematerialusis turtas visuomet atitinka 21 straipsnio a punkte nurodytą tikimybės pripažinimo kriterijų. Jeigu verslo jungimo metu įsigytas turtas yra išskiriamas arba atsiranda dėl sutartinių arba kitokių juridinių teisių, yra pakankamai informacijos, kad būtų galima patikimai nustatyti turto tikrąją vertę. Todėl laikoma, kad verslo jungimų metu įsigytas nematerialusis turtas visuomet atitinka 21 straipsnio b punkte nurodytą patikimo įvertinimo kriterijų.

34. Pagal šį standartą ir 3-ąjį TFAS (Tarptautinių apskaitos standartų valdybos persvarstyta 2008 m.) įsigyjantis ūkio subjektas įsigijimo datą atskirai nuo prestižo pripažįsta įsigyjamo ūkio subjekto nematerialųjį turtą, nepriklausomai nuo to, ar įsigyjamas ūkio subjektas pripažino turtą prieš verslo jungimą. Tai reiškia, kad įsigyjamo ūkio subjekto vykdomus tyrimų ir plėtros darbus įsigyjantis ūkio subjektas pripažįsta turtu atskirai nuo prestižo, jeigu tas projektas atitinka nematerialiojo turto apibrėžimą. Įsigyjamo ūkio subjekto vykdomas tyrimų ir plėtros projektas atitinka nematerialiojo turto apibrėžimą, kai:

- a) atitinka turto apibrėžimą; ir
- b) yra identifikuojamas, t. y. atskiriamas arba atsiranda remiantis sutarties ar kitomis juridinėmis teisėmis.

**Nematerialiojo turto, įgyto verslo jungimo metu, tikrosios vertės nustatymas**

35. Jeigu verslo jungimo metu įsigytas nematerialusis turtas yra atskiriamas arba atsiranda dėl sutartinių arba kitokių juridinių teisių, yra pakankamai informacijos, kad būtų galima patikimai nustatyti turto tikrąją vertę. Jei nustatant nematerialiojo turto tikrąją vertę galima gauti daug skirtingų rezultatų, į tokį neapibrėžtumą atsižvelgiama nustatant tikrąją turto vertę.“

38 straipsnis panaikinamas.

68 straipsnis taisomas taip:

„68. Išlaidos nematerialiajam turtui turi būti pripažįstamos sąnaudomis iškart, kai jos patiriamos, išskyrus atvejus, kai:

- a) jos sudaro nematerialiojo turto, atitinkančio pripažinimo kriterijus, įsigijimo (pasigaminimo) savikainos dalį (žr. 18–67 straipsnius); arba
- b) objektas yra įgytas verslo jungimo metu ir negali būti pripažįstamas kaip nematerialusis turtas. Tokiu atveju jis sudaro sumos, pripažintos kaip prestižas įsigijimo datą, dalį (žr. 3-ąjį TFAS).“

94 straipsnis taisomas taip:

„94. Nematerialiojo turto, atsirandančio dėl sutarties ar kitų juridinių teisių, naudingo tarnavimo laikas neturi viršyti sutarties ar kitų juridinių teisių laikotarpio, tačiau gali būti trumpesnis, atsižvelgiant į laikotarpį, per kurį ūkio subjektas tikisi šį turtą naudoti. Jeigu sutarties ar kitos juridinės teisės perleidžiamos ribotam laikotarpiui, kuris gali būti pratęsiamas, tuomet nematerialiojo turto naudingo tarnavimo laikas turėtų apimti pratęsimo laikotarpį (-ius), kai yra įrodymų, kad dėl pratęsto laikotarpio nebus patirta reikšmingų išlaidų. Pakartotinai įgytos teisės, verslo jungimo metu pripažintos kaip nematerialusis turtas, naudingo tarnavimo laikas yra likęs sutarties, kuria teisė buvo suteikta, galiojimo laikotarpis; jis neturi apimti pratęsimo laikotarpių.“

Papildomas šiuo 115A straipsniu:

„115A. Pakartotinai verslo jungimo metu įgytos teisės atveju, jeigu teisė vėliau yra pakartotinai suteikiama (parduodama) trečiajai šaliai, susijusi balansinė vertė, jei yra, turi būti naudojama nustatant pakartotinio suteikimo pelną arba nuostolius.“

129 straipsnis panaikinamas.

130 straipsnis taisomas taip:

„130. Ūkio subjektas turi taikyti šį standartą:

- a) ...“

Papildomas šiuo 130C straipsniu:

„130C. 3-uoju TFAS (Tarptautinių apskaitos standartų valdybos persvarstyto 2008 m.) pataisyti 12, 33–35, 68, 94 ir 130 straipsniai, panaikinti 38 ir 129 straipsniai, įtrauktas 115A straipsnis. Ūkio subjektas turi perspektyviai taikyti tas pataisas metiniams ataskaitiniams laikotarpiams, kurie prasideda 2009 m. liepos 1 d. arba vėliau. Todėl per ankstesnius verslo jungimus pripažintos nematerialiojo turto ir prestižo sumos neturi būti taisomos. Jei ūkio subjektas taiko 3-ąjį TFAS (persvarstyta 2008 m.) ankstesniam ataskaitiniam laikotarpiui, pataisos taip pat turi būti taikomos ir tam ankstesniam laikotarpiui.“

39-asis TAS *FINANSINĖS PRIEMONĖS. PRIPAŽINIMAS IR VERTINIMAS*

C13. 39-asis TAS taisomas taip, kaip nurodyta toliau.

2 straipsnio f punktas panaikinamas.

Papildomas šiuo 103D straipsniu:

**„103D. 3-uoju TFAS (Tarptautinių apskaitos standartų valdybos persvarstytu 2008 m.) panaikintas 2 straipsnio f punktas. Ūkio subjektas turi taikyti tą pataisą metiniams ataskaitiniams laikotarpiams, kurie prasideda 2009 m. liepos 1 d. arba vėliau. Jeigu ūkio subjektas taiko 3-ąjį TFAS (persvarstytą 2008 m.) ankstesniam ataskaitiniam laikotarpiui, pataisa taip pat turi būti taikoma ir tam ankstesniam laikotarpiui.“**

TFAAK 9-asis AIŠKINIMAS ĮTERPTŲJŲ IŠVESTINIŲ FINANSINIŲ PRIEMONIŲ KARTOTINIS ĮVERTINIMAS

C14. TFAAK 9-ojo aiškinimo 5 straipsnyje pateikiamos tokios išnašos:

„5. Šis aiškinimas netaikomas verslo jungimo sutartims, apimančioms įterptąsias išvestines finansines priemones, įsigyti ir jų galimam kartotiniam įvertinimui įsigijimo datą. (\*).“

(\*) Sutartims su įterptosiomis išvestinėmis finansinėmis priemonėmis verslo jungime įsigyti taikomas 3-asis TFAS (Tarptautinių apskaitos standartų valdybos persvarstytas 2008 m.).“

**KOMISIJOS REGLAMENTAS (EB) Nr. 496/2009****2009 m. birželio 11 d.****iš dalies keičiantis Tarybos reglamentą (EB) Nr. 872/2004 dėl papildomų ribojančių priemonių Liberijai**

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį,

atsižvelgdama į Tarybos reglamentą (EB) Nr. 872/2004 dėl papildomų ribojančių priemonių Liberijai <sup>(1)</sup>, ypač į jo 11 straipsnio a punktą,

kadangi:

- (1) Reglamento (EB) Nr. 872/2004 I priede nurodyti fiziniai ir juridiniai asmenys, įstaigos ir subjektai, kurių lėšos ir ekonominiai išteklių pagal tą reglamentą yra išaldomi.
- (2) 2009 m. gegužės 12 d. Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos sankcijų komitetas nusprendė iš dalies pakeisti

vieno asmens, kuriam turėtų būti taikomas lėšų ir ekonominių išteklių išaldymas, identifikavimo duomenis. Todėl I priedas turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

*1 straipsnis*

Reglamento (EB) Nr. 872/2004 I priedas iš dalies keičiamas taip, kaip išdėstyta šio reglamento priede.

*2 straipsnis*Šis reglamentas įsigalioja trečią dieną nuo jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje, 2009 m. birželio 11 d.

*Komisijos vardu*  
Eneko LANDÁBURU  
Ryšų su užsieniu generalinis direktorius

<sup>(1)</sup> OL L 162, 2004 4 30, p. 32.

## PRIEDAS

Tarybos reglamento (EB) Nr. 872/2004 I priedas iš dalies keičiamas taip:

Įrašas „Edwin M., **Snowe** jr. Pilietybė: Liberijos. Paso numeris: a) OR/0056672-01, b) D/005072, c) D-00172 (ECOWAS-DPL pasas, galioja 2008 8 7–2010 7 6). Kita informacija: „Liberian Petroleum and Refining Corporation“ (LPRC) valdantis direktorius. 6 straipsnio b dalyje nustatyta įtraukimo į sąrašą data: 2004 9 10.“ pakeičiamas įrašu:

„Edwin M., **Snowe** jr. Adresas: Elwa Road, Monrovia, Liberia. Gimimo data: 1970 2 11. Gimimo vieta: Mano River, Grand Cape Mount, Liberija. Pilietybė: Liberijos. Paso numeris: a) OR/0056672-01, b) D/005072, c) D005640 (diplomatinis pasas), d) D-00172 (ECOWAS-DPL pasas, galioja 2008 8 7–2010 7 6). Kita informacija: „Liberian Petroleum and Refining Corporation“ (LPRC) vykdomasis direktorius. 6 straipsnio b dalyje nustatyta įtraukimo į sąrašą data: 2004 9 10.“

---

## II

(Aktai, priimti remiantis EB ir (arba) Euratomo steigimo sutartimis, kurių skelbti neprivaloma)

## SPRENDIMAI

## TARYBA

## TARYBOS SPRENDIMAS

2009 m. gegužės 25 d.

**kuriuo panaikinama Direktyva 83/515/EEB ir 11 nebeaktualių bendrosios žuvininkystės politikos srities sprendimų**

(2009/447/EB)

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 37 straipsnį, 300 straipsnio 2 dalį ir 300 straipsnio 3 dalies pirmą pastraipą,

atsižvelgdama į 1985 m. Stojimo aktą, ypač į jo 167 straipsnio 3 dalį ir į 354 straipsnio 3 dalį,

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę,

kadangi:

- (1) Didžiausias dėmesys geresnės teisėkūros strategijoje, kurią įgyvendina Bendrijos institucijos, skiriamas Bendrijos teisės skaidrumui didinti. Atsižvelgiant į tai, tikslinga iš galiojančių teisės aktų sąrašo pašalinti tuos aktus, kurie nebeturi jokios galios.
- (2) Toliau išvardyti oficialiai vis dar galiojantys su bendrąja žuvininkystės politika susiję direktyva ir sprendimai yra nebeaktualūs:

kystės sektoriuje pakoreguoti <sup>(1)</sup>. Ši direktyva nebeturi galios, nes jos dalykui taikomos nuostatos šiuo metu yra įtrauktos į Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1198/2006 <sup>(2)</sup>;

— 1989 m. lapkričio 27 d. Tarybos sprendimas 89/631/EEB dėl Bendrijos finansinės paramos išlaidoms, kurias patyrė valstybės narės siekdamos užtikrinti atitiktį Bendrijos žuvininkystės išteklių išsaugojimo ir valdymo sistemai, padengti <sup>(3)</sup>. Šis sprendimas nebeturi galios, nes jis susijęs su reikalavimus atitinkančiomis išlaidomis, kurias valstybės narės patyrė nuo 1991 m. sausio 1 d. iki 1995 m. gruodžio 31 d.;

— 1994 m. vasario 21 d. Tarybos sprendimas 94/117/EB, nustatantis minimalius konstrukcijos ir įrangos reikalavimus, kurių turi laikytis tam tikros mažos įmonės, užtikrinančios žuvininkystės produktų paskirstymą Graikijoje <sup>(4)</sup>. Šis sprendimas nebeturi galios, nes faktinė padėtis, kuriai esant jis buvo taikomas, nebeegzistuoja;

— 1994 m. birželio 2 d. Tarybos sprendimas 94/317/EB leisti Ispanijos Karalystei iki 1995 m. kovo 7 d. pratęsti Susitarimo dėl savitarpio žvejybos santykių su Pietų Afrikos Respublika galiojimą <sup>(5)</sup>. Šis sprendimas nebeturi galios, nes buvo skirtas taikyti laikotarpiu, kuris jau pasibaigęs;

— 1983 m. spalio 4 d. Tarybos direktyva 83/515/EEB dėl tam tikrų priemonių, skirtų pajėgumams žuvinin-

<sup>(1)</sup> OL L 290, 1983 10 22, p. 15.

<sup>(2)</sup> OL L 223, 2006 8 15, p. 1.

<sup>(3)</sup> OL L 364, 1989 12 14, p. 64.

<sup>(4)</sup> OL L 54, 1994 2 25, p. 28.

<sup>(5)</sup> OL L 142, 1994 6 7, p. 30.



- 1994 m. birželio 2 d. Tarybos sprendimas 94/318/EB leisti Portugalijos Respublikai iki 1995 m. kovo 7 d. pratęsti Susitarimo dėl savitarpio žvejybos santykių su Pietų Afrikos Respublika galiojimą<sup>(1)</sup>. Šis sprendimas nebeturi galios, nes buvo skirtas taikyti laikotarpiu, kuris jau pasibaigęs;
  - 1999 m. birželio 7 d. Tarybos sprendimas 1999/386/EB dėl Europos bendrijos laikinai taikomo Susitarimo dėl Tarptautinės delfinų išsaugojimo programos<sup>(2)</sup>. Šis sprendimas nebeturi galios, nes buvo taikomas pereinamuoju laikotarpiu, kuris jau pasibaigęs;
  - 2001 m. vasario 26 d. Tarybos sprendimas 2001/179/EB, nustatantis finansinės paramos Bisau Gvinėjai žuvininkystės sektoriuje sąlygas<sup>(3)</sup>. Šis sprendimas nebeturi galios, nes buvo skirtas taikyti laikotarpiu, kuris jau pasibaigęs;
  - 2001 m. gegužės 14 d. Tarybos sprendimas 2001/382/EB dėl Bendrijos finansinės paramos, kuria padengiamos tam tikros išlaidos, siekiant įgyvendinti tam tikras toli migruojančių žuvų valdymo priemones<sup>(4)</sup>. Šis sprendimas nebeturi galios, nes buvo taikomas laikotarpiu, kuris jau pasibaigęs;
  - 2001 m. gegužės 28 d. Tarybos sprendimas 2001/431/EB dėl Bendrijos finansavimo, kuriuo padengiamos tam tikros valstybių narių išlaidos, patirtos įgyvendinant bendrosios žuvininkystės politikos kontrolės, tikrinimo ir priežiūros sistemas<sup>(5)</sup>. Šis sprendimas nebeturi galios, nes jis susijęs su reikalavimus atitinkančiomis išlaidomis, kurias valstybės narės patyrė nuo 2001 m. sausio 1 d. iki 2003 m. gruodžio 31 d., be to, faktinė padėtis, kuriai esant jis buvo taikomas, nebeegzistuoja. Be to, buvo priimtas naujas Tarybos sprendimas 2004/465/EB, taikomas nuo 2004 m. patirtoms išlaidoms<sup>(6)</sup>;
  - 2004 m. rugsėjo 24 d. Tarybos sprendimas 2004/662/EB, leidžiantis Ispanijos Karalystei iki 2005 m. kovo 7 d. pratęsti Susitarimo dėl savitarpio žvejybos santykių su Pietų Afrikos Respublika galiojimą<sup>(7)</sup>. Šis sprendimas nebeturi galios, nes buvo taikomas pereinamuoju laikotarpiu, kuris jau pasibaigęs;
  - 2004 m. gruodžio 20 d. Tarybos sprendimas 2004/890/EB dėl Bendrijos pasitraukimo iš Konvencijos dėl žvejybos ir gyvųjų išteklių išsaugojimo Baltijos jūroje ir Beltuose<sup>(8)</sup>. Šis sprendimas nebeturi galios, nes apie Bendrijos pasitraukimą buvo pranešta tos konvencijos depozitarui;
  - 2004 m. lapkričio 22 d. Tarybos sprendimas 2005/76/EB dėl Susitarimo pasikeičiant laiškais dėl Protokolo, nustatančio žvejybos galimybes ir finansinį įnašą, numatytą Europos ekonominės bendrijos ir Komorų Federacinės Islamo Respublikos susitarime dėl žvejybos prie Komorų krantų, pratęsimo laikotarpiui nuo 2004 m. vasario 28 d. iki 2004 m. gruodžio 31 d. pasirašymo Europos bendrijos vardu ir laikino taikymo<sup>(9)</sup>. Šis sprendimas nebeturi galios, nes buvo skirtas taikyti laikotarpiu, kuris jau pasibaigęs.
- (3) Siekiant teisinio saugumo ir aiškumo šią nebeaktualią direktyvą ir šiuos nebeaktuales sprendimus reikėtų panaikinti,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

#### Direktyvos ir sprendimų panaikinimas

Direktyva 83/515/EEB ir sprendimai 89/631/EEB, 94/117/EB, 94/317/EB, 94/318/EB, 1999/386/EB, 2001/179/EB, 2001/382/EB, 2001/431/EB, 2004/662/EB, 2004/890/EB bei 2005/76/EB yra panaikinami.

2 straipsnis

#### Adresatai

Šis sprendimas skirtas valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje, 2009 m. gegužės 25 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

J. ŠEBESTA

<sup>(1)</sup> OL L 142, 1994 6 7, p. 31.

<sup>(2)</sup> OL L 147, 1999 6 12, p. 23.

<sup>(3)</sup> OL L 66, 2001 3 8, p. 33.

<sup>(4)</sup> OL L 137, 2001 5 19, p. 25.

<sup>(5)</sup> OL L 154, 2001 6 9, p. 22.

<sup>(6)</sup> OL L 157, 2004 4 30, p. 114.

<sup>(7)</sup> OL L 302, 2004 9 29, p. 5.

<sup>(8)</sup> OL L 375, 2004 12 23, p. 27.

<sup>(9)</sup> OL L 29, 2005 2 2, p. 20.

## TARYBOS SPRENDIMAS

2009 m. gegužės 28 d.

iš dalies keičiantis Sprendimo 1999/70/EB dėl nacionalinių centrinių bankų išorės auditorių nuostatas dėl *De Nederlandsche Bank* išorės auditoriaus

(2009/448/EB)

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Protokolą dėl Europos centrinių bankų sistemos ir Europos centrinio banko statuto, pridėtą prie Europos bendrijos steigimo sutarties, ypač į jo 27 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdama į 2009 m. balandžio 3 d. Europos centrinio banko rekomendaciją ECB/2009/8, skirtą Europos Sąjungos Tarybai, dėl *De Nederlandsche Bank* išorės auditoriaus <sup>(1)</sup>,

kadangi:

- (1) Europos centrinio banko (ECB) ir Eurosistemos nacionalinių centrinių bankų sąskaitų auditą turi atlikti nepriklausomi išorės auditoriai, kuriuos rekomenduoja ECB valdančioji taryba ir tvirtina Europos Sąjungos Taryba.
- (2) 2005 m. liepos 12 d. Josephus Andreas Nijhuis, registruotas auditorius ir *PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.* valdybos pirmininkas, veikiantis savo vardu, buvo paskirtas *De Nederlandsche Bank* išorės auditoriumi nuo 2005 finansinių metų neribotam laikotarpiui, kiekvienais metais patvirtinant jo paskyrimą.
- (3) J. A. Nijhuis atsistatydinus iš *PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.* nuo 2008 m. spalio 1 d., būtina paskirti naują auditorių.
- (4) *De Nederlandsche Bank* pasirinko *PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.* savo išorės auditoriumi 2008–2011 finansiniams metams.

(5) ECB valdančioji taryba rekomendavo, kad *PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.* būtų skirtas *De Nederlandsche Bank* išorės auditoriumi 2008–2011 finansiniams metams.

(6) Reikėtų vadovautis ECB valdančiosios tarybos rekomendacija ir atitinkamai iš dalies pakeisti Sprendimą 1999/70/EB <sup>(2)</sup>,

NUSPRENDĖ:

1 straipsnis

Sprendimo 1999/70/EB 1 straipsnio 8 dalis pakeičiama taip:

„8. *PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.* skiriamas *De Nederlandsche Bank* išorės auditoriumi 2008–2011 finansiniams metams.“.

2 straipsnis

Apie šį sprendimą pranešama ECB.

3 straipsnis

Šis sprendimas skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Priimta Briuselyje, 2009 m. gegužės 28 d.

Tarybos vardu  
Pirmininkas  
V. TOŠOVSKÝ

<sup>(1)</sup> OL C 93, 2009 4 22, p. 1.

<sup>(2)</sup> OL L 22, 1999 1 29, p. 69.

## KOMISIJA

## KOMISIJOS SPRENDIMAS

2009 m. gegužės 13 d.

## dėl judriojo palydovinio ryšio paslaugų (MSS) teikimo europinių sistemų operatorių atrankos

(pranešta dokumentu Nr. C(2009) 3746)

(2009/449/EB)

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį,

atsižvelgdama į 2008 m. birželio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą Nr. 626/2008/EB dėl sistemų, kuriomis teikiamos judriojo palydovinio ryšio paslaugos (MSS), atrankos ir leidimų išdavimo <sup>(1)</sup>, ypač į jo 5 straipsnį,

kadangi:

- (1) Siekiant padėti plėtoti konkurencingą judriojo palydovinio ryšio paslaugų (MSS) vidaus rinką visoje Bendrijoje ir užtikrinti visų valstybių narių laipsnišką aprėptį, Sprendimu Nr. 626/2008/EB sukuriamą judriojo palydovinio ryšio sistemų, kuriose pagal Komisijos sprendimą 2007/98/EB <sup>(2)</sup> naudojama 2 GHz dažnių juosta, susidedanti iš 1 980–2 010 MHz radijo dažnių spektro, skirto Žemė–kosmosas ryšiui, ir 2 170–2 200 MHz radijo dažnių spektro, skirto kosmosas–Žemė ryšiui, operatorių bendrosios atrankos Bendrijos procedūra.
- (2) 2008 m. rugpjūčio 7 d. Komisija paskelbė kvietimą teikti paraiškas tapti europinių judriojo palydovinio ryšio paslaugų (MSS) teikimo sistemų operatoriais (2008/C 201/03) <sup>(3)</sup>. Nustatytas paraiškų pateikimo terminas – 2008 m. spalio 7 d.
- (3) Per nustatytą terminą paraiškas pateikė įmonės „ICO Satellite Limited“, „Inmarsat Ventures Limited“, „Solaris Mobile Limited“ ir „TerreStar Europe Limited“.
- (4) 2008 m. spalio 24 d. įmonėms „ICO Satellite Limited“, „Inmarsat Ventures Limited“ ir „TerreStar Europe Limited“ išsiųsti prašymai pateikti papildomos informacijos apie priimtinumą reikalavimų įvykdymą. Visos trys pareiškėjos atsakė iki 2008 m. lapkričio 7 d.
- (5) 2008 m. gruodžio 11 d. Sprendimu C (2008) 8123 dėl paraiškų, pateiktų pagal kvietimą teikti paraiškas tapti europinių judriojo palydovinio ryšio paslaugų (MSS) teikimo sistemų operatoriais priimtinumą (2008/C 201/03) Komisija nusprendė, kad keturios paraiškos, pateiktos atitinkamai įmonių „ICO Satellite Limited“,

„Inmarsat Ventures Limited“, „Solaris Mobile Limited“ ir „TerreStar Europe Limited“, yra priimtinos. Apie sprendimą nedelsiant pranešta pareiškėjoms, o priimtinių pareiškėjų sąrašas paskelbtas Komisijos interneto svetainėje <sup>(4)</sup>.

- (6) Be paraiškų, įmonės „ICO Satellite Limited“, „Inmarsat Ventures Limited“ ir „TerreStar Europe Limited“ ne vėliau kaip per 80 darbo dienų po paraiškos pateikimo (iki 2009 m. vasario 6 d.) pagal Sprendimo Nr. 626/2008/EB priedą pateikė informaciją apie kritinės projekto peržiūros užbaigimą.
- (7) Be to, įmonės „TerreStar Europe Limited“ ir „ICO Satellite Limited“ pateikė laiškus, kuriais papildyta paraiškoje nurodyta techninė ar veiklos informacija, pasibaigus paraiškos pateikimo ir informacijos apie kritinės projekto peržiūros užbaigimą pateikimo terminams, todėl į šiuos laiškus buvo galima neatsižvelgti.
- (8) Pirmajame atrankos etape Komisija per 40 darbo dienų nuo priimtinių pareiškėjų sąrašo paskelbimo turėtų įvertinti, ar pareiškėjai įrodė, kad jų atitinkamos judriojo palydovinio ryšio sistemos techniškai ir komerciškai pakankamai išvystytos. Toks vertinimas turėtų būti grindžiamas tuo, ar tinkamai baigti Sprendimo Nr. 626/2008/EB priede nustatyti 1–5 projekto etapai. Pirmajame atrankos etape reikėtų atsižvelgti į pareiškėjų patikimumą ir siūlomų judriojo palydovinio ryšio sistemų ekonominį perspektyvumą.
- (9) Siekiant palengvinti lyginamosios atrankos procedūros įgyvendinimą, o visų pirma padėti Komisijai rengti sprendimus, susijusius su atrankos procedūra, įsteigta Ryšių komiteto lyginamosios europinių judriojo palydovinio ryšio paslaugų (MSS) teikimo sistemų atrankos procedūros darbo grupė.

<sup>(1)</sup> OL L 172, 2008 7 2, p. 15.<sup>(2)</sup> OL L 43, 2007 2 15, p. 32.<sup>(3)</sup> OL C 201, 2008 8 7, p. 4.<sup>(4)</sup> [http://ec.europa.eu/information\\_society/policy/ecommm/current/pan\\_european/index\\_en.htm](http://ec.europa.eu/information_society/policy/ecommm/current/pan_european/index_en.htm)

- (10) Pirmajame atrankos etape nagrinėdama ir vertindama paraišką Komisija prašė nepriklausomų ekspertų, kurie atrinkami konkurencinio konkurso tvarka pagal jų kompetenciją ir pagal tai, kiek jie nepriklausomi ir nešališki, konsultacijų bei pagalbos.
- (11) Išsamiai išanalizavę ir visapusiškai aptarę per posėdžius, ekspertai parengė konsoliduotą ataskaitą su išvadomis dėl projekto etapų užbaigimo ir perdavė ją Komisijai.
- (12) Nepriklausomų ekspertų pirmojo etapo vertinimo išvada aptarė valstybių narių ekspertai Ryšių komiteto lyginamosios europinių judriojo palydovinio ryšio paslaugų (MSS) teikimo sistemų atrankos procedūros darbo grupėje. Šių diskusijų rezultatai pateikti Ryšių komitetui ir aptarti jame.
- (13) Atlikdama vertinimą pirmajame atrankos etape, Komisija atsižvelgė į nepriklausomų ekspertų konsoliduotą ataskaitą ir valstybių narių ekspertų nuomonę, pareikštą lyginamosios europinių judriojo palydovinio ryšio paslaugų (MSS) teikimo sistemų atrankos procedūros darbo grupėje.
- (14) Komisijos vertinimo išvada – įmonės „Inmarsat Ventures Limited“ ir „Solaris Mobile Limited“ įrodė, kad jų atitinkamos judriojo palydovinio ryšio sistemos techniškai ir komerciškai pakankama išvystytos, todėl jos turėtų būti reikalavimus atitinkančios pareiškėjos, o įmonės „ICO Satellite Limited“ ir „TerreStar Europe Limited“ neįrodė, kad jų atitinkamos judriojo palydovinio ryšio sistemos techniškai ir komerciškai pakankamai išvystytos, todėl jos nėra reikalavimus atitinkančios pareiškėjos.
- (15) Pirmasis projekto etapas pavadintas „Derinimo paraiškos pateikimas Tarptautinei telekomunikacijų sąjungai (ITU)“ ir jame reikalaujama, kad pareiškėjas pateiktų aiškių įrodymų, kad institucija, atsakinga už ITU atliekamą judriojo palydovinio ryšio sistemos, skirtos komercinėms MSS valstybių narių teritorijose teikti, registravimą, pateikė ITU Radijo ryšio reglamento 4 priede nustatytą atitinkamą informaciją. Visose keturiose paraiškose dėl to pateikta aiškių įrodymų, todėl Komisija pripažino, kad visos keturios pareiškėjos patenkinamai baigė šį projekto etapą.
- (16) Antrasis projekto etapas pavadintas „Palydovo gamyba“ ir jame reikalaujama, kad pareiškėjas pateiktų aiškių įrodymų, kad pasirašytas privalomas palydovų, reikalingų komercinėms MSS valstybių narių teritorijose teikti, gamybos susitarimas. Dokumente nurodomi konstravimo etapai, kuriuos užbaigus turi būti pagaminti palydovai, reikalingi komercinėms MSS teikti. Dokumentą pasirašo pareiškėjas ir palydovo gamybos įmonė. Įmonių „Inmarsat Ventures Limited“ ir „Solaris Mobile Limited“ paraiškose dėl to pateikta aiškių įrodymų, todėl Komisija pripažino, kad šios pareiškėjos patenkinamai baigė šį projekto etapą.
- (17) Trečiasis projekto etapas pavadintas „Susitarimas dėl palydovo paleidimo“ ir jame reikalaujama, kad pareiškėjas pateiktų aiškių įrodymų, kad pasirašytas privalomas susitarimas dėl minimalaus palydovų, reikalingų nuolatinėms komercinėms MSS teikti valstybių narių teritorijose, skaičiaus paleidimo. Dokumente nurodomos paleidimo datos bei paleidimo paslaugos ir sutarties sąlygos dėl žalos atlyginimo. Dokumentą pasirašo judriojo palydovinio ryšio sistemos operatorius ir palydovą paleidžianti įmonė. Visose keturiose paraiškose dėl to pateikta aiškių įrodymų, todėl Komisija pripažino, kad visos keturios pareiškėjos patenkinamai baigė šį projekto etapą.
- (18) Ketvirtasis projekto etapas pavadintas „Antžeminių stočių tinklų sąsaja“ ir jame reikalaujama, kad pareiškėjas pateiktų aiškių įrodymų, kad pasirašytas privalomas susitarimas dėl Žemės stočių, kurios būtų naudojamos komercinėms MSS valstybių narių teritorijose teikti, tinklų sąsajos sukūrimo ir įdiegimo. Visose keturiose paraiškose dėl to pateikta aiškių įrodymų, todėl Komisija pripažino, kad visos keturios pareiškėjos patenkinamai baigė šį projekto etapą.
- (19) Penktasis projekto etapas pavadintas „Kritinės projekto peržiūros baigimas“. Kritinė projekto peržiūra apibrėžiama taip: „tai toks įrangos erdvėlaiviui tiekimo etapas, kai baigiasi projektavimo ir konstravimo etapas ir prasideda gamybos etapas“. Šiame projekto etape reikalaujama, kad nuo paraiškos pateikimo praėjus ne daugiau kaip 80 darbo dienų, pareiškėjas pateiktų aiškių įrodymų, kad baigė vykdyti kritinę projekto peržiūrą laikydamasis palydovo gamybos susitarime nurodytų palydovo konstravimo etapų. Palydovo gamybos įmonė pasirašo atitinkamą dokumentą ir nurodo kritinės projekto peržiūros baigimo datą. Įmonių „ICO Satellite Limited“, „Inmarsat Ventures Limited“ ir „Solaris Mobile Limited“ paraiškose dėl to pateikta aiškių įrodymų, todėl Komisija pripažino, kad šios pareiškėjos patenkinamai baigė šį projekto etapą.

- (20) Dėl antrojo projekto etapo pasakytina, [...] (\*). [...] (\*) dėl nepakankamų naujausių sutartimi grindžiamų įrodymų dėl konstravimo etapų, po kurių būtų užbaigta palydovų, reikalingų komercinėms MSS teikti, gamyba, Komisija nusprendė, kad pagal Sprendimo Nr. 626/2008/EB 5 straipsnio 1 dalį įmonė „ICO Satellite Limited“ šio projekto etapo nebaigė patenkinamai.
- (21) [...] (\*) Dėl paraiškoje pateiktos informacijos ir po to pateiktos informacijos, susijusios su kritine projekto peržiūra, nesuderinamumo ir dėl nepakankamų aiškių įrodymų dėl palydovo, nurodyto į paraišką įtrauktame palydovo gamybos susitarime, kritinės projekto peržiūros užbaigimo Komisija nusprendė, kad pagal Sprendimo Nr. 626/2008/EB 5 straipsnio 1 dalį įmonė „TerreStar Europe Limited“ penktojo ir antrojo projekto etapų patenkinamai nebaigė.
- (22) Įmonė „Inmarsat Ventures Limited“ savo paraiškoje prašė 15 MHz radijo dažnių spektro, skirto Žemė–kosmosas ryšiui, ir 15 MHz radijo dažnių spektro, skirto kosmosas–Žemė ryšiui. Įmonė „Solaris Mobile Limited“ savo paraiškoje prašė 15 MHz radijo dažnių spektro, skirto Žemė–kosmosas ryšiui, ir 15 MHz radijo dažnių spektro, skirto kosmosas–Žemė ryšiui.
- (23) Kadangi bendri įmonių „Inmarsat Ventures Limited“ ir „Solaris Mobile Limited“ pageidaujamo radijo dažnių spektro išteklių neviršija turimų radijo dažnių spektro išteklių, nustatytų Sprendimo Nr. 626/2008/EB 1 straipsnio 1 dalyje, pagal Sprendimo Nr. 626/2008/EB 5 straipsnio 2 dalį abi pareiškėjos turėtų būti atrinktos.
- (24) Pagal Sprendimo Nr. 626/2008/EB III antraštinę dalį kiekviename sprendime dėl atrankos, priimtame po pirmojo atrankos etapo, turėtų būti nurodomi atitinkami dažniai, kuriuos naudoti kiekvienoje valstybėje narėje išduodami leidimai kiekvienam atrinktam pareiškėjui.
- (25) Dažniai turėtų būti nustatomi remiantis objektyviais, skaidriais, nediskriminaciniais ir proporcingais kriterijais. Todėl turėtų būti taikomas 2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/21/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrosios reguliavimo sistemos (Pagrindų direktyva) <sup>(1)</sup> 9 straipsnyje įtvirtintas veiksmingo radijo dažnių valdymo principas. Pagal šį principą dukart po 30 MHz radijo dažnių spektras, kuris bus naudojamas, turėtų būti dalijamas į gretimas vienodo pločio juostos dalis, skirtas ir Žemė–kosmosas (aukštynkryptis ryšys), ir kosmosas–Žemė ryšiui (žemynkryptis ryšys), siekiant sudaryti sąlygas veiksmingiausiai naudoti juostos dalis. Žemesnio dažnio juostos dalių pora turėtų būti 1 980–1 995 MHz radijo dažnių spektro, skirto Žemė–kosmosas ryšiui (aukštynkryptis ryšys), ir 2 170–2 185 MHz radijo dažnių spektro, skirto kosmosas–Žemė ryšiui (žemynkryptis ryšys); aukštesnio dažnio juostos dalių pora turėtų būti 1 995–2 010 MHz radijo dažnių spektro, skirto aukštynkrypčiam ryšiui, ir 2 185–2 200 MHz radijo spektro, skirto žemynkrypčiam ryšiui. Kaip reikalaujama Kvietimo teikti paraiškas 2008/C 201/03 4 skirsnio 4 dalyje, Komisija atsižvelgė į reikalavimus atitinkančių pareiškėjų paraiškose nurodytus pageidavimus. [...] (\*)
- (26) Pareiškėjai, kurie neketina naudoti minėtųjų radijo dažnių, apie tai praneša Komisijai raštu per 30 darbo dienų nuo atrinktų pareiškėjų sąrašo paskelbimo.
- (27) Pagal Sprendimo Nr. 626/2008/EB 7 straipsnį valstybės narės užtikrina, kad, atsižvelgiant į atrinktų pareiškėjų priimtus laikotarpio ir paslaugų teikimo zonos išsipareigojimus, į 4 straipsnio 1 dalies c punktą ir nacionalinę bei Bendrijos teisę, atrinkti pareiškėjai turėtų teisę naudoti konkretų radijo dažnį, nurodytą pagal 5 straipsnio 2 dalį arba 6 straipsnio 3 dalį priimtame Komisijos sprendime, ir teisę eksploatuoti judriojo palydovinio ryšio sistemą. Apie šias teises jos turi atitinkamai pranešti atrinktiems pareiškėjams. Sprendime Nr. 626/2008/EB taip pat nustatyta, kad atrinktiems pareiškėjams konkrečių radijo dažnių naudojimo teisė pagal 2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/20/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų leidimo (Leidimų direktyva) <sup>(2)</sup> 5 straipsnio 3 dalį turėtų būti suteikta kuo greičiau po to, kai jie buvo atrinkti.
- (28) Šiame sprendime nustatytos priemonės atitinka Ryšių komiteto nuomonę, pateiktą 2009 m. balandžio 2 d.,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

#### 1 straipsnis

Po lyginamosios atrankos procedūros pirmojo atrankos etapo, numatyto Sprendimo Nr. 626/2008/EB II antraštinėje dalyje, nustatyta, kad įmonės „ICO Satellite Limited“ ir „TerreStar Europe Limited“ nėra reikalavimus atitinkančios pareiškėjos.

(\*) Kai kurios šio dokumento dalys išbrauktos, kad nebūtų atskleista konfidenciali informacija; šios dalys pateikiamos laužtiniuose skliaustuose ir pažymėtos žvaigždute.

<sup>(1)</sup> OL L 108, 2002 4 24, p. 33.

<sup>(2)</sup> OL L 108, 2002 4 24, p. 21.



### 2 straipsnis

Po lyginamosios atrankos procedūros pirmojo atrankos etapo, numatyto Sprendimo Nr. 626/2008/EB II antraštinėje dalyje, nustatyta, kad įmonės „Inmarsat Ventures Limited“ ir „Solaris Mobile Limited“ yra reikalavimus atitinkančios pareiškėjos.

Kadangi reikalavimus atitinkančių pareiškėjų, likusių po lyginamosios atrankos procedūros pirmojo atrankos etapo, numatyto Sprendimo Nr. 626/2008/EB II antraštinėje dalyje, bendri pagedaujamo radijo dažnių spektro ištekliai neviršija turimų radijo dažnių spektro išteklių, nustatytų Sprendimo Nr. 626/2008/EB 1 straipsnio 1 dalyje, atrinkamos įmonės „Inmarsat Ventures Limited“ ir „Solaris Mobile Limited“.

### 3 straipsnis

Pagal Sprendimo Nr. 626/2008/EB III antraštinę dalį kiekvienai atrinktai pareiškėjai išduodamas leidimas kiekvienoje valstybėje narėje naudoti šiuos dažnius:

- a) įmonei „Inmarsat Ventures Limited“ – 1 980–1 995 MHz radijo dažnių spektro, skirto Žemė–kosmosas ryšiui, ir 2 170–2 185 MHz radijo dažnių spektro, skirto kosmosas–Žemė ryšiui;
- b) įmonei „Solaris Mobile Limited“ – 1 995–2 010 MHz radijo dažnių spektro, skirto Žemė–kosmosas ryšiui, 2 185–2 200 MHz radijo dažnių spektro, skirto kosmosas–Žemė ryšiui.

### 4 straipsnis

Įmonės „Inmarsat Ventures Limited“ ir „Solaris Mobile Limited“ atrinkamos ir atitinkami dažniai, numatyti 2 ir 3 straipsniuose,

atrinktomis pareiškėjoms nustatomi su sąlyga, kad atitinkamos atrinktos pareiškėjos per 30 darbo dienų nuo Komisijos atrinktų pareiškėjų sąrašo paskelbimo raštu nepateikia informacijos apie tai, kad tos pareiškėjos neketina naudoti nustatytų radijo dažnių.

### 5 straipsnis

Šis sprendimas skirtas:

1. valstybėms narėms ir
  2. a) įmonei „ICO Satellite Limited“, 269 Argyll Avenue, Slough SL1 4HE, United Kingdom;
  - b) įmonei „Inmarsat Ventures Limited“, 99 City Road, London EC1Y 1AX, United Kingdom;
  - c) įmonei „Solaris Mobile Limited“, 30 Upper Pembroke Street, Dublin 2, Republic of Ireland;
  - d) įmonei „TerreStar Europe Limited“, c/o TerreStar Global Ltd., 2nd Floor, 145–157 St John Street, London EC1V 4PY, United Kingdom.

Priimta Briuselyje, 2009 m. gegužės 13 d.

*Komisijos vardu*

Viviane REDING

*Komisijos narė*

## KOMISIJOS SPRENDIMAS

2009 m. birželio 8 d.

## dėl išsamaus Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/87/EB I priede išvardytų aviacijos veiklos rūšių išaiškinimo

(pranešta dokumentu Nr. C(2009) 4293)

(Tekstas svarbus EEE)

(2009/450/EB)

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį,

atsižvelgdama į 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/87/EB, nustatančią šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Bendrijoje ir iš dalies keičiančią Tarybos direktyvą 96/61/EB<sup>(1)</sup>, ypač į jos 3b straipsnį,

kadangi:

- (1) Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/101/EB, iš dalies keičiančia Direktyvą 2003/87/EB, kad į šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų prekybos sistemą Bendrijoje būtų įtrauktos aviacijos veiklos rūšys<sup>(2)</sup>, į Bendrijos šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo leidimų prekybos sistemą įtraukta aviacijos veikla.
- (2) Aviacijos veiklos rūšių apibrėžtys ir ypač Direktyvos 2003/87/EB I priede išvardytos išimties daugiausia grindžiamos 2006 m. gruodžio 6 d. Komisijos reglamente (EB) Nr. 1794/2006, nustatančiame bendrąją mokesčių už oro navigacijos paslaugas sistemą<sup>(3)</sup>, nustatytomis išimtimis, kurios suderintos su Eurocontrol maršrutų mokesčių sistema.
- (3) Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos (TCAO) priimto dokumento „Oro navigacijos paslaugų procedūros. Oro eismo valdymas“<sup>(4)</sup> 2 priedėlyje aprašyta TCAO pavyzdinė skrydžio plano forma ir pateikti jos pildymo nurodymai. Skrydžio planas gali būti naudojamas nustatyti skrydžiams, kuriems taikoma Bendrijos sistema.

(4) Šiame sprendime numatytos aviacijos veiklos rūšys turėtų būti aiškinamos laikantis 2007 m. liepos 18 d. Komisijos sprendimo 2007/589/EB, nustatančio šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo apskaitos ir ataskaitų teikimo gaires vadovaujantis Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/87/EB<sup>(5)</sup>.

(5) Su viešąja paslauga susiję įsipareigojimai turėtų būti aiškinaimi laikantis 2008 m. rugsėjo 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1008/2008 dėl oro susisiekimo paslaugų teikimo Bendrijoje bendrųjų taisyklių (nauja redakcija)<sup>(6)</sup>.

(6) Šiame sprendime nustatytos priemonės atitinka Direktyvos 2003/87/EB 23 straipsnyje nurodyto Klimato kaitos komiteto nuomonę.

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

## 1 straipsnis

Išsamus Direktyvos 2003/87/EB I priede išvardytų aviacijos veiklos rūšių išaiškinimas pateiktas šio sprendimo priede.

## 2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje, 2009 m. birželio 8 d.

Komisijos vardu

Stavros DIMAS

Komisijos narys

<sup>(1)</sup> OL L 275, 2003 10 25, p. 32.

<sup>(2)</sup> OL L 8, 2009 1 13, p. 3.

<sup>(3)</sup> OL L 341, 2006 12 7, p. 3.

<sup>(4)</sup> PANS-ATM, 4444 dokumentas.

<sup>(5)</sup> OL L 229, 2007 8 31, p. 1.

<sup>(6)</sup> OL L 293, 2008 10 31, p. 3.

## PRIEDAS

**Išsamaus Direktyvos 2003/87/EB I priede išvardytų aviacijos veiklos rūšių išaiškinimo gairės**

1. AVIACIJOS VEIKLOS APIBRĖŽTYS
  1. Skrydis – vienas baigtinis skrydis, t. y. skrydis arba vienas iš kelių skrydžių, pradedamas ir baigiamas orlaivio stovėjimo vietoje.
  2. Aerodromas – konkretus žemės ar vandens plotas su statiniais, įrenginiais ir įranga, kuri visą ar jo dalį ketinama naudoti orlaiviui atskristi, išskristi ir judėti paviršiumi.
  3. Jeigu orlaivio naudotojas vykdo Direktyvos 2003/87/EB I priede nurodytą aviacijos veiklą, Bendrijos sistema jam taikoma nepriklausomai nuo to, ar jis įtrauktas į orlaivių naudotojų sąrašą, kurį Komisija paskelbė pagal Direktyvos 2003/87/EB 18a straipsnio 3 dalį.
2. IŠIMČIŲ AIŠKINIMAS
  4. Direktyvos 2003/87/EB I priede išvardyti veiklos rūšiai „Aviacija“ priskiriami skrydžių, kuriems netaikoma Bendrijos sistema, tipai.
- 2.1. **Išimtis pagal a punktą**
  5. Ši išimtis aiškinama atsižvelgiant į ypatingą skrydžio paskirtį.
  6. Artimiausi giminės – tik sutuoktinis (-ė), sutuoktiniui (-ei) prilygstantis (-i) partneris (-ė), vaikai ir tėvai.
  7. Vyriausybės ministrai yra Vyriausybės nariai, išvardyti atitinkamos valstybės oficialiajame leidinyje. Valstybės regioninės ar vietos valdžios pareigūnams išimtis pagal šį punktą netaikoma.
  8. Oficiali misija – tai misija, kurią vykdydamas atitinkamas asmuo atlieka savo tarnybines pareigas.
  9. Orlaivio pristatymo į tam tikrą vietą ar perkėlimo skrydžiams ši išimtis netaikoma.
  10. Laikoma, kad skrydžiai, kuriems Eurocontrol Centrinė maršruto mokesčių tarnyba priskyre maršruto mokesčio netaikymo kodą (toliau – CMMT mokesčio netaikymo kodas) „S“, tai skrydžiai, skirti būtent oficialią misiją vykdančiam valdančiajam monarchui ir jo artimiausiems giminėms, valstybės vadovams, Vyriausybės vadovams ir Vyriausybės ministrams skraidinti, jei tai pagrindžiama atitinkamu statuso žymeniu skrydžio plane.
- 2.2. **Išimtis pagal b punktą**
  - 2.2.1. *Kariniai skrydžiai*
    11. Kariniai skrydžiai – su karine veikla tiesiogiai susiję skrydžiai.
    12. Civiliniu registruotu orlaiviu vykdomiems kariniams skrydžiams ši išimtis netaikoma. Kariniu orlaiviu vykdomiems civiliniams skrydžiams išimtis pagal b punktą taip pat netaikoma.
    13. Laikoma, kad skrydžiai, kuriems priskirtas CMMT mokesčio netaikymo kodas „M“ arba „X“, yra kariniai skrydžiai, kuriems taikoma išimtis.
  - 2.2.2. *Muitinės ir policijos tarnybų skrydžiai*
    14. Išimtis taikoma ir civiliniu registruotu, ir kariniu orlaiviu vykdomiems muitinės ir policijos tarnybų skrydžiams.
    15. Laikoma, kad skrydžiai, kuriems priskirtas CMMT mokesčio netaikymo kodas „P“, yra muitinės ir policijos tarnybų skrydžiai, kuriems taikoma išimtis.
- 2.3. **Išimtis pagal c punktą**
  16. Toliau nurodytoms kategorijoms priskiriamiems orlaivio pristatymo į tam tikrą vietą ar perkėlimo skrydžiams ir skrydžiams, kuriais skraidinama būtent tiesiogiai su atitinkamų paslaugų teikimu susijusi įranga ir darbuotojai, išimtis yra taikoma. Be to, šios išimtis taikomos nepriklausomai nuo to, ar skrydžiai vykdomi naudojantis viešaisiais, ar privačiais ištekliais.



### 2.3.1. Paieškos ir gelbėjimo skrydžiai

17. Paieškos ir gelbėjimo skrydžiai – tai skrydžiai, kuriais teikiamos paieškos ir gelbėjimo paslaugos. Paieškos ir gelbėjimo paslaugos – tai nelaimių stebėjimo, ryšių, koordinavimo ir paieškos bei gelbėjimo funkcijų vykdymas, pirmoji medicininė pagalba arba medicininė evakuacija, naudojantis viešaisiais ir privačiais ištekliais, įskaitant bendrą naudojamą orlaiviu, laivais ir kitomis priemonėmis bei įrenginiais.
18. Laikoma, kad skrydžiai, kuriems priskirtas CMMT mokesčio netaikymo kodas „R“, ir skrydžiai, kurių skrydžio plano 18 laukelyje įrašyta „STS/SAR“, yra su paieška ir gelbėjimu susiję skrydžiai, kuriems taikoma išimtis.

### 2.3.2. Gaisrų gesinimo skrydžiai

19. Gaisrų gesinimo skrydžiai – tai skrydžiai, kuriais būtent teikiamos gaisrų gesinimo iš oro paslaugos, t. y. orlaiviai ir kiti oro ištekliai naudojami gaisrams gamtoje gesinti.
20. Laikoma, kad skrydžiai, kurių skrydžio plano 18 laukelyje įrašyta „STS/FFR“, yra gaisrų gesinimo skrydžiai, kuriems taikoma išimtis.

### 2.3.3. Humanitariniai skrydžiai

21. Humanitariniai skrydžiai – tai skrydžiai, vykdomi būtent humanitariniais tikslais; įvykus nelaimei ir (arba) katastrofai, šiais skrydžiais skraidinami pagalbos misijos darbuotojai ir ištekliai, tokie kaip maistas, drabužiai, pastogė, medicininiai ir kitokie reikmenys, ir (arba) iš nelaimės ir (arba) katastrofos vietos, kur gyvybei ar sveikatai gresia pavojus, žmonės evakuojami į saugią vietą toje pačioje arba kitoje valstybėje, kuri sutinka priimti tokius žmones.
22. Laikoma, kad skrydžiai, kuriems priskirtas CMMT mokesčio netaikymo kodas „H“, ir skrydžiai, kurių skrydžio plano 18 laukelyje įrašyta „STS/HUM“, yra humanitariniai skrydžiai, kuriems taikoma išimtis.

### 2.3.4. Greitosios medicininės pagalbos skrydžiai

23. Greitosios medicininės pagalbos skrydžiai – tai skrydžiai, kuriais būtent siekiama palengvinti greitosios medicininės pagalbos teikimą, jei būtina nedelsiant ir greitai kažką pergabenti; šiais skrydžiais skraidinami medicinos darbuotojai, medicininiai ištekliai, įskaitant įrangą, kraują, organus, vaistus, arba ligoniai ar sužeistieji ir kiti tiesiogiai susiję asmenys.
24. Laikoma, kad skrydžiai, kurių skrydžio plano 18 laukelyje įrašyta „STS/MEDEVAC“ arba „STS/HOSP“, yra greitosios medicininės pagalbos skrydžiai, kuriems taikoma išimtis.

## 2.4. Išimtis pagal f punktą

25. Laikoma, kad skrydžiams, kuriems priskirtas CMMT mokesčio netaikymo kodas „T“, ir skrydžiams, kurių skrydžio plano 18 laukelyje įrašyta „RMK/Training flight“, pagal f punktą taikoma išimtis.

## 2.5. Išimtis pagal g punktą

26. Toliau nurodytoms kategorijoms priskiriamiems orlaivio pristatymo į tam tikrą vietą ar perkėlimo skrydžiams išimtis netaikoma.

### 2.5.1. Skrydžiai, skirti būtent moksliniams tyrimams atlikti

27. Pagal šią kategoriją išimtis taikoma skrydžiams, kurių vienintelis tikslas – atlikti mokslinius tyrimus. Kad būtų taikoma išimtis, moksliniai tyrimai turi būti iš dalies arba visiškai atlikti skrendant. Skrydžiams, kuriais skraidinami mokslininkai arba mokslinių tyrimų įranga, išimtis netaikoma.

### 2.5.2. Skrydžiai, skirti būtent orlaiviams arba įrangai (naudojami ore arba antžemei) tikrinti, bandyti ar patvirtinti

28. Laikoma, kad skrydžiams, kuriems priskirtas CMMT mokesčio netaikymo kodas „N“, ir skrydžiams, kurių skrydžio plano 18 laukelyje įrašyta „STS/FLTCK“, pagal g punktą taikoma išimtis.

## 2.6. Išimtis pagal i punktą (skrydžiai, vykdomi pagal su viešąja paslauga susijusius įsipareigojimus)

29. Suprantama, kad atokiausiuose regionuose pagal įsipareigojimus, susijusius su viešąja paslauga, vykdomiems skrydžiams taikoma išimtis galioja EB sutarties 299 straipsnio 2 dalyje išvardytuose regionuose ir taikoma tik atokiausiame regione arba tarp dviejų atokiausių regionų pagal su viešąja paslauga susijusius įsipareigojimus vykdomiems skrydžiams.

**2.7. Išimtis pagal j punktą (de minimis taisyklė)**

30. Pagal Čikagos konvencijos 6 priedo I dalį visi komercinės oro transporto priemonės naudotojai privalo turėti oro vežėjo pažymėjimą (OVP). Tokio pažymėjimo neturintys naudotojai nelaikomi „komercinės oro transporto priemonės naudotojais“.
  31. Taikant *de minimis* taisyklę, apibūdinimas „komercinis“ siejamas su veiklos vykdytoju, o ne su konkrečiais skrydžiais. Tai pirmiausia reiškia, kad, siekiant nustatyti, ar naudotojas atitinka išimties taikymo reikalavimus, atsižvelgiama į komercinės oro transporto priemonės naudotojo vykdomus skrydžius, net jei jie vykdomi neatlygintinai.
  32. Siekiant nustatyti, ar orlaivio naudotojas atitinka išimties pagal *de minimis* taisyklę taikymo reikalavimus, atsižvelgiama tik į skrydžius, kai išskrendama iš valstybės narės, kuriai taikoma Sutartis, teritorijoje esančio aerodromo arba atskrendama į tokį aerodromą. Į skrydžius, kuriems taikoma išimtis pagal a–j punktus, dėl tų pačių priežasčių neatsižvelgiama.
  33. Komercinės oro transporto priemonės naudotojo, kuris per tris iš eilės keturių mėnesių laikotarpius įvykdo mažiau nei 243 skrydžius, vykdomiems skrydžiams išimtis yra taikoma. Keturių mėnesių laikotarpiai yra šie: nuo sausio iki balandžio, nuo gegužės iki rugpjūčio, nuo rugsėjo iki gruodžio. Siekiant nustatyti, ar orlaivio naudotojas atitinka išimties pagal *de minimis* taisyklę taikymo reikalavimus, pagal išskridimo vietos laiką nustatoma, kuriam keturių mėnesių laikotarpiui priskirti tą skrydį.
  34. 243 ar daugiau skrydžių per laikotarpį įvykdžiusiam komercinės oro transporto priemonės naudotojui Bendrijos sistema taikoma visus kalendorinius metus, kuriais pasiekta ar viršyta 243 skrydžių riba.
  35. Skrydžius, kurių bendras metinis išmetalų kiekis yra 10 000 tonų ar daugiau, vykdančiam komercinės oro transporto priemonės naudotojui Bendrijos sistema taikoma visus kalendorinius metus, kuriais pasiekta ar viršyta 10 000 tonų riba.
-

## KOMISIJOS SPRENDIMAS

2009 m. birželio 8 d.

dėl Jungtinės Karalystės ketinimo pripažinti Tarybos reglamentą (EB) Nr. 4/2009 dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų pripažinimo ir vykdymo bei bendradarbiavimo išlaikymo prievolių srityje

(pranešta dokumentu Nr. C(2009) 4427)

(2009/451/EB)

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 11a straipsnį,

1 straipsnis

Reglamentas (EB) Nr. 4/2009 taikomas Jungtinei Karalystei pagal 2 straipsnį.

atsižvelgdama į 2009 m. sausio 15 d. Jungtinės Karalystės raštą Tarybai ir Komisijai,

2 straipsnis

Reglamentas (EB) Nr. 4/2009 Jungtinei Karalystei įsigalioja 2009 m. liepos 1 d.

kadangi:

Reglamento 2 straipsnio 2 dalis, 47 straipsnio 3 dalis ir 71, 72 ir 73 straipsniai taikomi nuo 2010 m. rugsėjo 18 d.

(1) 2008 m. gruodžio 18 d. Taryba priėmė Reglamentą (EB) Nr. 4/2009 dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų pripažinimo ir vykdymo bei bendradarbiavimo išlaikymo prievolių srityje<sup>(1)</sup>.

Kitos reglamento nuostatos taikomos nuo 2011 m. birželio 18 d. su sąlyga, kad iki tos dienos Bendrijoje bus pradėtas taikyti 2007 m. Hagos protokolas dėl išlaikymo prievolėms taikytinos teisės. Jei protokolas tuo metu dar nebus taikomas, šis reglamentas taikomas nuo to protokolo taikymo Bendrijoje pradžios dienos.

(2) Pagal Protokolo dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos, pridėto prie Europos Sąjungos sutarties ir Europos bendrijos steigimo sutarties, 1 straipsnį Jungtinė Karalystė nedalyvavo priimant Reglamentą (EB) Nr. 4/2009.

3 straipsnis

Šis sprendimas skirtas valstybėms narėms.

(3) Pagal minėto protokolo 4 straipsnį 2009 m. sausio 15 d. raštu, kurį Taryba ir Komisija gavo 2009 m. sausio 17 d., Jungtinė Karalystė pranešė Komisijai, kad ketina pripažinti Reglamentą (EB) Nr. 4/2009.

Priimta Briuselyje, 2009 m. birželio 8 d.

(4) 2009 m. balandžio 21 d. Komisija Tarybai pateikė palankią nuomonę dėl Jungtinės Karalystės ketinimo pripažinti Reglamentą (EB) Nr. 4/2009,

Komisijos vardu  
Jacques BARROT  
Pirmininko pavaduotojas

<sup>(1)</sup> OL L 7, 2009 1 10, p. 1.

## KOMISIJOS SPRENDIMAS

2009 m. birželio 11 d.

## nutraukti antisubsidijų tyrimą dėl importuojamo Jungtinių Amerikos Valstijų kilmės natrio metalo

(2009/452/EB)

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį,

atsižvelgdama į 1997 m. spalio 6 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2026/97 dėl apsaugos nuo subsidijuoto importo iš Europos bendrijos narėmis nesančių valstybių <sup>(1)</sup> (toliau – pagrindinis reglamentas), ypač į jo 14 straipsnį,

pasikonsultavusi su Patariamuoju komitetu,

kadangi:

## 1. PROCEDŪRA

## 1.1. Inicijavimas

- (1) 2008 m. liepos 23 d. paskelbusi pranešimą *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* <sup>(2)</sup> (toliau – pranešimas apie inicijavimą) Komisija inicijavo antisubsidijų tyrimą dėl į Bendriją importuojamo Jungtinių Amerikos Valstijų (toliau – JAV) kilmės nefasuoto natrio, kurį deklaruoiant paprastai nurodomas KN kodas ex 2805 11 00 (toliau – nagrinėjamas produktas).
- (2) Tyrimas inicijuotas 2008 m. birželio 10 d. gavus vienintelio Bendrijos gamintojo *Métaux Spéciaux* (toliau – MSSA SAS arba skundo pateikėjas) pateiktą skundą.
- (3) 2008 m. liepos 23 d. Komisija inicijavo antidempingo tyrimą dėl importuojamo to paties JAV kilmės produkto <sup>(3)</sup>. Šis tyrimas nutrauktas Komisijos sprendimu 2009/453/EB <sup>(4)</sup>.

## 1.2. Susijusios šalys ir tikrinamieji vizitai

- (4) Prieš inicijuodama tyrimą ir vadovaudamasi Reglamento (EB) Nr. 2026/97 10 straipsnio 9 dalimi Komisija pranešė JAV atstovams gavusi tinkamais dokumentais pagrįstą skundą, kuriame teigiama, kad dėl subsidijuoto JAV kilmės nefasuoto natrio importo Bendrijos pramonei daryta materialinė žala. JAV atstovai buvo pakviesti į konsultacijas, siekiant išsiaiškinti su skundo turiniu susijusią padėtį ir priimti abi šalis tenkinantį sprendimą. JAV atstovai priėmė pasiūlymą dalyvauti konsultacijose;

konsultacijos surengtos 2008 m. liepos 11 d. Per konsultacijas nepavyko priimti abi šalis tenkinančio sprendimo. Tačiau deramai atsižvelgta į JAV atstovų pastabas dėl skunde pateiktų tvirtinimų dėl tariamos subsidijos kompensuojamumo.

- (5) Komisija apie tyrimo inicijavimą oficialiai pranešė skundo pateikėjui, vieninteliam žinomam JAV eksportuotojui (gamintojui), žinomiems susijusiems importuotojams bei naudotojams ir JAV atstovams. Suinteresuotosioms šalims buvo sudaryta galimybė per pranešime apie inicijavimą nustatytą laikotarpį raštu pareikšti nuomonę ir pateikti prašymą išklausti.

- (6) Komisija išsiuntė klausimynus visoms žinomoms susijusioms šalims ir gavo JAV atstovų, vienintelio JAV eksportuojančio gamintojo (toliau – bendradarbiaujantis eksportuojantis gamintojas), skundo pateikėjo ir trijų Bendrijos naudotojų atsakymus.

- (7) Komisija rinko ir tikrino visą informaciją, kuri, jos manymu, buvo reikalinga norint padaryti išvadas dėl subsidijavimo, jo daromos žalos ir Bendrijos interesų.

- (8) Tikrinamieji vizitai vyko šio JAV atstovo patalpose:

— Niujorko energetikos institucijos (NEI) (angl. *New York Power Authority*), Vait Pleinsas, Niujorkas.

- (9) Be to, tikrinamieji vizitai vyko šių bendrovių patalpose:

*Bendrijos gamintojo:*

— *Métaux Spéciaux* (MSSA SAS), Sen Marselis, Prancūzija.

*eksportuojančio JAV gamintojo:*

— *DuPont Reactive Metals* (DuPont), Najagara Folsas, Niujorkas, ir *E. I. DuPont De Nemours and Company*, Vilmingtonas, Delaveras.

*Bendrijos naudotojų:*

— *Rohm and Haas Europe Sàrl*, Moržas, Šveicarija;

— *Evonik Degussa GmbH*, Frankfortas, Vokietija.

<sup>(1)</sup> OL L 288, 1997 10 21, p. 1.

<sup>(2)</sup> OL C 186, 2008 7 23, p. 35.

<sup>(3)</sup> OL C 186, 2008 7 23, p. 32.

<sup>(4)</sup> Žr. šio Oficialiojo leidinio p. 76.

### 1.3. Tiriamasis ir nagrinėjamas laikotarpiai

- (10) Atliekant subsidijavimo ir žalos tyrimą nagrinėtas 2007 m. liepos 1 d.–2008 m. birželio 30 d. laikotarpis (toliau – tiriamasis laikotarpis arba TL). Tiriant žalai įvertinti svarbias tendencijas nagrinėtas laikotarpis nuo 2005 m. sausio 1 d. iki tiriamojo laikotarpio pabaigos (toliau – nagrinėjamas laikotarpis).

### 2. SKUNDO ATSIĖMIMAS IR TYRIMO NUTRAUKIMAS

- (11) 2009 m. balandžio 1 d. Komisijai skirtu laišku skundo pateikėjas oficialiai atsiėmė skundą. Skundo pateikėjo teigimu, skundas atsiimtas dėl pasikeitusių aplinkybių.
- (12) Remiantis pagrindinio reglamento 14 straipsnio 1 dalimi, tyrimas gali būti nutrauktas, jei skundas atsiimamas ir jeigu toks nutraukimas neprieštaruja Bendrijos interesams.
- (13) Komisija nusprendė, kad dabartinį tyrimą reikėtų nutraukti, nes atliekant tyrimą nebuvo nustatyta jokių aplinkybių, rodančių, kad nutraukus tyrimą būtų pažeisti Bendrijos interesai. Apie tai buvo pranešta suinteresuotoms šalims ir suteikta galimybė teikti pastabas. Tačiau

nebuvo gauta jokių pastabų, rodančių, kad nutraukus tyrimą būtų pažeisti Bendrijos interesai.

- (14) Todėl Komisija daro išvadą, kad antisubsidijų tyrimas dėl į Bendriją importuojamo JAV kilmės nefasuoto natrio turėtų būti nutrauktas nenustatant kompensacinių priemonių.

NUSPRENDĖ:

#### *Vienintelis straipsnis*

Antisubsidijų tyrimas dėl importuojamo Jungtinių Amerikos Valstijų kilmės nefasuoto natrio, kurio KN kodas yra ex 2805 11 00, nutraukiamas.

Priimta Briuselyje 2009 m. birželio 11 d.

*Komisijos vardu*  
Catherine ASHTON  
*Komisijos narė*

## KOMISIJOS SPRENDIMAS

2009 m. birželio 11 d.

## nutraukti antidempingo tyrimą dėl importuojamo Jungtinių Amerikos Valstijų kilmės natrio metalo

(2009/453/EB)

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį,

atsižvelgdama į 1995 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 384/96 dėl apsaugos nuo importo dempingo kaina iš Europos bendrijos narėmis nesančių valstybių (toliau – pagrindinis reglamentas) <sup>(1)</sup>, ypač į jo 9 straipsnį,

pasikonsultavusi su Patariamuoju komitetu,

kadangi:

## 1. PROCEDŪRA

## 1.1. Tyrimo inicijavimas

- (1) 2008 m. liepos 23 d. Komisija pranešimu *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* <sup>(2)</sup> (toliau – pranešimas apie inicijavimą) paskelbė apie antidempingo tyrimo dėl į Bendriją importuojamo Jungtinių Amerikos Valstijų (toliau – JAV) kilmės nefasuoto natrio, kurį deklaruoiant paprastai nurodomas KN kodas ex 2805 11 00 (toliau – nagrinėjamas produktas), inicijavimą.
- (2) Tyrimas inicijuotas 2008 m. birželio 10 d. gavus vienintelio Bendrijos gamintojo *Métaux Spéciaux* (toliau – MSSA SAS arba skundo pateikėjas) pateiktą skundą.
- (3) 2008 m. liepos 23 d. Komisija inicijavo antisubsidijų tyrimą dėl importuojamo to paties JAV kilmės produkto <sup>(3)</sup>. Šis tyrimas nutrauktas Komisijos sprendimu 2009/452/EB <sup>(4)</sup>.

## 1.2. Susijusios šalys ir tikrinamieji vizitai

- (4) Komisija apie tyrimo inicijavimą oficialiai pranešė skundo pateikėjui, vieninteliam žinomam JAV eksportuotojui (gamintojui), žinomiems susijusiems importuotojams bei naudotojams ir JAV atstovams. Suinteresuotosioms šalims buvo sudaryta galimybė per pranešime apie inicijavimą nustatytą laikotarpį raštu pareikšti nuomonę ir pateikti prašymą išklausti.

- (5) Komisija išsiuntė klausimynus visoms žinomoms susijusioms šalims ir gavo JAV atstovų, vienintelio JAV eksportuojančio gamintojo (toliau – bendradarbiaujantis eksportuojantis gamintojas), skundo pateikėjo ir trijų Bendrijos naudotojų atsakymus.

- (6) Komisija rinko ir tikrino visą informaciją, kuri, jos manymu, buvo reikalinga norint padaryti išvadas dėl dempingo, jo daromos žalos ir Bendrijos interesų, ir atliko tikrinimus šių bendrovių patalpose:

*Bendrijos gamintojo:*— *Métaux Spéciaux* (MSSA SAS), Sen Marselis, Prancūzija.*eksportuojančio JAV gamintojo:*— *E.I. DuPont De Nemours and Company*, Vilmingtonas, Delaveras.*susijusio prekybininko Šveicarijoje:*— *DuPont De Nemours International S.A.*, Ženeva.*Bendrijos naudotojų:*— *Rohm and Haas Europe Sàrl*, Moržas, Šveicarija;— *Evonik Degussa GmbH*, Frankfurtas, Vokietija.

## 1.3. Tiriamasis ir nagrinėjamas laikotarpiai

- (7) Atliekant dempingo ir žalos tyrimą nagrinėtas 2007 m. liepos 1 d.–2008 m. birželio 30 d. laikotarpis (toliau – tiriamasis laikotarpis arba TL). Tiriant žalai įvertinti svarbias tendencijas nagrinėtas laikotarpis nuo 2005 m. sausio 1 d. iki tiriamojo laikotarpio pabaigos (toliau – nagrinėjamas laikotarpis).

## 2. SKUNDO ATSIĖMIMAS IR TYRIMO NUTRAUKIMAS

- (8) 2009 m. balandžio 1 d. Komisijai skirtu laišku skundo pateikėjas oficialiai atsiėmė skundą. Skundo pateikėjo teigimu, skundas atsiimtas dėl pasikeitusių aplinkybių.
- (9) Remiantis pagrindinio reglamento 9 straipsnio 1 dalimi, tyrimas gali būti nutrauktas, jei skundas atsiimamas ir jeigu toks nutraukimas neprieštarauja Bendrijos interesams.

<sup>(1)</sup> OL L 56, 1996 3 6, p. 1.<sup>(2)</sup> OL C 186, 2008 7 23, p. 32.<sup>(3)</sup> OL C 186, 2008 7 23, p. 35.<sup>(4)</sup> Žr. šio Oficialiojo leidinio p. 74.

(10) Komisija nusprendė, kad dabartinį tyrimą reikėtų nutraukti, nes atliekant tyrimą nebuvo nustatyta jokių aplinkybių, rodančių, kad nutraukus tyrimą būtų pažeisti Bendrijos interesai. Apie tai buvo pranešta suinteresuotiems šalims ir suteikta galimybė teikti pastabas. Tačiau nebuvo gauta jokių pastabų, rodančių, kad nutraukus tyrimą būtų pažeisti Bendrijos interesai.

(11) Todėl Komisija daro išvadą, kad antidempingo tyrimas dėl į Bendriją importuojamo JAV kilmės nefasuoto natrio turėtų būti nutrauktas nenustatant antidempingo priemonių,

NUSPRENDĖ:

*Vienintelis straipsnis*

Antidempingo tyrimas dėl importuojamo Jungtinių Amerikos Valstijų kilmės nefasuoto natrio, kurio KN kodas yra ex 2805 11 00, nutraukiamas.

Priimta Briuselyje, 2009 m. birželio 11 d.

*Komisijos vardu*  
Catherine ASHTON  
*Komisijos narė*



## KOMISIJOS SPRENDIMAS

2009 m. birželio 11 d.

**iš dalies keičiantis Sprendimą 2008/938/EB dėl lengvatas gaunančių šalių, kurioms galima taikyti specialią tvaraus vystymosi ir gero valdymo skatinamąją priemonę, numatytą Tarybos reglamente (EB) Nr. 732/2008 dėl bendrųjų tarifų lengvatų sistemos taikymo nuo 2009 m. sausio 1 d. iki 2011 m. gruodžio 31 d., sąrašo**

(pranešta dokumentu Nr. C(2009) 4383)

(2009/454/EB)

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį,

atsižvelgdama į 2008 m. liepos 22 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 732/2008 dėl bendrųjų tarifų lengvatų sistemos taikymo nuo 2009 m. sausio 1 d. iki 2011 m. gruodžio 31 d., iš dalies keičiantį Reglamentus (EB) Nr. 552/97, (EB) Nr. 1933/2006 ir Komisijos reglamentus (EB) Nr. 1100/2006 ir (EB) Nr. 964/2007 <sup>(1)</sup>, ypač į jo 10 straipsnio 2 dalį,

kadangi:

- (1) Reglamente (EB) Nr. 732/2008 numatytas specialios tvaraus vystymosi ir gero valdymo skatinamosios priemonės taikymas besivystančioms šalims, kurios atitinka reikalavimus, nustatytus jo 8 ir 9 straipsniuose.
- (2) Pagal šio reglamento 10 straipsnio 2 dalį Komisija 2008 m. gruodžio 9 d. priėmė Sprendimą 2008/938/EB dėl lengvatas gaunančių šalių, kurioms galima taikyti specialią tvaraus vystymosi ir gero valdymo skatinamąją priemonę, numatytą Tarybos reglamente (EB) Nr. 732/2008 dėl bendrųjų tarifų lengvatų sistemos taikymo nuo 2009 m. sausio 1 d. iki 2011 m. gruodžio 31 d., sąrašo <sup>(2)</sup>.
- (3) Pagal tą sprendimą Venesuelos Bolivaro Respublikai (toliau – Venesuela) nuspręsta taikyti specialią tvaraus vystymosi ir gero valdymo skatinamąją priemonę.

- (4) Tačiau dabar paaiškėjo, kad Venesuela neratifikavo Reglamento (EB) Nr. 732/2008 III priedo B dalies 27 punkte

nurodytos Jungtinių Tautų konvencijos dėl kovos su korupcija. Todėl Venesuela neįvykdė visų būtinų Reglamento (EB) Nr. 732/2008 reikalavimų, kad jai būtų taikoma speciali skatinamoji priemonė. Reikėtų atitinkamai iš dalies pakeisti Sprendimą 2008/938/EB, numatant tinkamą jo taikymo pereinamąjį laikotarpį. Todėl pagal 1992 m. spalio 12 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą <sup>(3)</sup>, 214 straipsnį iki šio sprendimo taikymo datos bet kokios skolos muitinei apskaičiavimas taikant Sprendimą 2008/938/EB nepakis.

- (5) Bendrųjų tarifų lengvatų komitetas nepareišė nuomonės per jo pirmininko nustatytą laikotarpį; todėl 2009 m. balandžio 2 d. Komisija pagal Tarybos sprendimo 1999/468/EB <sup>(4)</sup> 5 straipsnio 4 dalį Tarybai pateikė pasiūlymą, prašydama Tarybos per tris mėnesius imtis veiksmų.
- (6) Tačiau 2009 m. gegužės 18 d. Taryba patvirtino, kad nėra kvalifikuotos daugumos, pritariančios arba prieštaraujančios pasiūlymui, ir kad Komisija gali imtis veiksmų pagal Sprendimo 1999/468/EB 5 straipsnio 6 dalies paskutinę pastraipą; todėl dabar sprendimą turėtų priimti Komisija.
- (7) Pagal Reglamento (EB) Nr. 732/2008 10 straipsnio 3 dalį apie šį sprendimą turi būti pranešta Venesuelai,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

## 1 straipsnis

Sprendimo 2008/938/EB 1 straipsnyje išbraukiami žodžiai „(VE) Venesuela“.

<sup>(1)</sup> OL L 211, 2008 8 6, p. 1.<sup>(2)</sup> OL L 334, 2008 12 12, p. 90.<sup>(3)</sup> OL L 302, 1992 10 19, p. 1.<sup>(4)</sup> OL L 184, 1999 7 17, p. 23.

*2 straipsnis*

Šis sprendimas įsigalioja šešiasdešimtą dieną nuo jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

*3 straipsnis*

Šis sprendimas skirtas Venesuelos Bolivarо Respublikai.

Priimta Briuselyje, 2009 m. birželio 11 d.

*Komisijos vardu*  
Catherine ASHTON  
*Komisijos narė*

---

## SUSITARIMAI

## KOMISIJA

**Europos bendrijos ir Danijos Karalystės susitarimas dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo**

Pagal 2005 m. spalio 19 d. Europos bendrijos ir Danijos Karalystės susitarimo dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo <sup>(1)</sup> (toliau – Susitarimas), sudaryto Tarybos sprendimu 2006/325/EB <sup>(2)</sup>, 3 straipsnio 2 dalį, priėmus 2000 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 44/2001 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo <sup>(3)</sup> pakeitimus, Danija praneša Komisijai apie savo sprendimą įgyvendinti arba neįgyvendinti tokių pakeitimų turinį.

2008 m. gruodžio 18 d. priimtas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 4/2009 <sup>(4)</sup> dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų pripažinimo ir vykdymo bei bendradarbiavimo išlaikymo prievolių srityje. Reglamento (EB) Nr. 4/2009 68 straipsnyje numatyta, kad laikantis Reglamento (EB) Nr. 4/2009 75 straipsnio 2 dalyje įtvirtintų pereinamojo laikotarpio nuostatų Reglamentu (EB) Nr. 4/2009 iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 44/2001 pakeičiant to reglamento nuostatas, taikytinas išlaikymo prievolių srityje.

Laikydamosi Susitarimo 3 straipsnio 2 dalies Danija 2009 m. sausio 14 d. raštu pranešė Komisijai apie savo sprendimą įgyvendinti Reglamento (EB) Nr. 4/2009 turinį tiek, kiek šiuo reglamentu iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 44/2001. Tai reiškia, kad Bendrijos ir Danijos santykiams bus taikomos Reglamento (EB) Nr. 4/2009 dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų pripažinimo ir vykdymo bei bendradarbiavimo išlaikymo prievolių srityje nuostatos, išskyrus III ir VII skyrių nuostatas. Reglamento (EB) Nr. 4/2009 2 straipsnio ir IX skyriaus nuostatos taikomos tik tiek, kiek jos susiję su jurisdikcija, teismo sprendimų pripažinimu, vykdytinumu ir vykdymu bei teise kreiptis į teismą.

Pagal Susitarimo 3 straipsnio 6 dalį Danijos pranešimas sukuria abipusius Danijos ir Bendrijos išpareigojimus. Todėl Reglamentas (EB) Nr. 4/2009 yra Susitarimo pakeitimas tiek, kiek juo keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 44/2001, ir yra laikomas jo priedu.

Remiantis Susitarimo 3 straipsnio 3 ir 4 dalimis, pirmiau minėtos Reglamento (EB) Nr. 4/2009 nuostatos Danijoje gali būti įgyvendinamos administraciniu lygmeniu, kaip numatyta 2006 m. gruodžio 20 d. Danijos įstatymo Nr. 1563 dėl reglamento „Briuselis I“ 9 skirsnyje, todėl Folketingo pritarimas nėra reikalingas. Būtinios administracinės priemonės įsigaliojo Reglamento (EB) Nr. 4/2009 įsigaliojimo dieną, t. y. 2009 m. sausio 30 d.

---

<sup>(1)</sup> OL L 299, 2005 11 16, p. 62.

<sup>(2)</sup> OL L 120, 2006 5 5, p. 22.

<sup>(3)</sup> OL L 12, 2001 1 16, p. 1.

<sup>(4)</sup> OL L 7, 2009 1 10, p. 1.

2009/454/EB:

- ★ 2009 m. birželio 11 d. Komisijos sprendimas, iš dalies keičiantis Sprendimą 2008/938/EB dėl lengvatas gaunančių šalių, kurioms galima taikyti specialią tvaraus vystymosi ir gero valdymo skatinamąją priemonę, numatytą Tarybos reglamente (EB) Nr. 732/2008 dėl bendrųjų tarifų lengvatų sistemos taikymo nuo 2009 m. sausio 1 d. iki 2011 m. gruodžio 31 d., sąrašo (pranešta dokumentu Nr. C(2009) 4383)..... 78

## SUSITARIMAI

### Komisija

- ★ Europos bendrijos ir Danijos Karalystės susitarimas dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo ..... 80



## 2009 m. prenumeratos kainos (be PVM, įskaitant paprastosios siuntos išlaidas)

ES oficialusis leidinys, L ir C serijos, tik spausdintinė versija	22 oficialiosiomis ES kalbomis	1 000 EUR per metus (*)
ES oficialusis leidinys, L ir C serijos, tik spausdintinė versija	22 oficialiosiomis ES kalbomis	100 EUR per mėnesį (*)
ES oficialusis leidinys, L ir C serijos, spausdintinė versija ir metinis kompaktinis diskas	22 oficialiosiomis ES kalbomis	1 200 EUR per metus
ES oficialusis leidinys, L serija, tik spausdintinė versija	22 oficialiosiomis ES kalbomis	700 EUR per metus
ES oficialusis leidinys, L serija, tik spausdintinė versija	22 oficialiosiomis ES kalbomis	70 EUR per mėnesį
ES oficialusis leidinys, C serija, tik spausdintinė versija	22 oficialiosiomis ES kalbomis	400 EUR per metus
ES oficialusis leidinys, C serija, tik spausdintinė versija	22 oficialiosiomis ES kalbomis	40 EUR per mėnesį
ES oficialusis leidinys, L ir C serijos, mėnesinis kaupiamasis kompaktinis diskas	22 oficialiosiomis ES kalbomis	500 EUR per metus
Oficialiojo leidinio priedas, S serija (Konkursai ir viešieji pirkimai), kompaktinis diskas, leidžiamas du kartus per savaitę	daugiakalbis: 23 oficialiosiomis ES kalbomis	360 EUR per metus (30 EUR per mėnesį)
ES oficialusis leidinys, C serija. Konkursai	konkursų kalbomis	50 EUR per metus

(\*) Egzempliorių kainos: iki 32 puslapių: 6 EUR,  
33–64 puslapiai: 12 EUR,  
daugiau nei 64 puslapiai: kaina nustatoma kiekvienu atveju.

*Europos Sąjungos oficialųjį leidinį*, leidžiamą oficialiosiomis Europos Sąjungos kalbomis, galima prenumeruoti bet kuria iš 22 kalbų. Jį sudaro L (teisės aktai) ir C (informacija ir pranešimai) serijos.

Kiekviena kalba leidžiamas leidinys prenumeruojamas atskirai.

Oficialieji leidiniai airių kalba parduodami atskirai, remiantis 2005 m. birželio 18 d. Oficialiajame leidinyje L 156 paskelbtu Tarybos reglamentu (EB) Nr. 920/2005, nurodančiu, kad Europos Sąjungos institucijos laikinai neįpareigojamos rengti ir skelbti visų aktų airių kalba.

Oficialiojo leidinio priedas (S serija. Konkursai ir viešieji pirkimai) skelbiamas viename daugiakalbiame kompaktiniame diske visomis 23 oficialiosiomis kalbomis.

Pateikę paprastą prašymą *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio* prenumeratoriai gali gauti įvairius Oficialiojo leidinio priedus. Apie priedų išleidimą prenumeratoriai informuojami pranešime skaitytojui, kuris skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

## Pardavimas ir prenumerata

Oficialiųjų leidinių biuro leidžiamų mokamų leidinių galima įsigyti mūsų pardavimo biuruose. Pardavimo biurų sąrašą galima rasti internete adresu

[http://publications.europa.eu/others/agents/index\\_lt.htm](http://publications.europa.eu/others/agents/index_lt.htm)

**EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>)** – tai tiesioginė ir nemokama prieiga prie Europos Sąjungos teisės aktų. Šiame tinklalapyje galima skaityti *Europos Sąjungos oficialųjį leidinį*, susipažinti su sutartimis, teisės aktais, precedentine teise bei parengiamaisiais teisės aktais.

Išsamesnės informacijos apie Europos Sąjungą rasite <http://europa.eu>